

תפ"ח (מרכז) 22149-10-13 - מדינת ישראל נ' רענן קרני

תפ"ח (מרכז) 22149-10-13 - מדינת ישראל נ' רענן קרני מחוזי מרכז

תפ"ח (מרכז) 22149-10-13

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד גל רוזנצוויג

נגד

רענן קרני

ע"י ב"כ עו"ד בני נהרי ועו"ד שוש חיון

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[21.12.2015]

כב' השופט מנחם פינקלשטיין, סג"נ - אב"ד

כב' השופטת ליאורה ברודי

כב' השופט רמי אמיר

הכרעת דין

השופטת ל' ברודי:

כתב האישום

1. כתב האישום מייחס לנאשם, ערן קרני, עבירת רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. על פי עובדות כתב האישום, עובר ליום 5.9.13, ובמהלך השנה שקדמה לתאריך זה, התגלע סכסוך כספי בין הנאשם ובין משה עקבי ז"ל (להלן: "המנוח"), וזאת בגין ערבותו של המנוח לחוב של אחר לטובת הנאשם בסך אלפי ₪.
3. בעקבות הסכסוך, חש הנאשם מרומה על ידי המנוח, והוא סבר כי המנוח חייב לו כספים.
4. עובר ובסמוך ליום 5.9.13, במשך כחודש ימים, התגורר הנאשם אצל דניאל שמחי (להלן: "דניאל") ברחוב אהבת ציון 24 באבן יהודה.
5. בעקבות הסכסוך גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לגרום למותו של המנוח.

6. לצורך ביצוע ההחלטה, עובר ליום 5.9.13, בשעה 22:11 או בסמוך לכך, כאשר שהה דניאל מחוץ לביתו במשך מספר ימים, הצטייד הנאשם במכנסיים ובחולצה (להלן: "הבגדים"), בסכין אשר הייתה מונחת על ארון בבית (להלן: "הסכין"), בכובע גרב ירוק אשר הונח בשידת מגירות בבית ובכפפות. הנאשם גזר את כובע הגרב, באופן שיצר בו חורים לעיניים (להלן: "כובע הגרב").
7. בהמשך, יצא הנאשם מהבית באבן יהודה, באמצעות קטנוע או רכב שברשותו, והגיע לכפר יעבץ. הנאשם הסתתר בשיחים מול ביתו של המנוח, כשהוא לובש את הבגדים, חובש את כובע הגרב ומצויד בסכין.
8. בשלב זה, בשעה 23:20, או בסמוך לכך, יצא המנוח מביתו והתיישב ברכב מסוג "וולוו" על מנת לאסוף את חברתו כרמית אביאל (להלן: "כרמית"), אשר המתינה לו בשער הכניסה לכפר יעבץ.
9. באותה עת, רץ הנאשם לכיוונו של המנוח, ודקר אותו באמצעות הסכין מספר רב של דקירות בכוונה לגרום למותו, בקדמת בית החזה פצע דקירה עליון (תעלת הדקירה עוברת דרך עצם החזה, הוותין החזי, הוושט ושירירמרווחהביןצליעהשבועי); פצע דקירה תחתון (תעלת הדקירה עוברת דרך עצם החזה והלב, ומגיעה עד לדופן האחורי של קרום הכפורת); פצע דקירה בגוומשמאל; בכתף הימנית בצד האחורי ובפסגת הכתף; דקירה באמה ובזרוע שמאל; בברך הימני, וכן חתכים באמה שמאלית ובזרוע שמאלית (להלן: "הדקירות").
10. במהלך הדקירות ניסה המנוח להתגונן מפני הנאשם.
11. לאחר שדקר את המנוח, נמלט הנאשם מהמקום, עבר דרך חצר בית סמוך והגיע לחממות נטושות, שם הוא השליך את הסכין, הבגדים וכובע הגרב, ונמלט לביתו של דניאל באבן יהודה.
12. כתוצאה מהדקירות נפצע המנוח באורח אנוש ומת במקום, סמוך לאחר מכן.
13. המענה לכתב האישום ויריעת המחלוקת
13. במענה לכתב האישום כפר הנאשם בכל העובדות, וטען, באופן כללי, כי בפיו טענת אליבי.
- טענת האליבי פורטה רק בישיבת ההוכחות הראשונה (ביום 26.5.14), ולפיה בליל הרצח שהה הנאשם בביתו של דניאל שמחי באבן יהודה.
- על פי הנטען, למעשה שהה הנאשם בביתו של דניאל, בגפו, החל מערב החג עד מוצאי שבת של אותו שבוע. ההגנה הסכימה תחילה לכך שלפי חומר הראיות, שהה דניאל בבית דודתו בגבעתיים מערב החג עד מוצאי שבת (ר' פרו' עמ' 18 ואילך). ואולם, בהמשך, הפנתה ההגנה אצבע מאשימה, בין היתר, לעבר דניאל, כמבצע אפשרי של הרצח.

14. יצוין כי באותה שנה חל ראש השנה בצמידות לשבת: ערב החג חל ביום רביעי, החג נמשך בימים חמישי ושישי, ובהמשך חלה השבת. המנוח נרצח ביום חמישי בלילה.
15. המחלוקת מתמקדת אפוא בשאלת זהותו של מבצע העבירה.
16. א. ראיות על אודות מערכת היחסים בין הנאשם למנוח (ואחרים) כרקע לביצוע המעשה והמניע האפשרי לקטילת חייו של המנוח.
- ב. אמרות מפלילות שהשמיע הנאשם בשיחות עם שתיים מעדות התביעה.
- ג. ממצאים פורנזיים:
- בנתיב הבריחה של הדוקר (בחממות בכפר יעבץ) נתפסו פרטי לבוש וסכין מגואלת בדם, שעליהם נמצאו הדנ"א של הנאשם ו/או הדנ"א של המנוח:
- (1) שתי כפפות יד של הנאשם: על כל אחת מהכפפות נמצא הדנ"א של הנאשם ושל המנוח.
 - (2) כובע הגרב של דניאל (שבביתו שהה הנאשם במועד הרלוונטי כובע שבו נגזרו שני חורים): נמצא הדנ"א של הנאשם ושל המנוח.
 - (3) חולצתו של דניאל: על גבי חפתי החולצה נמצא הדנ"א של המנוח.
 - (4) זוג המכנסיים של דניאל: נמצא הדנ"א של המנוח.
 - (5) להב הסכין המגואלת בדם (השייכת לדניאל): נמצא הדנ"א של המנוח.
- ד. מציאת גזירי הבד התואמים לכובע הגרב המחורר שנתפס בנתיב הבריחה, בתוך מריצה בביתו של דניאל.
- ה. ממצאים נוספים במריצה: נמצא הדנ"א של הנאשם בתחתונים שהיו במריצה, וכן נמצאה במריצה קופסת סיגריות מהסוג שמעשן הנאשם ותרופות שבהן הוא עשה שימוש.
- ו. ראיות בדבר הנגישות של הנאשם לחפצים ששימשו לביצוע העבירה: מגוריו של הנאשם בבית דניאל והימצאות הנאשם בגפו באותו בית, שבו היו הפריטים שנתפסו כאמור, למעט הכפפות השייכות לנאשם.
- ז. ראיות בדבר ההזדמנות והאפשרות של הנאשם לבצע את העבירה - מבחינת לוח הזמנים: הגעת הנאשם מזירת העבירה לבית דניאל באבן יהודה.
- ח. פרשת ההגנה, ובעיקר: גרסת הנאשם במשטרה (על פי רוב שתיקה); בבית המשפט - גרסה כבושה לגבי רוב הסוגיות המרכזיות בתיק ושקרי נאשם.
- נתוני הרקע הרלוונטיים לביצוע העבירה:
17. במועד הרלוונטי התגורר המנוח במשק 13 בכפר יעבץ. בשכנות למנוח, במשק 12, התגוררה משפחת דוד.
18. הכניסות לכפר יעבץ:
- א. בכניסה הראשית לכפר יעבץ שני שערים: השער הראשון, החיצוני, הוא שער הביטחון המורכב משער נע (לכלי רכב) ושער להולכי רגל. הכניסה דרך שער זה, שהיה סגור בין השעות 23:00 - 05:00, נעשית באמצעות טלפון נייד. השער השני (הנמצא צפונית לשער הראשון), מורכב אף הוא משער נע ושער להולכי רגל. בשבתות ובחגים, השער המיועד לכלי רכב סגור, וכך היה גם במועד הרלוונטי. ניתן היה להיכנס לכפר יעבץ דרך השער להולכי רגל (ת/21, תצלום מס' 1 בת/24, ת/216, נ/7, נ/7א, וכן אמרת העד נאור דוד (להלן: "נאור") (שהוגשה בהסכמה - ת/215) עדותו בבית המשפט, ח"נ, עמ' 1397 - 1402, עמ' 1407 - 1409, ח"ח, עמ' 1435 - 1441), ועדות רפ"ק קצב, ראש הצח"מ (להלן: "רפ"ק קצב"), ח"נ, עמ' 1206 - 1207).
- ב. "השער הפיראטי", המצוי על כביש "המוביל" ביציאה הצפונית של כפר יעבץ. באותו אזור קיימים חממות ובית כנסת שמאחוריו מבנים, ובהמשך שטח פתוח, ממנו יוצאת דרך עפר פיראטית, ממנה ניתן להיכנס ולצאת לכיוון קלנסואה וטירה (ת/21, תצלום מס' 1 בת/24, ת/216, נ/7, נ/12 דיסק, נאור, עמ' 1402 - 1404, 1408, ח"ח, עמ' 1441 - 1443; רפ"ק קצב, ח"נ, עמ' 1199 - 1202, 1207).
19. ביום הרצח נסע המנוח, יחד עם העד עלא עבד אלקאדר (להלן: "עלא") לקדימה. במהלך אותו יום ועד שעות הערב בילה המנוח עם בתו ואמה גלית נעים (להלן: "גלית"), כשקודם לכן הוא ביקר את חברתו כרמית. המנוח מסר לכרמית את רכבו של עלא מסוג "מזדה", וכרמית החזירה למנוח רכב מסוג "וולוו" שנתן לה בזמנו. בסמוך לשעה 21:00 שבו המנוח ועלא לכפר יעבץ. המנוח וכרמית סיכמו בטלפון שכרמית תגיע לכפר יעבץ ברכב המזדה. הואיל והשערים היו סגורים (מחמת החג), יבוא המנוח לאסוף אותה מהשער ויסיע אותה לביתו (עלא, ת/142, ת/143, עמ' 2 - 3; כרמית, ח"ר, עמ' 579, 582 - 583; גלית, ת/150).
20. כאשר הגיעה כרמית לכפר יעבץ, או זמן קצר לפני כן, היא צלצלה למנוח והודיעה לו על כך. המנוח יצא מביתו, לכוון רכב ה"וולוו", במטרה לאסוף אותה. כרמית המתנה מחוץ למושב כ-20 - 25 דקות, ומשלא הגיע המנוח, התקשרה לטלפון הנייד שלו מספר פעמים. בסופו של דבר, ענה לה שוטר שהוזעק למקום, לאחר שהתקבלה הודעה שהמנוח נרצח. בהמשך, שמעה כרמית סירנה של אמבולנס, ובשל חששה שהתרחש אירוע פלילי, היא שבה לביתה בקדימה. עוד בטרם הגיעה לביתה, התקשר אליה אחיינו של המנוח וסיפר לה שהמנוח נרצח (כרמית, ת/176א, עמ' 3 - 4, 8 - 9, 13 - 15, ת/177א, עמ' 30 - 36, 41 - 45, ח"ר, עמ' 579 - 581, ח"נ, עמ' 616 - 618, 620 - 623).
21. על פי עדותו של עלא, כשיצא המנוח מביתו, יצא גם עלא אל מחוץ לבית ושתה כוס ויסקי. השכנים שאלו על המנוח, והוא השיב להם שהוא ברכב. עלא התקרב לרכב יחד עם השכנים, והוא הבחין שהרכב היה מונע והאורות דלקו. עלא התקרב לדלת הנהג והבחין במנוח על הרצפה כשבגדיו מוכתמים בדם. הודעה טלפונית נמסרה על כך למשטרה ולמד"א (ת/142, ת/143, עמ' 3).

22. הקטין ד.ד. (שהיה במועד הרלוונטי כבן 15 שנים ושבעה חודשים) והקטין א.ד., בן דודו (שהיה במועד הרלוונטי כבן 17 שנים ושלושה חודשים), היו עדי ראיה לרצח. אמרויותיהם של שני הקטינים במשטרה הוגשו לבית המשפט בהסכמה, מבלי שזמנו לביהמ"ש להעיד (עמ' 1204 - א.ד. ת/214 וד.ד. ת/214א). לאחר הגשת כתב האישום, במסגרת השלמת חקירה, ערך החוקר ליעד חלבי שרטוט של הזירה המתייחס להגעת הדוקר, דקירת המנוח ולאחר מכן הימלטות הדוקר. אומנם העד חלבי נחקר על ידי ההגנה על אודות נסיבות עריכת השרטוט, ואולם בסיכומי ההגנה לא הובעה כל הסתייגות מהשרטוט שנערך בדיעבד, ומכל מקום מצאתי כי מדובר בשרטוט אמין, שנעשה ככלי עזר לבית המשפט, והוא נותן ביטוי מוחשי להתרחשות שעליה העידו הקטינים (חלבי, ת/26, ח"ר, עמ' 1365 - 1369, ח"נ, עמ' 1370 - 1376, 1379 - 1381).
23. אין מחלוקת כי שני הקטינים מעידים אך ורק על נסיבות האירוע, ולא על זהותו של הדוקר. שני הקטינים יצאו מבית משפחת דוד (שנמצא בסמוך למשק 13 ממנו יצא המנוח כאמור). הקטינים הלכו מכיוון מערב לכיוון מזרח (לבני עקיבא). ד.ד. העיד כי הוא ראה את המנוח, וברכו לשלום.
24. ד.ד., שיצא מביתו לכיוון היציאה לכביש האספלט, שמע רעש של ריצה בין העצים והשיחים, הנמצאים מול רכב ה"וולוו" שחנה מול בית המנוח (ר' ת/26). ד.ד. ראה גבר רזה, שגובהו כ-1.70 מ"מ, לבוש שחורים, ועל ראשו כובע גרירי. הגבר חצה את הכביש מכיוון העצים לכיוון רכב ה"וולוו" (מצפון לדרום). אותו גבר הגיע מהחלק האחורי של הרכב לחלון הנהג, כשבידו סכין בצבע כסף, ודקר את המנוח, שישב בכיסא הנהג. ד.ד. שמע שהמנוח צעק מכאב, הוא המשיך לרוץ, הסתובב וראה את הגבר עם כובע הגריר נכנס לאזור העצים (מכיוון דרום לצפון, ר' החורשה בת/26). ד.ד. חזר לבית הוריו וסיפר להם שהמנוח נרצח. א.ד. שמע צעקות, וראה כי בעת שדקר הגבר את המנוח, הוא היה מחוץ לרכב, ודלת הנהג הייתה פתוחה. ולאחר מכן נמלט הדוקר לכיוון החורשה.
25. הקטינים הגיעו לבית משפחת דוד, אביו של ד.ד., שם נכחו מספר אנשים (שאמרויותיהם במשטרה הוגשו בהסכמה). מעדותו של נאור (דוד), אחיו של ד.ד., עולה כי עפ"י נתוני הטלפון הנייד שלו, בשעה 23:18 התקשרה אליו חברתו גל, שהייתה בדרכה לכפר יעבץ, כדי שיקבל את פניה בשער הכניסה. נאור התארגן ויצא מן הבית, וכעבור כשתי דקות מזמן יציאתו, ובחלוף כחמש דקות מאז שיחת הטלפון, הוא הבחין בד.ד. וא.ד. רצים לכיוונו. ד.ד. אמר לו שדקרו את המנוח. הקטינים רצו (בדרך עקיפה) למשק 12, ואילו נאור פנה ימינה למשק 13 - בית המנוח, ורץ לכיוון רכבו. נאור הבחין שדלת הרכב פתוחה והאור דולק, ולא ראה איש בתוך הרכב. משהתקדם לעבר בית המנוח, נודע לו מפי אחר שהמנוח נסע לאסוף את חברתו מהשער. נאור חזר לכיוון רכב ה"וולוו", הפעיל את הפנס של הטלפון הנייד, והבחין במנוח ששכב על צדו, כשרגלו מקופלת. נאור קרא למנוח בשמו והוא לא השיב, ואז התקשר נאור למשטרה (נאור, ת/215, עמ' 1, ח"נ, עמ' 1393, 1401, 1404 - 1414, 1420 - 1422, 1425 - 1433 ונ/8 אליו התייחס בעדות).
26. נריה דוד (להלן: "נריה"), שישב במרפסת של משק 12 (להלן: "המרפסת"), העיד שבסביבות השעה 23:20, כחצי דקה לאחר שהקטינים יצאו מהבית, הוא שמע צעקה. כעבור כדקה הגיעו הקטינים כשהם מתנשפים, ואמרו שהמנוח נדקר. נריה ניגש לרכב ה"וולוו" יחד עם האחרים (ת/140).
27. יערה דוד (להלן: "יערה") העידה שבסביבות השעה 23:30, ביושבה במרפסת, היא שמעה צעקות. הקטינים הגיעו למקום כשהם מתנשפים, ומשמעה שהמנוח נדקר, הלכה לכיוון בית המנוח, והבחינה שהוא שוכב על צד גופו, מחוץ לרכבו, בתוך השיחים. על גופו של המנוח, היו חתכים, וכן דם רב על ידו ובטנו. יערה נכנסה לרכבו של המנוח, והבחינה במכשיר הטלפון הנייד שהיה ברכב, אשר צלצל באותה עת. השיחה שהתקבלה הייתה מכרמית (ת/137). יחד עם יערה ניגשו לרכב גם יושבי המרפסת האחרים (ר' גם עדות תמיר דוד - ת/139, אברהם אטיה - ת/147 ויואב דוד (להלן: "יואב") - ת/20). יואב היה מי שמסר את הדיווח על האירוע למשטרת ישראל בשעה 23:22 (ת/19). אומנם באמרה במשטרה ציין העד יואב שבסביבות השעה 23:30 הוא שמע קול של חנק, וכעבור כמה דקות שמע מפי בנו ד.ד. שהמנוח נדקר. אך ברי שהשעה המצוינת באמרתו היא מתוך זיכרון, בעוד שהשעה המדויקת היא כפי שנרשמה בדוח (ת/19). בבית המשפט אישר יואב, על סמך הדוח הכתוב, שההודעה למשטרה הייתה בשעה 23:22 (ח"ר, עמ' 55 - 59). במקביל דיווח גם אטיה על האירוע למשטרה (ת/147). זבולון עקבי (להלן: "זבולון"), אחי המנוח, ראה אף הוא את אחיו שוכב על הרצפה מתבוסס בדמו (ח"ר, עמ' 798 - 804).
- חוות הדעת שנערכה על ידי ד"ר זייצב מהמכון לרפואה משפטית, לאחר ביצוע נתיחת גופת המנוח (על ידי ד"ר א.קוטיק) - ת/31 ות/33 (הוגשה בהסכמה):
28. מותו של המנוח נגרם מנזק חמור ללב בשילוב עם נזק חמור לוותין החזי ולווריד היוגולארי השמאלי בעקבות שני מנגנונים חבלתיים שונים, שכל אחד מהם בנפרד הוא קטלני, קל וחומר בשילובם, עקב שני פצעי דקירה בבית החזה ופצע דקירה בצוואר.
29. כתוצאה מהמנגנונים החבלתיים הנ"ל נגרם למנוח הלב, המתבטא בירידה חדה ומשמעותית בלחץ הדם, אשר גורמת להספקת דם לקויה לאיברים חיוניים, כגון לב, מוח וכליות. אחד הפרמטרים החשובים לשמירת לחץ הדם הוא "תפוקת הלב", המצריך תפקוד לב תקין ונפח דם תקין. כאשר קיימת פגיעה באחד מהפרמטרים הנ"ל, מתרחשת ירידה בתפוקת הלב, אשר כאמור גורמת לירידה בלחץ הדם ולהופעת ההלם: א. נזק חמור ללב עם הצטברות נוזל דמי בחלל הכפורת (נגרם מפצע הדקירה התחתון בבית החזה) גורם לכישלון לבבי חריף, ובכך גורם להופעת ההלם ולמוות. ב. נזק חמור לוותין החזי (פצע הדקירה העליון בבית החזה) ולווריד היוגולארי (פצע דקירה בצוואר) גורם לאיבוד דם בכמות גדולה, ובכך גורם לירידה בנפח הדם והופעת ההלם והמוות.
30. שלושה פצעי דקירה נגרמו באמצעות חפץ חד עם לפחות שפה אחת מושחזת, כגון להב של סכין, באורך של לפחות כ-15 ס"מ וברוחב הלהב כ-3 - 4 ס"מ. מכיוון שתעלות הדקירה עברו דרך עצם החזה, ניתן להעריך שפצעי הדקירה נגרמו בכוח רב יותר, באופן יחסי רב, לעומת פצעי דקירה שעוברים רק דרך רקמות רכות.

31. פצעי דקירה נוספים שנמצאו בגוו משמאל, בכתף הימני (עם מעבר תעלות הדקירה דרך הרקמות הרכות); באמה ובזרוע משמאל (עם מעבר תעלת הדקירה דרך הרקמות הרכות): על סמך צורת פצע הדקירה לא ניתן לשלול שהוא נגרם בעקבות סיבוב של להב הסכין בתוך תעלת הדקירה; פצעי חתך באמה השמאלית ובזרוע השמאלית (יכולים להתיישב עם פצעי הגנה); פצע שפשוף עם פצע קרע שטחי בלחי ימין (אשר לא תרמה למוות); פצעי שפשוף קטנים בפנים (לא תרמו למוות).
32. על סמך הערכת הלהב שגרם לפציעתו של המנוח, ובהשוואה לגודל הלהב מסוג סכין "קומנדו", הלהב הנ"ל יכול היה לגרום לפצעי הדקירה הקטלניים.
33. על סמך תוצאות בדיקה טוקסיקולוגית בגופתו של המנוח, נקבע שעובר למוות הוא היה נתון תחת השפעת סמים מסוג קוקאין וחשיש (ת/32). הימלטות הדוקר מזירת העבירה:
34. כפי שפורט בעדות הקטינים (ר' גם התרשים ת/26), נראה הדוקר נמלט לכיוון החורשה: לאחר שהדוקר הגיע מכיוון צפון לכיוון דרום ודקר את המנוח, הוא נמלט מכיוון דרום לכיוון צפון.
35. העדה נאוה מצרי (מעצרי) (להלן: "נאוה") מתגוררת בכפר יעבץ. מחצר ביתה יש מעבר לאזור החממות, ליד בית הכנסת, ומשם ניתן לצאת מכפר יעבץ (הכוונה היא ליציאה הפיראטית - ל.ב.) (רפ"ק קצב, ח"נ, עמ' 1170 - 1176). מעדותה של נאוה (שאמרתיה במשטרה ת/34 ות/35 הוגשו בהסכמה) עולה כי בסביבות השעה 23:00 (על פי הערכה של העדה שלא הביטה בשעון), ביושבה בחצר שהייתה מוארת, הבחינה באדם לבוש בגדים כהים רץ באזור חשון מאד, מכיוון הכניסה לביתה לכיוון החממות שמאחורי ביתה (שאינן פעילות), לכיוון בית הכנסת. נאוה ציינה שהחממות מתמשכות לאורך קילומטרים, לכיוון כללי מושב פורת או לכיוון כביש היציאה של היישוב.
36. שעת קבלת ההודעה על ידי כוחות ההצלה:
- א. משטרת ישראל - משל"ט מרכז (דוח אירועים) - ת/19. בתאריך 5.9.13 בשעה 23:22 התקבלה הודעה על הדקירה על ידי המודיע יואב (הכוונה לעד יואב דוד). בשעה 23:25 יצאה המשטרה לזירת העבירה, בשעה 23:39 הגיעה המשטרה למקום, ובשעה 04:16 הסתיים הטיפול באירוע (ת/19). מהדוח עולה שבהמשך נמסרו למשטרה דיווחים גם על ידי אזרחים נוספים.
- ב. מגן דוד אדום - דוח נט"ן ת/27. בתאריך 5.9.13, בשעה 23:26: קבלת הקריאה והיציאה למקום, ובשעה 23:42 הגעה למקום, שם נמצא המנוח ללא רוח חיים.
37. קביעת שעת הרצח: על יסוד הראיות המפורטות בסעיפים 22 - 36 לעיל, אני קובעת כי המנוח נדקר לכל המאוחר בשעה 23:20.
- יצוין כי מסיכומי ההגנה עולה כי שעת הרצח אינה שנויה במחלוקת: בסיכומי ההגנה, בפרק המתייחס להיתכנות שהנאשם ביצע את הרצח בהיבט של לוחות הזמנים (ההגעה מזירת הרצח בכפר יעבץ לאבן יהודה, שם אוכן הטלפון הנייד של הנאשם בשעה 23:43:55), ההנחה היא שחלפו 23 דקות ו- 55 שניות מזמן שהמנוח נדקר עד איכון הטלפון הנייד של הנאשם כאמור. ההגנה טוענת שבפרק הזמן האמור לא ניתן היה להגיע מכפר יעבץ לאבן יהודה (עמ' 40 - 52 לסיכומי ההגנה).
38. מעצרו של הנאשם: דוחות הפעולה הקשורים למעצרו של הנאשם הוגשו בהסכמה (ת/10, ת/12, ת/13, ת/14, ת/15, ת/16, ת/17, ת/18) - מהדוחות עולה כי ביום 11.9.13, בפתח תקווה, ישב הנאשם ברכב עם שני גברים נוספים. כאשר עמד הרכב ברמזור, בוצע מעצרו של הנאשם. השוטר רותם ניב פתח את אחת מדלתות הרכב, ואחז בידו של הנאשם, אשר התנגד למעצרו והשתולל. הנאשם אחז בידו בקבוק זכוכית והניפו. כדי להימנע מפגיעה, הכה השוטר רותם בצד שמאל של פניו של הנאשם ומספר מכות על ידו, עד אשר שחרר הנאשם את הקבוק. רותם, בסיוע הבלשים הנוספים, משך את הנאשם בידו בחוזקה אל מחוץ לרכב. לאחר שהנאשם הושכב על הכביש, הוא נאזק, והופסק השימוש בכוח נגדו. כשהוטח בנאשם כי הוא חשוד ברצח, הוא השיב: "אני לא יודע על מה אתם מדברים" ולקצין הממונה השיב: "אין לי מה להגיד".
- הממצאים הרלוונטיים שנתפסו על ידי משטרת ישראל:
39. הממצאים נתפסו בשלושה אתרים:
- א. זירת הרצח, בסמוך למשק 13 בו התגורר המנוח, בכפר יעבץ: ברכב ה"וולוו" ובאזור הסמוך אליו.
- ב. נתיב ההימלטות של הדוקר מזירת הרצח - החממות הנטושות: כפי שעולה מעדויות שני הקטינים ונאוה. עוד באותו לילה נעשתה על ידי צוות שוטרים, לרבות הגשש (מחמוד גריפית ת/114), בדיקת נתיב הבריחה בניסיון לאתר עקבות. יום למחרת נערכו סריקות על ידי ימ"ר מרכז, וכן על ידי רס"ר עמרם סלימאן, הרבש"ץ של כפר יעבץ (להלן: "סלימאן").
- ג. במריצה שהייתה בסמוך לביתו של דינאל שמחי באבן יהודה: ממצאים אלה נתפסו ביום 12.9.13, לאחר שהנאשם כבר נחשד בביצוע הרצח (בין היתר היו ידועות תוצאות בדיקת הדנ"א על מוצגים שנתפסו בזירת הרצח ובחממות (פקד אמיר פולק - ת/45)).
- הממצאים בזירת הרצח (דוח בדיקת זירת עבירה שנערך על ידי רפ"ק דורון אביגדורי (להלן: "רפ"ק אביגדורי") ת/22, חוות דעת ת/24, ועדותו בבית המשפט):
40. רכב ה"וולוו": הרכב נמצא בשול המערבי של הרחוב, ממזרח לכניסה למשק 13, כשחזיתו פונה לכיוון דרום. מדיווחו של פקד דוקן, קצין זיהוי מרחבי - אורות הדרך של הרכב דלקו, בלם היד היה מורם והדלת הימנית הקדמית פתוחה. על הקרקע, למרגלות הדלת השמאלית הקדמית (הצד המערבי של הרכב), נמצאה גופת המנוח.
41. בדיקת גופת המנוח, הממצאים והפעולות שבוצעו: המנוח נמצא שכוב על גבו, כשראשו לכיוון כללי דרום. לבוש המנוח: חולצת בד בעלת שרולים קצרים (הדפס פסים כחול-לבן), שהייתה מופשלת; מכנסי ג'ינס ארוכים מופשלים מטה לאזור קו הברכיים, תחתוני בוקסר ולרגליים נעליים בגוון חום (תצלומים 7 - 9). שלושה פצעים הנראים כפצעי דקירה/חתך באזור החזה - שניים במרכז החזה, ואחד מתחת לפטמה מצד שמאל. בחולצה - קרעים בהתאמה (תצלומים 10, 11, 14 - 16).

- פצע הנראה כפצע דקירה/חתך בקדמת הצוואר. בחולצה - קרע בצווארון בהתאמה (תצלומים 14, 15 ו-15א).
 שני פצעים הנראים כפצע דקירה/חתך ביד שמאל (זרוע ואמה) ופצע חתך בקמיצת כף יד שמאל - נראים כפצעי התגוננות (תצלומים 10, 12 ו-13).
 פצע דקירה/חתך באזור כתף ימין. חולצת המנוח - קרע בהתאמה (תצלומים 20 - 23).
 פצע דקירה/חתך ברגל ימין בסמוך לברך. בדיקת מכנסי המנוח - קרע בהתאמה. מכנסי המנוח נתפסו כמוצג (תצלומים 14, 17 - 19).
 42. הממצאים מבדיקת רכב "הוולוו" והפעולות שבוצעו:
 כתמי התזות חומר החשוד כדם (להלן: "חח"ד") על הדופן השמאלית של הרכב - כתמי התזות מלמטה למעלה על המסגרת והחלון השמאלי הקדמי - נלקחה דגימה שסומנה בספרה "1" בזירה (תצלומים 24 - 26);
 כתמי התזות חח"ד בעלי רכיב תנועה סמוך אופקי על דלת שמאלית קדמית בסמוך ומתחת לידיית הפתיחה (תצלומים 24, 27).
 מספר כתמי התזות מצפון לדרום (מחזית הרכב לאחור) על דלת שמאלית אחורית וכנף שמאלית אחורית. דגימות סומנו 2 - 4 בזירה (תצלומים 24, 28, 29).
 כתם התזה ממערב למזרח על דלת תא המטען. נלקחו דגימה -סומנה "5" (תצלום מס' 30).
 כתמי חח"ד בתא הנוסעים באזור המושב השמאלי הקדמי על חגורת הבטיחות והמושב (תצלומים 31 ו-32).
 על המושב הימני הקדמי אותר טלפון סלולארי שהועבר לימ"ר מרכז.
 כתמי חח"ד בתצורת העברה על שיחים בסמוך וממערב לדלת השמאלית הקדמית. כמו כן מס' כתמי התזה מצפון לדרום על השיחים הנ"ל (תצלומים 33 ו-34).
 43. נטילת דגימות דם מאזורים שונים ברכב וממכנסי המנוח שהיו מגואלים בדם (רס"ם גיא רוזוליו (להלן: "רס"ם רוזוליו") ת/23).
 44. חוות הדעת מומחה - אביגדורי: ת/24 בצירוף לוח תצלומים - מתוך הנחה שכתמי הדם הם של המנוח, הסיק רפ"ק אביגדורי, בסבירות גבוהה, כי אירוע פציעת המנוח התרחש בחלקו כאשר הדלת השמאלית הקדמית הייתה פתוחה. בבית המשפט: לפי מיקום כתמי הדם, בעת שהמנוח נדקר הוא היה מחוץ לרכב, חלק מהדקירות כשדלת השמאלית הייתה סגורה וחלק כשהדלת הייתה פתוחה (ח"ר, עמ' 29 - 30).
 45. כתמי התזה בודדים מובילים לחלק האחורי של הרכב - מחזית הרכב לאחור מצד שמאל, על כנף הרכב וגם על דלת תא המטען. ככל הנראה הם מעידים על נתיב המילוט (ח"ר, עמ' 24 - 28).
 46. פצעי ההתגוננות בידיים וכתמי הדם מעידים על קיומו של מאבק (ח"ר, עמ' 34, ח"נ, עמ' 48).
 47. כתמי התזה רבים על גופו של המנוח, בעיקר באזור הירך והשוק, וכן בחזית מכנסיו ומספר כיווני ההתזה מצביעים על ריבוי דקירות (ח"ר, עמ' 30 - 35).
 48. הקרעים שנמצאו על בגדי המנוח מעידים, בסבירות גבוהה, שהדקירה עברה דרך הבגד לגוף (ח"ר, עמ' 35 - 36).
 הממצאים בנתיב ההימלטות של הדוקר מזירת הרצח (ת/36 דוח תפיסה שנערך על ידי סלימאן) וכן עדותו בבית המשפט (עמ' 129 - 140), ת/37 (תמונות), ת/38 (דוח בדיקת מז"פ - העברה למז"פ), ת/38א (דוח תפיסת מוצגים) שנערכו על ידי רס"ר ברק אגוסטין (להלן: "רס"ר ברק") ועדותו בבית המשפט (עמ' 64 - 67, 69 - 70, 78 - 85); סימון מיקום תפיסת המוצגים (שרטוט על גבי תצ"א) - ת/21, ת/22 על גבי סומן מקום מציאת הבגדים וכן חוות דעת מומחה שנערכה על ידי רפ"ק אביגדורי ת/24;
 49. הפריטים שנתפסו ברחוב הצמוד לבית הכנסת בכפר יעבץ, בתוך החממה, הנמצאת מאחורי בית נאוה מעצרי (דרומית לבית הכנסת התימני):
 נערכו סריקות מבית המנוח לאורך הדרך שסומנה יום קודם לכן על ידי הגשש, כן על בסיס עדותה של נאוה, שהבחינה באדם נמלט מכיוון הכניסה לחצר ביתה לכיוון החממות הנטושות שמאחורי ביתה, דרומית לבית הכנסת התימני. בתוך החממה, מתחת לאבן הבחין רס"ר סלימאן בקצה של בגד, הוא הזיז את האבן עם רגלו, ומתחת לאבן הוא מצא את יתר החפצים. להלן פירוט החפצים שנתפסו:
 (1) זוג כפפות.
 (2) כובע גרב בצבע ירוק, שבו נוקבו שני חורים.
 (3) חולצה בצבע כחול כהה עם פסים בהירים (עליה נראה כתם חח"ד).
 (4) מכנסי ג'ינס כהים.
 (5) כיפה ונייר טישו (בתוך הכיס של מכנסי הג'ינס).
 (6) סכין ופונדה (נדן).
 50. הפריטים הועברו למעבדה הביולוגית במז"פ לצורך הפקת דנ"א (ר' גם דוח ת/128 - רס"ב אבי מונקר ועדותו בבית המשפט, ח"ר, עמ' 185 - 197, ות/130, רס"ם רוזוליו).
 אין מחלוקת לגבי הראיות הקשורות לשרשרת המוצגים, והדברים אמורים לגבי כל המוצגים שנתפסו בתיק (עמ' 2088 לפרוטוקול).

הממצאים במריצה שהייתה בסמוך לדלת הכניסה לביתו של דניאל שמחי באבן יהודה (ת/39 ות/40) (דוחות פעולה רס"מ א זילברשטיין), ת/41 (תמונות מהחיפוש בבית דניאל שמחי, ובין היתר גזירי הבד בצבע ירוק); ת/42 (דוח תפיסת המוצגים רס"ר ערן קורש), ת/44 (דוח פעולה שנערך על ידי משה בן יוסף ות/45) (דוח פעולה שנערך על ידי פקד פולק, ובו רשימת הפריטים שנתפסו):

51. החיפוש שנערך בביתו של דניאל שמחי באבן יהודה (שם שהה הנאשם לטענתו ביום הרצח), שנערך ביום 12.9.13: בסמוך לדלת הכניסה לבית אותה מריצה, בתוכה היו שקיות אשפה רבות הממולאות אשפה. שקית האשפה שבה נתפסו הממצאים הכילה מספר שקיות קטנות יותר:

(1) בשקית קטנה אחת נמצאו גזירי כובע הצמר.

(2) בשקית נפרדת נמצא זוג תחתונים של הנאשם.

(3) בשקית נפרדת נמצאו קופסאות סיגריות מסוג "ניקסט", אותן מעשן הנאשם ותרופות אותן הוא נוטל (קלונקס ואסיוויל).

ייתכן כי לגבי גזירי הבד, לא נרשמה תפיסתם בדוח הפעולה שערך סמ"ר בן יוסף (ת/44). ואולם, תפיסתם תועדה על ידי רס"ר ערן קורש, שהיה חלק מהצוות שביצע את תפיסת המוצגים (ת/42), וכן בדוח שנרשם מאוחר יותר על ידי פקד פולק (ת/45) (ר' הסברו בבית המשפט בעמ' 1382 - 1389).

בדוח ת/39 צוין כי מתשאלו של דניאל (בעל הבית) עלה כי הזבל לא נזרק מזה כחודש ימים.

הדנ"א שנמצא על פריטים שנתפסו:

כללי

52. לאחר שלב הסיכומים (בכתב ובעל-פה) ניתן לומר שלמעשה אין מחלוקת שנמצא הדנ"א של הנאשם על חלק מהפריטים שנתפסו (אליהם אתייחס בהמשך). הפריטים הועברו למעבדה הביולוגית של מז"פ, ונבדקו על ידי ד"ר ענת גסט (להלן: "ד"ר גסט"). בבדיקה קיבלה ד"ר גסט פרופיל חוזר על הכובע ועל אחת

הכפפות, ופרופיל זה היא שלחה למאגר הדנ"א, ונמצאה התאמה לנאשם (ד"ר גסט, ח"ר, עמ' 225 - 226).

53. לאחר מכן, כשנחשד הנאשם בעבירת הרצח, נלקחה ממנו דגימה נוספת של דנ"א, ושוב נבדק הפרופיל שנמצא, ונמצאה התאמה לנאשם (ד"ר גסט, ח"ר, עמ' 215 - 216, 225 - 226).

נטילת דגימות מהנאשם לצורך הפקת הדנ"א:

54. במהלך שמיעת הראיות הסכים למעשה ב"כ הנאשם כי שתי הדגימות שניטלו מהנאשם, ניטלו כדין: האחת, משנת 2007; והשנייה, משנת 2013, שאז ניטלה הדגימה מהנאשם בהסכמה, לאחר היוועצות בסנגורו, אשר אישר לנאשם לתת דגימה (ר' דברי ב"כ הנאשם בעמ' 92 לפרו', שו' 11 - 14, וכן עמ' 97 - 98).

ואולם, בביהמ"ש העלה הנאשם טענות לגבי נסיבות נטילת הדגימות, ולמעשה לא עמד מאחורי הסכמת באי כוחו, ועל כן חזר בו בא כוחו מההסכמה, לפחות בכל הנוגע לשנת 2007 (חזרה מהצהרה עמ' 107 - 108 ועדות הנאשם, ח"ר, עמ' 1593 - 1599, ח"נ, עמ' 1685 - 1689, 1694 - 1695, 1698 - 1707). לצד

זה יש לציין כי מסיכומי ההגנה בכתב ובעל-פה עולה כי אין מחלוקת שעל חלק מהפריטים נמצא הדנ"א של הנאשם, ואולם, לנאשם יש הסבר להימצאותם;

בנוסף, על גבי חלק מהפריטים, נמצאו פרופילים של אחרים (חלקם מתוך תערובת) ובתוך התערובת היו רכיבים שארתיים, שמהם לא ניתן להפיק פרופיל הניתן לבדיקה. הדבר מלמד שגם אחרים, שזהותם אינה ידועה, נגעו בפריטים אלה. בסיכומים בכתב, זנחו אפוא כליל טענות הנאשם בנוגע לנסיבות שבהן ניטלו

הדגימות, אותן העלה במטרה להביא לפסילתן כראיה.

55. לנוכח עמדת הנאשם, וכמתחם ביטחון, אציין כי הוכח מעבר לכל ספק סביר כי בשני המועדים המצוינים ניטלו הדגימות מהנאשם כדין. אני דוחה את טענותיו הכוזבות של הנאשם בדבר היעדר הסכמה למתן הדגימות, כפי שיפורטו להלן:

א. בשנת 2007: טענת הנאשם בבית המשפט הייתה שהחתימה על טופס ההסכמה לנטילת הדגימה אינה חתימתו. מעדותו האמינה של רס"ר ליאת כנפו (להלן: "רס"ר כנפו") ופקד קרן בן מרדכי (להלן: "פקד בן מרדכי"), עולות העובדות הבאות: תחילה נחקר הנאשם על ידי רס"ר כנפו בחשד לביצוע עבירת אלימות.

הנאשם, שנדף ממנו ריח של אלכוהול, שמר על זכות השתיקה, וסירב לחתום על ההודעה. באותה רוח, הוא סירב לתת דגימה לצורך ביצוע בדיקת דנ"א וכן טביעת אצבע. הטיפול הועבר לפקד בן מרדכי, אשר גבתה מהנאשם אמרה לגופו של עניין, ולאחר מכן מילאה אסמכתא למעצר. כדי לקבל החלטה בדבר המשך

הטיפול (במעצר), הוחזר הנאשם לטיפול של רס"ר כנפו, אשר נטלה מהנאשם, בהסכמתו, דגימה מתוך החלק הפנימי של לחיו. אומנם לא כל החתימות על גבי כל הטפסים והאמרות היו זהות, ואולם אין בכך לשנות מהקביעה שהדגימה ניטלה בהסכמה, ולא ניתן להוציא מכלל אפשרות, שלא במקרה חתם הנאשם כפי

שחתם (ת/117, ת/117א, ת/117ב, ת/196, ת/197א, ת/197ב, ת/197ג, ת/198, ת/199, רס"ר כנפו, ח"ר, עמ' 99 - 104, ח"ח, עמ' 110 - 111, ח"נ, עמ' 111 - 114, ח"ר, עמ' 960 - 978, עמ' 980 - 985; פקד בן מרדכי, ח"ר, עמ' 988 - 991, 993 - 995, ח"נ, עמ' 997 - 1001).

ב. בשנת 2013: טענת הנאשם בבית המשפט הייתה שהוא אינו מכיר את החוקר יניב גולן (להלן: "גולן"), שנטל ממנו את הדגימה, והוא מעולם לא פגש בו (טענה שהועלתה בחקירתו הנגדית של גולן). מאוחר יותר, כשהעיד הנאשם במסגרת פרשת ההגנה, טען שאומנם הוא הסכים לפתוח את פיו, אך "דחפו לו" את המטוש

לפיו, ככל שניתן להבין ללא הסכמתו המפורשת (הנאשם, ח"ר, עמ' 1685 - 1689; גולן, ח"נ, עמ' 913 - 915). תוזכר בהקשר זה הצהרת ב"כ הנאשם בקשר להסכמה שניתנה על ידי הנאשם במהלך החקירה - סעיף 54 לעיל.

על נטילת הדגימה ניתן ללמוד מצילום הערכה (ת/194), שם מתועד כי ביום 12.9.13 נלקחה דגימה מהנאשם, שהועברה על ידי גולן לד"ר גסט. גולן הסביר

שמכיוון שמדובר בדגימה שנייה שניטלה מהנאשם, שלא אמורה הייתה להיכנס למאגר הנתונים, לא מילא טופס שבו תועדה הסכמתו של הנאשם. לטעמי, מן הראוי היה לתעד פעולת חקירה זו בזמן אמת (ולא כפי שנעשה סמוך למתן העדות בבית המשפט), ואולם, אין בכך כדי לשנות מהאמון שאני נותנת בגולן שנטילת

הדגימה הייתה שגרתית, ואילו הייתה התנגדות מצד הנאשם, היה הדבר מוצא את ביטויו בכתובים (גולן, ח"ר, עמ' 901 - 915, ח"נ, עמ' 916 - 917, 929 - 935).

ממצאי בדיקות הדנ"א - על הפריטים שנתפסו באזור החממות (נתיב הבריחה):

56. ד"ר גסט העידה כי במאגר היה קיים גם פרופיל הדנ"א של המנוח. ד"ר גסט נטלה דגימה מציפורניו של המנוח, ונמצאה זהות בין הפרופיל שהופק לפרופיל שהיה קיים במאגר (ח"ר, עמ' 225), ועל כך אין מחלוקת. אקדים ואומר כי אין גם מחלוקת על כך שהדנ"א של המנוח נמצא על חלק מהפריטים שנתפסו באזור החממות, כפי שיפורט להלן.

כמו כן, קיבלה ד"ר גסט את פרופיל הדנ"א של דניאל שמחי (בביתו שהה הנאשם במועד הרלוונטי - ל.ב.), וכן של אידיה חברתו של דניאל. להלן הממצאים:

א. שתי כפפות (כפפת יד שמאל - ת/47, עמ' 9; כפפת יד ימין - ת/49):

57. כפפת יד שמאל:

(1) מקור הדנ"א בכתם הדם על כפפה זו יכול להיות במנוח או בכל גבר אחר בעל פרופיל גנטי זהה, אך לא בנבדקים האחרים בתיק זה. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של המנוח, נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד.

(2) מקור הדנ"א בדגימה שניטלה מהחלק הפנימי של הכפפה הוא בתערובת של שני פרטים לפחות, מרכיב עיקרי בולט, ומרכיב שארתי חלקי ביותר שאינו בר השוואה. הנאשם, או כל גבר אחר בעל פרופיל גנטי זהה, יכול להיות המקור למרכיב העיקרי בדנ"א שהתקבל. אף לא אחד מהנבדקים האחרים בתיק זה יכול להיות מקור למרכיב העיקרי. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של הנאשם, נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד.

58. כפפת יד ימין - מכפפה זו ניטלו שלוש דגימות:

(1) נמצא שמקור הדנ"א בכתם הדם על הכפפה יכול להיות במנוח או בכל גבר אחר בעל פרופיל גנטי זהה, אך לא בנבדקים האחרים בתיק זה. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של המנוח, נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד.

(2) מקור הדנ"א בדגימה נוספת שניטלה מהחלק הפנימי של הכפפה הוא בתערובת של שלושה פרטים לפחות: הן המנוח והן הנאשם יכולים להיות חלק מהמקורות לתערובת שהתקבלה, בעוד שנבדקים אחרים אינם יכולים להיות מקור לתערובת זו. ואולם, לא צורפה הערכה סטטיסטית.

(3) מקור הדנ"א בדגימה נוספת הוא בתערובת של שני פרטים לפחות: מרכיב עיקרי בולט ניתן להפרדה, ומרכיב נוסף, שארתי שאינו בר השוואה. הנאשם, יכול להיות המקור למרכיב העיקרי בדנ"א שהתקבל. אף לא אחד מהנבדקים האחרים בתיק זה יכול להיות מקור למרכיב העיקרי. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של הנאשם, נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד.

ב. כובע הגרב:

59. מכובע הגרב ניטלו דגימת דם ושתי דגימות מאזורים שהגיבו חיובית לבדיקת רוק.

(1) מקור הדנ"א בכתם הדם על כובע הגרב יכול להיות במנוח או בכל גבר אחר בעל פרופיל גנטי זהה, אך לא בנבדקים האחרים בתיק זה. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של המנוח, נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד.

(2) לגבי דגימות הרוק, נמצא שמקור הדנ"א הוא בתערובת של שני פרטים לפחות: המנוח והנאשם יכולים להיות המקורות למרכיב העיקרי בתערובת שהתקבלה. הנבדקים האחרים אינם יכולים להיות מקור לתערובת זו. מרכיב נוסף הוא מרכיב שארתי חלקי ביותר, שאינו בר השוואה.

60. בעדותה בבית המשפט הבהירה ד"ר גסט כי מדובר בתערובת, וייתכן שבמקום בו נדגם הרוק הייתה גם טיפת דם בלתי נראית או מגע יד אדם, ולכן היא לא יכולה לומר האם מקור התערובת הוא דווקא ברוק (ח"ר, עמ' 237 - 240) (ההגנה מבקשת ללמוד מכך שהממצא לא מעיד בהכרח שהנאשם חבש את הכובע תוך מגע ברוק, והוא יכול לפי הנטען להתיישב עם גרסת הנאשם שהוא נגע בכובע בהיותו בעל גישה לפריט זה).

61. פרופ' עוזי מוטרו ערך את חוות הדעת הסטטיסטית (ת/55), לגבי הממצאים הגנטיים שהתקבלו על ידי ד"ר גסט. בהתייחס לכובע הגרב, שעליו התקבלה תערובת פרופילים של דנ"א, שמקורה הוא ביותר מפרט אחד - הן המנוח והן הנאשם מתאימים להיות תורמים לתערובת זו. יתרה מכך, שני האנשים הנ"ל מספיקים על מנת להסביר את כל מרכיבי התערובת - אין בתערובת אף לא אלל אחד שאינו נמצא אצל אחד משניהם.

62. פרופ' מוטרו התייחס לארבע אפשרויות שונות: (1) המנוח והנאשם הם התורמים לתערובת. (2) רק המנוח תרם לתערובת, והתורם הנוסף הוא אדם שאינו הנאשם. (3) רק הנאשם תרם לתערובת, והתורם הנוסף הוא אדם שאינו המנוח. (4) אף לא אחד משניהם תרם לתערובת, והתורמים הם שני אנשים אחרים. בפרק המסקנות, אליו התייחסה גם ד"ר גסט, עולות המסקנות הבאות:

(א) ההסתברות לקבל את התערובת שעל כובע הגרב תחת ההנחה שהן הנאשם והן המנוח תרמו לתערובת, גדולה פי 69.8 קוואדריליארד מההסתברות לקבל את התערובת בהנחה שאף אחד משניהם תרם לה ומדובר בתורמים אקראיים מהאוכלוסייה היהודית.

(ב) ההסתברות לקבל את התערובת שעל כובע הגרב תחת ההנחה שהן הנאשם והן המנוח תרמו לתערובת, גדולה פי 98.4 ביליארד מההסתברות לקבל את התערובת בהנחה שרק המנוח תרם לתערובת זו, והתורם האחר הוא אדם כלשהו מהאוכלוסייה היהודית (שאינו הנאשם).

- (ג) ההסתברות לקבל את התערובת שעל כובע הגרב תחת ההנחה שהן הנאשם והן המנוח תרמו לתערובת, גדולה פי 166 בליארד מההסתברות לקבל את התערובת בהנחה שרק הנאשם תרם תערובת זו, והתורם האחר הוא אדם כלשהו מהאוכלוסייה היהודית (שאינו המנוח). משמעות המרכיב השארתי בתוך התערובות שנמצאו:
63. כפי שפורט לעיל, בתערובות שנמצאו בשתי הכפפות ובכובע - בפריטים עליהם נמצא הדנ"א של הנאשם, נמצא מרכיב שארתי חלקי, שאינו בר השוואה. מכאן מבקשת ההגנה ללמוד שייתכן שאנשים נוספים נגעו בפריטים אלה, והדבר מפחית מהעוצמה הראייתית של הראיה, באשר הנאשם אינו שונה מאחרים שנגעו בפריטים אלה, ולהם לא יוחסה עבירת הרצח.
64. ד"ר גסט הסבירה כי בבדיקה יש משמעות לגובה של כל אלל. הגבהים השונים מציינים את כמות הדנ"א שהתקבלה מכל אחד מהם. הפרופיל של הנאשם ושל המנוח התקבל בצורה שלמה. לעומת זאת, לגבי הרכיב השארתי, שנמצא שאינו בר השוואה, הערכים שנמצאו הם קטנים יחסית לגבהים האחרים (והם מצוינים בסוגריים בטבלאות הנספחות לחוות הדעת), כך שאין די "אתרים", ולכן הממצא הוא אינו בר השוואה (ח"ר, עמ' 226 - 231, ח"ח, עמ' 270 - 282).
65. ד"ר גסט הבהירה גם שכאשר מדובר בפריטים שאינם סטרייליים, ניתן למצוא עליהם ממצאים שארתיים, כתוצאה ממגע יד אדם. לעיתים אף ביצוע לא זהיר של תהליך הבדיקה (שבו היה מגע מיותר בפריט נשוא הבדיקה), יכול להביא לקיומו של ממצא שארתי. מכל מקום, היא הבהירה שבעניינו הפרופילים של הנאשם והמנוח התקבלו בצורה שלמה (ח"ר, עמ' 227 - 231, ח"נ, עמ' 245 - 248, 258 - 261, 265).
- ג. החולצה (של דניאל שמחי):
66. (1) מקור הדנ"א בכתם הדם על חפתי החולצה יכול להיות במנוח או בכל גבר אחר בעל פרופיל גנטי זהה, אך לא בנבדקים האחרים בתיק זה. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של המנוח, נאמדת באחד ליותר ממיליארד.
- (2) דגימה מצווארון החולצה: תערובת של שלושה פרטים - הנאשם יכול להיות אחד המרכיבים לתערובת, ולא ניתן לשלול או לחייב את דניאל כמקור נוסף לפרופיל הדנ"א שהתקבל. ואולם, לא צורפה הערכה סטטיסטית.
- (3) דגימה נוספת מצווארון בחולצה: תערובת של שלושה פרטים לפחות, שאינה בת השוואה.
- ד. זוג המכנסיים (של דניאל שמחי):
67. (1) מקור הדנ"א בכתם הדם על המכנסיים יכול להיות במנוח או בכל גבר אחר בעל פרופיל גנטי זהה, אך לא בנבדקים האחרים בתיק זה. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי כפי שנקבע למרכיב העיקרי במוצג ותואם את זה של המנוח, נאמדת ב-1 ליותר ממיליארד.
- (2) תערובת של שלושה פרטים לפחות: מרכיב עיקרי בולט הניתן להפרדה בחלק מהאתרים, ולפחות שני מרכיבים נוספים חלקיים שלא ניתנים להשוואה. דניאל שמחי יכול להיות מקור למרכיב העיקרי שהתקבל, ונבדקים אחרים לא (שכיחות הנאמדת באחד ליותר ממיליארד).
- (3) בדגימה נוספת מהחלק הפנימי במכנסיים: תערובת חלקית של שלושה פרטים לפחות, שאינה בת השוואה.
- ה. כיפה (שהייתה בכיס המכנסיים):
68. תערובת של שלושה פרטים לפחות: מרכיב עיקרי בולט הניתן להפרדה בחלק מהאתרים, ולפחות שני מרכיבים נוספים חלקיים שלא ניתנים להשוואה. דניאל שמחי יכול להיות מקור למרכיב העיקרי שהתקבל, ונבדקים אחרים לא (שכיחות הנאמדת באחד ליותר ממיליארד).
- ו. נעל פילה:
69. תערובת של שלושה פרטים, שאחד מהם יכול להיות הנאשם, ואולם לא צורפה הערכה סטטיסטית.
- ז. כתם דם על להב הסכין ודגימה שניטלה מידית הסכין:
70. נמצא שבשתי הדגימות מקור הדנ"א יכול להיות במנוח, בשכיחות הנאמדת באחד ליותר ממיליארד.
- הממצאים לגבי הפריטים שנתפסו בחצרו של דניאל שמחי, בתוך המריצה:
- א. זוג תחתונים:
71. תערובת של שני פרטים לפחות. מרכיב עיקרי הניתן להפרדה באופן חלקי, ומרכיב שארתי חלקי ביותר שאינו בר השוואה. הנאשם יכול להיות המקור למרכיב העיקרי בדנ"א. שכיחות הגברים באוכלוסייה בעלי פרופיל גנטי שנמצא התואם את זה של הנאשם נאמדת באחד ליותר משלושה מיליון.
- ב. גזירי הבד והשוואתם לחורים בכובע (תמונות ת/56א):

72. לאחר בחינת חוות הדעת, שמיעת המומחים והתבוננות בכובע ובגזירי הבד עצמם ובתמונות, שוכנעתי כי הוכח שפיסות הבד הגזורות (שמונה במספר) שנתפסו במריצה, תואמות בסבירות גבוהה לכובע הגרב שנתפס בחממות, שעליו נמצא הד"א של הנאשם ושל המנוח:
73. חוות דעת מומחה של רפ"ק אביגדורי (ת/24) ועדותו בבית המשפט: מחוות הדעת עולה כי ביום 2.10.13 נבדקו שבעה מגזרי הבד, מהם נלקחה דגימה למיצוי חומר ביולוגי (הבדיקה הביולוגית לא הניבה תוצאות - ל.ב.), וכן נבדק כובע הצמר שבו מספר קרעים. בוצעו בדיקות להתאמה פיזית בין הכובע לגזרי הבד, ללא תוצאות.
74. בבית המשפט הוצג כובע הגרב שבו שני חורים המתאימים למיקום העיניים ושמונת הגזירים שנתפסו במריצה.
75. רפ"ק אביגדורי העיד שמכיוון שראה שהגזירים וכובע הגרב דומים מבחינת הצבע ומרקם הבד, היה מקום לעריכת בדיקת ההתאמה הפיזית, שהייתה הבדיקה היחידה שביצע, אך זו לא הניבה תוצאות. הוא הסביר שבבדיקה נערך חיפוש של קווי שבר משותפים, גם מבחינת העומק. אם יש קו שבר משותף, הרי שזו ראייה "חד ערכית", כמו טביעת אצבע. במקרה הנדון, לא אותרו קווי שבר: בגזירה נעשה חיתוך שהוריד חלק מסיבי הבד, ובשל כך לא היה קו שבר. קיומו של קו השבר תלוי הן בחומר שנחתך והן בכלי החיתוך: ככל שהחומר קשיח יותר יש סיכוי רב יותר למצוא קו שבר. לצד זה, העובדה שלא נמצא קו שבר לא יכולה לאמת קיומה של התאמה, אך גם לא יכולה לשלול אותה (ח"ר, עמ' 36 - 37, עמ' 39 - 46).
76. חוות דעת מז"פ - מעבדת סימנים וחומרים: רפ"ק יהודה נבלקובסקי (להלן: "רפ"ק נבלקובסקי") (ת/56) ועדותו בבית המשפט:
- א. כובע הגרב עשוי סריג בעל שתי שכבות. בכובע נמצאו שני חורים (בשתי שכבות הבד) היכולים להתאים למיקומן של העיניים וחור אחד (בשכבה אחת) היכול להתאים למיקום האף.
- ב. נמצאה התאמה בגוון ובמרקם הבד בין שמונה פיסות הסריג לבין כובע הגרב בו החורים המפורטים לעיל.
- ג. נמצא דמיון בצורת קו החיתוך והקריעה בין הקצוות (קווי ההיקף) של שמונה פיסות הסריג, לבין צורת שולי החורים במיקום העיניים בכובע הגרב.
- ד. פיסות הסריג הנ"ל משלימות את החורים (במיקום העיניים) הנמצאים בכובע הגרב. לדעת המומחה קיימת סבירות גבוהה מאד שפיסות סריג אלה היו בעבר חלק מהכובע.
77. לחוות הדעת צורף נספח שעניינו סולם רמות הסבירות הנהוג במעבדה - "בדיקות השוואתיות", שמשמעותו המעשית היא צמצום הולך וגדל של אוכלוסיית המקורות שיכלו להשתתף בתהליך. הדרגה הגבוהה ביותר היא "מקור משותף", ולפניה נמצאת דרגה של "סבירות גבוהה מאד".
- "סבירות גבוהה מאד" קיימת כאשר "הבדיקה הראתה התאמה במאפיינים ייחודיים, או בצירוף מספר רב של מאפיינים סוגיים בלתי תלויים. ההסתייגות המבוטאת בניסוח זה מופיעה רק בשל מידת הזהירות המדעית הנקטת על ידינו בעת פירוש הממצאים ויכולה לנבוע, בין היתר, מאיכות הסימנים הנבדקים".
78. מאפיינים סוגיים נובעים מתהליך הייצור של המוצר, והם אינם בעלי מידה רבה של אקראיות, כגון מקדם שבירה של שברי זכוכית ודגם סוליה של נעל.
79. מאפיינים ייחודיים הם מאפיינים בעלי מידה רבה של אקראיות, ולכן הם בעלי מידה של ייחודיות. מאפיינים אלה יכולים לנבוע מתהליכי ייצור מסוימים או מתהליכים המאחרים לייצורו של החפץ, כגון תהליכי קריעה או שבירה.
80. רפ"ק נבלקובסקי העיד, תוך הפניית בית המשפט לתמונות, כיצד הוא ערך את בדיקת ההתאמה הפיזית של פיסות הבד לחורים, בדומה להרכבת פאזל. כמו כן הוא הדגים את ההתאמה באופן מעשי, בהציגו בפני בית המשפט את הכובע ואת גזירי הבד, וכיצד מתאימים הגזירים לחורים (ח"ר, עמ' 161 - 163, 165, 168 - 171).
81. התאמה פיזית פירושה שפיסות הבד משלימות את החורים. מדובר בבדיקה חזותית, שלפיה נמצאה התאמה בגוון של הבד ובמרקמו. השלמת הבדיקה היא בבדיקת קווי הקריעה - הקווי החוטים של החורים בתוך הכובע - לעומת פיסות הבד, כשאחד משלים את השני, ולכן אין צורך בבדיקות נוספות. לדעת רפ"ק נבלקובסקי, העין האנושית מספיקה כדי להבחין בגוונים לצורך פורנזי. רפ"ק נבלקובסקי קבע כי מדובר בצורה אקראית שמתאימה: הפיסות היו דומות בגוון הסריג ובצורתן, וגם הייתה התאמה טובה מאוד של הגזירים לחורים. עם זאת, כדי לשמור על מידת הזהירות, מאחר שמדובר על סריג של בד, שבו יש "רווחים קטנים", הוא קבע סבירות גבוהה מאד, ולא התאמה מלאה (ח"ר, עמ' 165 - 168, 171 - 172, ח"נ, עמ' 173 - 177, ח"ח, עמ' 180).
82. לגבי עדותו של רפ"ק אביגדורי, שלא מצא התאמה פיזית, העיד רפ"ק נבלקובסקי שהוא עצמו העיד על סמך ניסיונו (ח"נ, עמ' 177 - 179). יצוין כי בפרק הניסיון המקצועי בחוות הדעת מפורט שבין השנים 1983 - 1994 מילא רפ"ק נבלקובסקי תפקידים שונים במעבדת סימנים וחומרים, והיה גם סגן ראש המעבדה.
83. לסיכום נושא זה: אני מאמצת את עדותו המשכנעת של רפ"ק נבלקובסקי, שמומחיותו היא בתחום החומרים והסיבים, תחום שבו רכש ניסיון מקצועי. רפ"ק אביגדורי, שראוי לומר שעבודתו בתיק זה (שהתמקדה בזירת העבירה) נעשתה בצורה מקצועית ורצינית, סבר שהדמיון החיצוני בין הגזירים לכובע דורש עריכת בדיקה של התאמת קווי השבר, וזו הבדיקה שנעשתה על-ידו. אומנם, בדיקתו לא הניבה תוצאות, אך גם מעדותו עולה שבעוד שבבדיקה האם יש התאמה, התוצאה היא חד ערכית, הרי שאי מצאת התאמה אינה שוללת את קיומה.

84. לאחר בדיקת רפ"ק אביגדורי, נעשתה הבדיקה הנוספת במעבדת סימנים וסיבים. רפ"ק נבלקובסקי הסביר היטב את הבדיקה החזותית שערך: מרקם הבד וצבעו, וכן ההתאמה הטובה של הגזירים לחורים. כמו כן נקט רפ"ק נבלקובסקי זהירות בקביעת המסקנה, והסתפק ב"סבירות גבוהה", ולא קבע התאמה מלאה. יתרה מכך, הדברים הודגמו בבית המשפט, אשר נחשף לבדיקה היוזמית, ואף אני שוכנעתי על יסוד עדותו של רפ"ק נבלקובסקי וגם ממראה עיניים, מקיומה של התאמה בסבירות גבוהה (ר' תמונות הממחישות היטב את ההתאמה - ת/56א).

"...הלכה היא כי בית המשפט רשאי לסמוך על מראה עיניו ועל התרשמותו ממראהו של נאשם בכל הנוגע לזיהויו. כך, נפסק כי "התרשמותו של בית המשפט ממראה עיניו הוא אחד "מכלי העבודה" החשובים העומדים לרשותו, והוא נדבך חשוב ומרכזי בקביעת מהימנות עדים, בחינת ראיות חפציות וכיו"ב. לא זו בלבד שבית המשפט רשאי לעשות שימוש בכלי זה, אלא שתפקידו השיפוטי מחייב אותו להיעזר במראה עיניו, וכל עוד לא מדובר בהתרשמות הדורשת מומחיות - אין בכך כל פסול" ... יחד עם זאת, בית המשפט נדרש לנהוג זהירות יתרה כשהוא משתמש בכוחו זה, מן הטעם שהתרשמותו אינה נבחנת במבחן של חקירה שכנגד..." [ההדגשה לא במקור - ל.ב.] (ר' 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל (23.10.08).

85. חיזוק לקביעה זו מצוי גם בעדותו של דניאל, הבעלים של הכובע, ש"השרידים" שנמצאו במריצה שייכים לכובע (ת/165ב ות/168ג). עדותו של דניאל שמחי:

86. דניאל מתגורר ברחוב אהבת ציון 24 באבן יהודה, בנפרד מאשתו, וכך היה גם במועד הרלוונטי. לדניאל עבר פלילי ישן מאד (שחלה עליו התיישנות), הכולל גם עבירות אלימות, הדחה בחקירה ושיבוש מהלכי משפט. בזמנו, פתח דניאל את ביתו בפני העד שחר שמחי (להלן: "שחר"), שהיה נתון במשבר אישי, והוא התגורר בבית דניאל במהלך כשנה. לאחר מכן, בתקופה שבה התגורר שחר בקדימה, כחמישה חודשים עובר לרצח, בעת שדניאל בא לבקר את שחר, הכיר דניאל את הנאשם. את המנוח לא הכיר דניאל כלל, והוא שמע עליו רק בזמן החקירה, ואז גם נודע לו שהמנוח היה ערב לחוב (ח"ר, עמ' 442 - 444, 448 - 450, 452 - 454, ח"ר, עמ' 501 - 506, 521 - 522, ח"ר, עמ' 538 - 540).

87. דניאל התרשם ממצבו הירוד של הנאשם, על רקע מערכת היחסים הבעייתית בין הנאשם לבין אשתו. דניאל ניסה לפייס בין בני הזוג, וכן סייע לנאשם להסדרת חוב כלשהו. כמו כן, כשבוועיים לפני הרצח, אפשר דניאל לנאשם להתגורר בביתו. במהלך אותם שבועיים, היה מצבו הנפשי של הנאשם קשה: דניאל העיד שהנאשם היה "מרוסק", "שבור" ומדוכא מכך שהוא אינו מתגורר עם אשתו וילדיו. הנאשם נטל כדורים וישן הרבה. בעימות שנערך בין דניאל לבין הנאשם (ת/6), ריחפה כל העת השאלה כיצד הגיעו פרטי הלבוש של דניאל לחממות. משנשאל הנאשם אם ברצונו לומר משהו לדניאל, הוא השיב שברצונו להודות לדניאל על כך שעזר לו בתקופה קשה, ונתן לו מקום מגורים, וכי הוא אוהב את דניאל. משנשאל האם הוא מבין שבהתנהגותו הוא גרם עוגמת נפש לדניאל (בהקשר של הימצאות הפריטים כאמור), הוא שמר על זכות השתיקה. דניאל הביע מצוקה מהסיטואציה שנוצרה, ואמר שהוא מעוניין שיימצא האדם שעשה את המעשה, שייתן את הדין על כך (עמ' 3, שו' 51 - עמ' 4, שו' 71, ח"ר, עמ' 452 - 454, 468, ח"ר, עמ' 519 - 520, 527).

88. בערב ראש השנה (יום רביעי בשבוע, יום אחד לפני הרצח), נסע דניאל להתארח אצל דודתו מזל מסרי בגבעתיים, למשך כל ימי החג והשבת. דניאל הוא אדם דתי, שאינו נוסע בחג ובשבת, והוא עזב את ביתה של דודתו במוצאי שבת בסביבות השעה 21:30 ושב לביתו (ח"ר, עמ' 448 - 450).

89. דניאל העיד שגם בערב החג, לפני שנסע לדודתו, היה הנאשם "מרוסק", חלש ומדוכא. דניאל שמע את חששותיו של הנאשם שאשתו בוגדת בו, ולאחר מכן הוא אמר לנאשם שהוא השאיר לו אוכל במקרר, ויצא מהבית (ח"ר, עמ' 454 - 456, ח"ר, עמ' 527 - 528).

90. לנוכח העובדה שפרטי לבוש וסכין של דניאל נתפסו בחממות - נתיב הבריחה של הדוקר - נבדק בחקירה מקום שהותו של דניאל בזמן הרצח. אמרת דניאל במסגרת (ת/164 - ת/168ג) הוגשו בהסכמה (בכפוף לזכות ההגנה לחקור את העד). דניאל העיד בבית המשפט, ואישר את תוכן אמרתו. דניאל העיד שבערב החג הוא נסע לבית דודתו מזל מסרי בגבעתיים. כשהגיע לבית הדודה, הלך לישון. בערב סעד את ארוחת החג, ולאחר מכן הלך לישון. במשך יום המחרת הוא הסתובב עם דודתו וחיש משחה נגד כאבי הגב מהם סבל. בערב סעד ארוחה נוספת בה השתתף גם בן דודו, ולאחר מכן הלך לישון. למחרת, יום שישי, הוא הלך עם דודתו לחברתה, שם פגש גם בבעלה של החברה. לאחר מכן הלך דניאל עם דודתו לבית אחותו גליה ברמת גן, שלא הייתה בבית. מעדותו עולה שבמהלך כל החג והשבת הוא שהה באזור רמת גן וגבעתיים. דניאל אינו נוסע בחג ובשבת, וכך נהג גם במועד הרלוונטי, והוא שב לביתו במוצאי שבת. עקב כאבי הגב, לבית הכנסת לא הלך דניאל (ת/164ב, עמ' 10, 19 - 22, 44 - 45, 70 - 76, ת/168ג, עמ' 23 - 40, ח"ר, עמ' 457 - 463, 470 - 472). דניאל לא נחקר בח"נ על חלק זה של עדותו, הנוגע למקום הימצאו במהלך החג, כשעולה מפרו' הדיון (תגובת ההגנה להערת האב"ד בנושא זה) שההגנה מודעת היטב למשמעות אי חקירתו בנושא ה"אליב" (ר' עמ' 540 לפרו').

91. כל אמרות העדים, שנגבו בקשר למקום שהותו של דניאל במועד הרלוונטי, הוגשו בהסכמה. מהאמרות עולה שבמהלך ימי החג והשבת היה דניאל בבית דודתו בגבעתיים, או בחברת בני המשפחה, בגבעתיים וברמת גן. הדודה מזל מסרי (ת/158): דניאל היה בביתה מערב החג בשעת צהרים עד מוצאי שבת. לביתה הגיע דניאל בתחבורה ציבורית. עקב כאבי גב לא הלך דניאל לבית הכנסת. בשבת הלכו מזל ודניאל לבקר קרובת משפחה; מיכל ורון שמע-הכהן (ת/154א ות/155): ביקרו בבית הדודה מזל ביום רביעי בערב וביום חמישי בערב ופגשו בדניאל; סמדר מסרי בושרי (ת/207): סמדר ובעלה פגשו בדניאל פעמיים בבית מזל (אמה של סמדר): האחת ביום רביעי בערב; והשנייה או ביום חמישי או ביום שישי, בשעות הצהריים; אורית אפרתי (ת/152), וכן מזכרים ת/152א, ות/162): אורית ובעלה פגשו בדניאל ביום חמישי בצהריים - היום הראשון של החג; גלאן וגילי מסרי (ת/159א, ת/160): פגשו בדניאל בבית מזל ביום שישי בארוחת ערב שבת (מזכרים ת/160א ות/161); רחל אהרוני (ת/156ב), המתגוררת בסמוך לדודה מזל: ראתה את דניאל בימים שישי ושבת, כשבאחת הפעמים ביקר אותה דניאל יחד עם דודתו; גליה עדני (ת/157ב): דניאל והדודה מזל ביקרו אותה במהלך החג.

92. כאשר שב דניאל לביתו באבן יהודה במוצאי שבת, היה הנאשם בבית. הנאשם לבש אותם בגדים שלבש בעת שדניאל יצא מהבית, והיה עדיין "מרוסק". דניאל שאל את הנאשם איך היה החג, והנאשם אמר לו שהוא ישן במיטה (ח"ר, עמ' 463 - 468, ח"נ, עמ' 528 - 530).
93. אאידה, בתי זוגו של דניאל, שאמרתה במשטרה הוגשה בהסכמה, מסרה שבמוצאי שבת היא הגיעה לביתו של דניאל, שם ראתה את הנאשם, ודניאל הגיע מאוחר יותר, בשעה 22:30 (ת/149).
- עדות דניאל בנוגע לחפצים שנמצאו בחממה (נתיב המילוט) ובמריצה:
94. באמרתו הראשונה במשטרה (מיום 12.9.13 - ת/164), מסר דניאל, באופן כללי, שהנאשם היה נוטל ממנו בגדים, אך לא על בסיס קבוע. כמו כן, הוא מסר שאת בגדיו הוא מכבס במחסן, שהוא מבנה חסר דלת. בערב החג, כשנסע דניאל לדודתו, הייתה במחסן כביסה. בבית המשפט העיד דניאל כי מכיוון שהמחסן פתוח, אם מישו רוצה ליטול דבר מה מערימות הבגדים, הוא יכול לעשות כן, אם כי הוא לא נתן רשות לאיש להשתמש בבגדים. במילים אחרות: לעיתים לנאשם הוא נתן רשות להשתמש, אך הוא לא התיר להשתמש ללא רשותו (ת/164, עמ' 23 - 27, ח"ר, עמ' 494, ח"נ, עמ' 531).
95. דניאל גם אישר שהוא מחזיק בביתו כובעים מסוגים שונים, וכי הוא נוהג להחזיק כיפה בכיס מכנסיו. כמו כן מסר דניאל שהוא מחזיק בביתו סכינים שונים (באמרה מופיע פירוט). הוא התייחס גם להחזקת כפפות, אך נושא זה אינו רלוונטי הואיל ממילא טען הנאשם בעדותו בבית המשפט שהכפפות שנמצאו בחממות הן שלו, והוא מניח שהן "הושטלו" על ידי מי שביצע את הרצח (ת/164, עמ' 28 - 33, 38 - 43, 45 - 51, 53 - 55, 62).
96. אמרתו השנייה של דניאל מיום 12.9.13 נגבתה לאחר שדניאל יצא עם השוטרים לביתו, ודיווח שאחד הכובעים עליו דיבר בחקירה הקודמת (בצבע ירוק כהה) אינו בנמצא, וכך גם אחת הסכינים, שאת תיאורה מסר ואף צייר אותה. בהמשך, הראה דניאל לחוקרים את המריצה שלתוכה הוא השליך את הזבל. במריצה נמצאו ה"שרידים" של הכובע (הכוונה לגזירי הבד). באותו מעמד נעשה חיפוש של הסכין, שלא הניב תוצאות (ת/165, עמ' 2 - 5).
97. לאחר שנתפסו הפריטים בחממות, אלה הוצגו לדניאל, ולהלן התייחסותו (ת/168, עמ' 6 - 20, ח"ר, עמ' 479, 483 - 488, 494, 531):
- זוג כפפות (בדגימות שניטלו נמצא שמקור הדג"א הוא בנאשם ובמנוח - ר' סעיפים 57 - 58 לעיל): כפפות אלה לא זוהו על ידי דניאל ככפפות השייכות לו. כאמור, אישר הנאשם בעדותו בבית המשפט שהכפפות הן שלו.
- כובע הגרב עם החורים (בדגימות שניטלו, נמצא שמקור הדג"א הוא בנאשם ובמנוח - ר' סעיף 59 לעיל): דניאל אישר שכובע זה, שהיה מחורר, הוא הכובע שלו, אותו זיהה לפי סימן התלתן והכיתוב בשפה הרוסית. הכובע, בשלמותו, בטרם נגזרו בו החורים, היה מונח באחת המגרות בחדר השינה בביתו של דניאל. כמו כן, הוא ציין שבזמנו הוא חבש את הכובע רק "מעל לראשו" (הכוונה לא ככובע גרב המכסה את הפנים - ל.ב. ת/168).
- החולצה (בין היתר, בדגימה שניטלה מהחפטים נמצא שמקור הדג"א הוא במנוח - ר' סעיף 66 לעיל): דניאל העיד כי קיימת סבירות גבוהה מאד שזוהי חולצתו, אשר הייתה מונחת או במחסן או בארון הבגדים שלו.
- מכנסי ג'ינס וכיפה (בדגימה על המכנסיים נמצא שמקור הדג"א הוא במנוח. בדגימה נוספת מהמכנסיים ובדגימה שניטלה מהכיפה, נמצא שדניאל יכול להיות המקור למרכיב העיקרי שהתקבל - ר' סעיפים 67 - 68 לעיל): דניאל אישר ששני הפריטים שייכים לו, ואלה היו מונחים או במחסן, שהיה ללא דלת, שם כיבס את בגדיו, או בארון הבגדים שלו. הכיפה, ככל הנראה הייתה מונחת בכיס המכנסיים. אילו היה הנאשם מבקש ממנו רשות להשתמש במכנסיים, לא היה מסרב לבקשתו.
- הסכין (שלאחר בדיקתה נמצא עליה הדג"א של המנוח - ר' סעיף 70 לעיל): דניאל אישר שזו הסכין שלו, תוצרת ספרד, שלה היה נרתק בצבע חום. הסכין הייתה מונחת על גבי הארון במטבח, בתוך מגירה הבנויה מתאים.
98. יצוין כי בכל האמור לפריטים המפורטים לעיל, לא נחקר דניאל בח"נ על כל פריט לחוד, לרבות לגבי המקום שבו היו מונחים הפריטים. כך למשל, הוא לא נחקר על גרסתו שכובע הגרב היה מונח במגירה בחדר השינה. מכלל זה יש להוציא את הסכין, שקיומה והיעלמה עלו בעת שדניאל נחקר בח"נ על אודות גניבת מגילה (שהיא חפץ דתי) מביתו על ידי שחר. דניאל העיד שהמגילה הייתה מונחת מתחת לסכין, וכי שני הפריטים היו נתונים בתוך קופסה שעמדה על ארון. בזמנו, לא ידע דניאל שהמגילה נגנבה, והדבר נודע לו רק לאחר שהוחזרה לידיו. על היעלמות הסכין נודע לו רק בעת החקירה, ולא ידוע לו מתי היא ניטלה מהקופסה. לצד זה, נחקר דניאל על השימוש שנעשה במחסן, ומעדותו עלה שבמחסן, בו מונחת מכונת הכביסה ובגדים (לכביסה), אין דלת, ולפיכך מדובר במבנה פתוח שמבחינה מעשית הגישה אליו אפשרית (ח"נ, עמ' 531 - 532, 535 - 536).
99. הפריטים שנמצאו במריצה: דניאל הוא זה שהראה לחוקרים את המריצה, שלתוכה הוא משליך זבל. דניאל העיד כי באחת השקיות שהייתה מונחת במריצה מצאו החוקרים שקית שבה צמר בצורה של עיגולים בצבע ירוק. דניאל מסר שהוא לא חתך את הכובע ולא עשה "עיגולים", ואין ברשותו כובע מחורר בעיניים (ח"ר, עמ' 484, 492 - 495).

100. משהתחוויר לדניאל שהנאשם נחשד בביצוע הרצח, הוא כעס, וחפץ לבדוק מדוע ניצל הנאשם את העובדה שהוא בביטוי לביצוע מעשה כזה שהטיל על דניאל חשד. לפיכך, בעוד החקירה מתנהלת, ניגש דניאל ללימור (אשת הנאשם) (להלן: "לימור") וניסה להבין מה המניע שעמד מאחורי המעשה. כעבור יומיים נחקר דניאל באזהרה בחשד לשיבוש הליכי חקירה, בכך שהוא ניסה לגרום ללימור למסור במשטרה דברים שקריים בנוגע לסכסוכים בינה לבין הנאשם (ח"ר, עמ' 488 - 489). ואולם, הצוות החוקר לא התרשם שהייתה לדניאל מעורבות ברצח (על אף שבאחת האמרות הוא הוחדר במידה מסוימת, אם כי לא הוזהר), ואני שותפה להתרשמות זו. גם רפ"ק קצב התרשמה שדניאל עשה את אשר עשה בתום לב, ולא כדי לשבש את מהלכי החקירה (ח"נ, עמ' 1240 - 1244, ח"ח, עמ' 1340).

101. לימור העידה שבתקופה שבה נחקרה בגין תיק זה, הגיע דניאל לביתה, ואמר לה למסור דברי שקר בחקירתה. הוא ביקשה לומר שהנאשם אמר לה שהוא חש מאוים מהמנוח, היה בלחץ, וכי חרב הונחה על צווארו. דניאל הסביר לה שאם תגיד דברים אלו, זה יסייע לנאשם, במובן זה שאם ידעו שהנאשם חש מאוים על ידי המנוח, יקלו בעונשו. לאחר מחשבה, החליטה לימור לא לשקר במשטרה, ולכן לא סיפרה זאת לשוטרים (ח"נ, עמ' 762 - 768).

טענת הנאשם - לא ביצעת את הרצח: לדניאל היה מניע לפגוע במנוח, והוא אף נקט פעולות להפלת הנאשם: 102. הנאשם, בעדותו בבית המשפט, בגרסה כבושה, הפנה אצבע מאשימה כלפי דניאל, כשעיקר טענתו היא שדניאל ניסה להפילו. אומנם הנאשם העיד שהוא אינו סבור שדניאל הוא הרוצח. ואולם, בזמן שהתנהלה פרשת ההגנה, נודע לו שדניאל פנה לאמו (של הנאשם), ואמר לה שהנאשם רצח את המנוח, מכיון שהוא הושפל על ידי המנוח ואחרים. בעקבות דברים אלה, העלה הנאשם אפשרויות נוספות בקשר לחלקו של דניאל בפרשה: א. מניע אפשרי של דניאל לפגוע במנוח. ב. דניאל (ו/או שחר) הניח את הכפפות של הנאשם במקום בו נתפסו. ג. פנייתו של דניאל ללימור, בעת שהתנהלה חקירה שתמסור עדות שקר, כדי לגרום לכך שהוא יודה, גם היא מהווה נדבך בחשד למעורבות דניאל בפרשה. ד. שיחה שניהל דניאל עם גיסו של הנאשם (שי שלמה), המצביעה על רצון של דניאל להפילו. יצוין כי היו עובדות שהיו בידעית הנאשם גם כאשר העיד דניאל, אך הנאשם לא היה מעוניין שדניאל יישאל עליהן בחקירתו הנגדית, מכיון שבאותו שלב הוא לא חשב שעמדתו של דניאל כלפיו שלילית. ההיפך הוא הנכון, הוא ראה בדניאל אדם שהיטיב אתו בכך שאפשר לו לגור בביתו. ואולם, כאמור השיחה עם האם, גרמה לו למחשבות אחרות: שדניאל מנסה להפילו (ח"ר, עמ' 1582 - 1584, 1611 - 1620, ח"נ, עמ' 1731 - 1732, 1736 - 1741, 1754 - 1756, 1762 - 1765, 1857 - 1860, 1876 - 1878, 1909 - 1910).

פירוט טענות הנאשם בעדותו לביסוס טענותיו הנ"ל נגד דניאל:

103. המניע האפשרי של דניאל לפגוע במנוח - סכסוך שהיה בין דניאל לבין המנוח כשנתיים וחצי עובר לינואר 2015 (עובדה שהייתה בידעית הנאשם כשהעיד דניאל): הנאשם העיד שנודע לו מפי דניאל שהאחרון היה מסוכסך עם המנוח שמסר לאדם בשם יורם דורי פרט כוזב הנוגע לסוסה של יורם שעברה מהנאשם לדניאל. לגבי נתון זה, באופן ספציפי, לא הייתה בפי הנאשם תשובה מדוע הדברים לא הוצגו בחקירתו של דניאל, אשר כזכור טען שהוא כלל לא הכיר את המנוח (ח"ר, עמ' 1607 - 1609, 1616 - 1618, ח"נ, עמ' 1621 - 1623).

104. השיחה בין דניאל לבין לימור: לאחר שנעצר הנאשם, הגיע דניאל ללימור, ואמר לה למסור בחקירה דברים שיפילו את הנאשם (ר' סעיפים 100 - 101 לעיל). בבית המשפט התקשה הנאשם להסביר מדוע ינהג כך דניאל, שהרי הוא אפשר לו לגור בביתו, והנאשם הודה לו על כך. לדברי הנאשם, ביקש דניאל מלימור למסור בחקירה שהמנוח רצה לרצוח את הנאשם, את אשתו לימור ואת הבנות, וזאת כדי לעזור לנאשם במשפט. הנאשם הופנה לכך שעל פי עדותה של לימור היא התרשמה דווקא שדניאל מנסה לגונן על הנאשם ולא להפילו, וזאת במטרה לגרום לכך שיוטל על הנאשם עונש קל יותר. הוא הופנה גם לכך שדניאל העיד שהוא מקווה שזה לא הנאשם. הנאשם השיב, שמלכתחילה הוא סבר שיתכן ששחר ניסה להפילו, ולא חשב על דניאל בכיוון זה, ואולם לאחר שנודעה לו השיחה שהייתה לדניאל עם אמו של הנאשם, התמונה המצטברת הביאה אותו למסקנה שדניאל מנסה להפילו (ח"ר, עמ' 1582 - 1584, 1609 - 1610, ח"נ, עמ' 1864 - 1866, 1909 - 1910).

105. השיחה בין דניאל לבין גיסו של הנאשם (שי שלמה): הנאשם העיד כי דניאל נפגש עם גיסו של הנאשם (שי שלמה). דניאל אמר לשי שמכיון שעל המוצגים נמצא דנ"א של הנאשם, התיק הוא "תיק סגור", ולא כדאי לשלם לעו"ד, ועדיף שהנאשם יודה כי חבל על הכסף. הנאשם הופנה לכך שבחקירתו מסר שי שלמה שהוא לא התרשם שדניאל ניסה להפילו את הנאשם, אלא רצה שהנאשם יודה מכיון שהנאשם סיבך את דניאל (הכוונה היא להימצאות חפציו של דניאל בנתיב המילוט), ואולם הנאשם טען כי שי לא הובן כראוי (ח"ר, עמ' 1610 - 1611, ח"נ, עמ' 1867 - 1868). שי לא זומן להעיד מטעם ההגנה.

106. הדברים שמסר דניאל לאמו של הנאשם: כפי שפורט לעיל, על פי גרסת הנאשם לאחר ששמע מאמו על השיחה עם דניאל, מבחינתו הושלמה התמונה שהביאה אותו למסקנה שהמכלול מצביע על כך שדניאל מנסה להפילו.

הנאשם העיד שכאשר ביקרה אותו אמו בבית המעצר, היא סיפרה לו שדניאל הגיע אליה, ואמר לה שהמנוח לקח את הנאשם יחד עם שניים אחרים לכפר קאסם, שם השפילו השלושה את הנאשם וירקו עליו. הנאשם הכחיש שהאירוע האמור התרחש. הנאשם הוסיף שתחילה חששה אמו לספר לו על המפגש עם דניאל.

משנודע הדבר לנאשם, כשבועיים לפני הישיבה השנייה שבה הוא אמר היה להעיד (סמוך לחודש ינואר 2015), הוא הפנה את אמו לבא כוחו. בחקירתו הנגדית לא ידע הנאשם להשיב מה "מרוויח" דניאל מכך שפנה לאם. הנאשם העלה השערה שדניאל, אותו הוא מגדיר כאדם מתוחכם, או שחר, מנסים להפילו. לצד זה, הוא אמר שהוא אינו טוען שדניאל הוא הרוצח (ח"ר, עמ' 1611 - 1616, ח"נ, עמ' 1732 - 1734, 1868 - 1870).

107. ע"ה הגב' נעמי קרני, אמו של הנאשם (להלן: "נעמי"), העידה שהיא ביקרה את הנאשם בבית המעצר לאחר שהעיד בחקירה ראשית בבית המשפט. בעת הביקור אמר לה הנאשם שהוא חושב שהוא יודע ב-99 אחוזים מי ביצע את הרצח. נעמי שאלה אותו האם מדובר בדניאל, והוא אישר זאת. נעמי ספרה לנאשם שלאחר שהסתיים הדיון בו העיד דניאל בבית המשפט, אמר לה דניאל שהוא חושב שהנאשם ביצע את הרצח, וזאת משום שהמנוח ועוד שני אנשים לקחו את הנאשם לכפר קאסם, שם, על פי הידוע לו, דחפו את הנאשם. בהמשך, לאחר הביקור בבית המעצר, סיפרה נעמי לב"כ הנאשם על אודות שיחתה עם דניאל (ח"ר, עמ' 1962 - 1965, ח"נ, עמ' 1979, ח"ח, עמ' 1989 - 1990).
108. תגובתה של נעמי לגרסת הנאשם, שלפיה הייתה השיחה בינה לבין דניאל בזמן החקירה במשטרה, הייתה שיתכן שהנאשם לא הבין אותה כראוי (כאמור היא זו שסיפרה לנאשם על אותה שיחה) (ח"נ, עמ' 1974 - 1981).
109. נעמי הופנתה לדברי הנאשם, שלפיהם סיפרה לו נעמי שדניאל אמר לה שהמנוח ואחרים השפילו את הנאשם וירקו עליו, וזאת בניגוד לדבריה בח"ר שדניאל אמר שדחפו אותו. נעמי השיבה שיתכן שאמרה לנאשם שדניאל אמר שהשפילו וירקו על הנאשם, בשל חלוף הזמן היא אינה זוכרת, וגם משום שבזמנו היא לא ייחסה חשיבות לשיחה (ח"נ, עמ' 1979 - 1980).
110. משנשאלה נעמי מדוע לא סיפרה על השיחה עם דניאל מיד לאחר פנייתו אליה, השיבה שהיא לא הבינה במה מדובר, ולא סברה שזה חשוב. בזמנו היא סברה שדניאל הוא אדם טוב וחבר טוב של הנאשם. כיום היא מצטערת על כך שלא דיווחה לסנגורים קודם לכן (ח"נ, עמ' 1983 - 1987).
111. לאור האמור לעיל, ביקשה ההגנה להחזיר את דניאל לדוכן העדים, לשתי מטרות: האחת, לעמת את דניאל עם הגרסה על אודות המפגש עם האם. השנייה, לחקור את דניאל על מכלול נושאים שעלו בפרשה זו, כשבכוונת ההגנה היה להראות שדניאל הוא הרוצח ולא הנאשם. גם בסיכומיה ההגנה נטען כי "...עולות אינדיקציות לא מבוטלות לכך שאכן ייתכן כי ידו של דניאל שמחי הייתה במעל, והוא זה אשר קיפד את חיי המנוח" (סעיף 282 לסיכומים). בתאריך 29.1.15 נדחתה על ידינו, בהחלטה מנומקת, בקשת ההגנה. בין היתר, ציינו שהמשמעות האמיתית של הבקשה היא שינוי חזית, ובמיוחד כשדניאל לא נחקר כלל על אודות האליבי שמסר לגבי זמן הרצח, וזאת בהיות ההגנה מודעת למשמעות אי החקירה בנושא זה, גם לאור הערות בית המשפט (ר' סעיף 90 לעיל). אני מציעה אפוא לחברי לקבוע כי נשללה אפשרות שדניאל הוא זה שקיפד את חייו של המנוח. ההיתכנות שהנאשם ביצע את העבירה:
- א. הנגישות לפריטים שנמצאו בנתיב ההימלטות ובמריצה:
112. לאחר שפורטה טענת האליבי של הנאשם, ולאחר שמיעת הראיות, אין מחלוקת שבמהלך תקופה של כשבועיים התגורר הנאשם בבית דניאל. בתקופה זו נכללים ראש השנה והשבת: מיום רביעי בשבוע (4.9.13) עד מוצאי שבת (7.9.13).
113. ייאמר כי אין גם מחלוקת על כך שלנאשם הייתה נגישות לפריטים הרלוונטיים שנתפסו בנתיב המילוט, שהם בבעלותו של דניאל, למעט זוג הכפפות שנתפסו, שאינו שייך לדניאל, והנאשם אישר שהוא שייך לו. כפי שפורט, על חלק מהפריטים נמצא, בין היתר, הדנ"א של הנאשם ו/או המנוח (בנושא זה תפורט גרסת הנאשם בהמשך).
- ב. לוח הזמנים:
114. הרצח בוצע בכפר יעבץ בלילה שבין יום חמישי ליום שישי 5.9.13, לכל המאוחר בשעה 23:20. על פי נתוני התקשורת בתאריך 5.9.13 (ליל הרצח) בשעות 23:12:21 ו-23:17:18 נעשו שני ניסיונות לקיים שיחה טלפונית מהטלפון הנייד של העדה זהבה טל (להלן: "זהבה"), לטלפון שהיה בחזקת הנאשם (050-5882500). שתי שיחות אלה לא נענו.
- לאחר מכן, בשעה 23:43:55 התקשר הנאשם מהטלפון הנייד שלו לעדה זהבה טל. אין מחלוקת שהקשר הטלפוני התקיים בעת שהנאשם היה באבן יהודה (ת/58, עמ' 320 - 323 לפירו').
115. לנוכח ממצאי החקירה, שלפיהם בוצע הרצח בכפר יעבץ, ובשעה 23:43:55 אכן הטלפון הנייד של הנאשם באבן יהודה, נעשו פעולות חקירה לבחינת האפשרות שהייתה לנאשם, בהיבט של הזמן, להגיע מזירת הרצח בכפר יעבץ לביתו של דניאל באבן יהודה. המשטרה ערכה ניסויים לבדיקת זמן ההגעה בין שני היישובים באמצעות אופנוע ובאמצעות רכב, וכן מדידת זמן ריצה של אדם בנתיב הבריחה הרגלי המשוער בכפר יעבץ.
116. ברקע לניסויים שנערכו על ידי המשטרה, ובהמשך על ידי עד ההגנה ניר קוסטיקה (להלן: "קוסטיקה"), יש לציין כי הנתונים הידועים מהחקירה בנושא של מנוסת הדוקר מהזירה הם חלקיים. מעדות הקטינים (ר' גם התרשים ת/26), נראה הדוקר נמלט רגלית, בריצה, לכיוון החורשה: לאחר שהדוקר הגיע מכיוון צפון לכיוון דרום ודקר את המנוח, הוא נמלט מכיוון דרום לכיוון צפון (ר' סעיף 24 לעיל).
- העדה נאוה (מצרי) הבחינה באדם לובש בגדים כהים רץ באזור חשון מאד, מכיוון הכניסה לחצר ביתה ולכיוון החממות שמאחורי ביתה, לכיוון בית הכנסת (החממות מתמשכות לאורך ק"מ לכיוון כללי מושב פורת או לכיוון היציאה של היישוב (ר' סעיף 35 לעיל). בחממות אלה נתפסו הממצאים המפורטים בסעיפים 57 - 70 לעיל).
117. נעשו ניסיונות לבדוק עקבות, וכן סימנים של כלי רכב, במטרה להתחקות אחרי כיוון הימלטות הדוקר מהאתרים הרלוונטיים (זירת העבירה והחממות). הגשש הבחין בעקבות נעליים רבות, ועקבות אלה בצירוף עדותה של נאוה היוו בסיס לבדיקת נתיב הימלטות הדוקר. עם זאת, בדיקת העקבות לא הניבה ממצאים ספציפיים. כמו כן, במקום נראו סימני כלי רכב ואופניים, אך גם בנקודה זו לא הניבה החקירה ממצאים ספציפיים (ת/36, ת/114, רפ"ק קצב, ח"נ, עמ' 1157 - 1165, 1176 - 1194).

118. בכפר יעבץ מתגוררת אוכלוסייה דתית. השער הראשי (הפנימי) סגור בשבתות ובחגים, ואילו השער להולכי רגל פתוח (ר' עדותם נאור דוד, ח"ח, עמ' 1435 - 1437; כרמית, ח"ר, עמ' 579). העד נאור דוד, אשר פגש בקטינים סמוך לאחר הרצח (ר' סעיף 25 לעיל), מסר כי לא שמע קול של אופנוע (ח"נ, עמ' 1415). עדים אחרים שנחקרו לא דיברו על כך ששמעו קולות כלי רכב (ר' גם עדות רפ"ק קצב, ח"נ, עמ' 1210 - 1218). לצד זה יצוין, כי ככל הנראה אי נסיעת כלי רכב בתוך המושב לא הייתה כלל בל יעבור, שכן המנוח עמד להגיע ברכבו מביתו לשער כדי לאסוף את כרמית.
119. כרמית, אשר אמורה הייתה לפגוש במנוח, הגיעה ברכב לשער הראשי, והמתנה למנוח כ-20 - 25 דקות (על פי הערכה) במהלך היא ניסתה ליצור קשר טלפוני עם המנוח מספר פעמים, אך לא נענתה. לבסוף, ענה לטלפון אדם בלתי מוכר, ובאותה עת היא שמעה קולות של רכב הצלה, עשתה פניית פרסה, וחזרה לביתה בקדימה, שם נודע לה טלפונית שהמנוח אינו בין החיים. כל העת שכרמית המתנה בשער, היה השער סגור, והיא לא הבחינה ברכב כלשהו מגיע. השער נשאר כל אותה העת סגור, שכן אילו היה נפתח, הייתה נכנסת עם הרכב לתוך כפר יעבץ (ח"ר, עמ' 579 - 583, ח"נ, עמ' 616 - 618, 620 - 623). כפי שפורט לעיל, בוצע הרצח לכל המאוחר בשעה 23:20, וכוחות המשטרה הגיעו למקום בשעה 23:39 (ר' סעיפים 36 - 37 לעיל).
120. מהאמור לעיל עולה שמשעת הרצח 23:20 עד 23:43:55 (השעה בה אכן הטלפון של הנאשם באבן יהודה) חלפו 23 דקות ו-55 שניות, פרק זמן שבו אמור היה הנאשם להגיע - לפי גרסת המאשימה - מכפר יעבץ לאבן יהודה.
121. לעומת זאת, האופן שבו התנייד הדוקר מכפר יעבץ לאבן יהודה אינו ידוע. מה שידוע הוא שבכפר יעבץ, בקטע הדרך מזירת העבירה לחממות, התנייד הדוקר רגלית. הבסיס לכך הוא עדותם של הקטינים ושל נאווה, אשר ראו את כיוון הבריחה של הדוקר. נאווה העידה שהאדם אותו ראתה רץ לכיוון החממות. היא הסבירה שהחממות מתמשכות לאורך קילומטרים לכיוון כללי מושב פורת, או לכיוון כביש היציאה של היישוב (הכוונה ל"שער הפיראטי" - ל.ב.). (ר' סעיף 35 לעיל).
122. לאור המרחק בין כפר יעבץ לאבן יהודה, יצאה רפ"ק קצב מתוך נקודת הנחה כי אין זה סביר שלאחר הרצח התנייד הדוקר רגלית מזירת הרצח לאבן יהודה. לפיכך הורתה רפ"ק קצב לבצע את הניסויים תוך שימוש ברכב מנועי, כשההנחה בניסוי הייתה שהדוקר יצא ברכב מנועי מהשער הראשי. ואולם, בהמשך התברר שהנתונים הם מורכבים יותר, במובן זה שגם בריחת הדוקר דרך שער המוביל היא אופציה אפשרית (ח"נ, עמ' 1194 - 1199, 1203, 1205 - 1206, 1220 - 1227, 1248 - 1251, ח"ח, עמ' 1333 - 1334).
123. באופן כללי, נקודת המוצא של רפ"ק קצב שלפיה אין זה סביר שהדוקר נמלט רגלית לאורך כל נתיב הבריחה מכפר יעבץ עד אבן יהודה, היא סבירה והגיונית. ואולם, לפחות בשלב הראשון שבו נערכו הניסויים, לא נלקחה בחשבון גם האפשרות שהיו מקטעים, למצער בתוך כפר יעבץ, שהדוקר נמלט רגלית, ולא ברכב, ובמילים אחרות: ייתכן שהדוקר לא נכנס לתוך כפר יעבץ עם רכב המילוט, אלא נסע בו מנקודה מסוימת שאינה ידועה לאבן יהודה. בהקשר זה יצוין, כי על פי הראיות, באותה תקופה היה לנאשם אופנוע, והוא אף העיד כי הכפפות שהיו בארגז האופנוע נגנבו (וזאת בניסיון להסביר שבחממות נתפסו שתי הכפפות עם ממצאי הדנ"א) (ח"נ, עמ' 1720 - 1721).
- הניסויים שבוצעו ביום 23.9.13 (החל מהשעה 15:00) על ידי רס"ל יאסין סואעד (להלן: "יאסין") ת/64:
124. על פי הוראתה של רפ"ק קצב, יצא יאסין לבדוק ולמדוד את זמן הנסיעה מכפר יעבץ לרחוב אהבת ציון 24 באבן יהודה. יאסין ביצע שני ניסויים, כשהוא נוהג ברכב משטרתי מסוג "טויוטה קורולה". ניסויים אלה תועדו בדוח ת/64, שלו נספח תרשים, המתייחס לשני הניסויים, שנעשו בשני מסלולים שונים. כאמור, בוצעו ניסויים אלה בשעת אחת, בעוד ששעת הרצח הייתה 23:20. הניסויים לא תועדו בידאו, והזמן נמדד באמצעות סטופר על שעון היד של העד (ח"נ, עמ' 1483, 1488 - 1497).
125. המסלול הראשון: יאסין החל את נסיעתו בכפר יעבץ, ליד בית הכנסת הגדול, הנמצא ליד החממות. בתוך המושב, נסע יאסין במהירות של עד 50 קמ"ש, יצא מהכניסה הראשית, ובכביש הראשי הוא נהג במהירות של כ-90 קמ"ש כשהוא מאט בכיכרות. בדרכו היו שלושה רמזורים, שבאחד מהם הוא עצר למשך דקה. הוא המשיך את נסיעתו עד צומת "בני דרור", שם פנה ימינה לכביש 4, והמשיך בנסיעתו במהירות של כ-90 קמ"ש. ברמזור הוא פנה שמאלה, ונסע מאחורי משאית במהירות נמוכה. לאחר מכן הוא פנה לרחוב הבונים ונסע במהירות של 50 קמ"ש, פנה שמאלה, ולאחר מכן ימינה לרחוב אהבת ציון באבן יהודה. זמן הנסיעה הכולל עמד על 14 דקות.
126. המסלול השני: יאסין החל את הנסיעה מאותה נקודה בכפר יעבץ, כשהוא נוסע במהירות של עד 50 קמ"ש, יצא דרך השער הראשי, והמשיך בנסיעה במהירות של 90 - 100 קמ"ש, חלף על פני הכיכרות, כפי שעשה במסלול הראשון עד צומת "בני דרור". הוא המתין ברמזור בצומת "בני דרור" בו דלק אור אדום. לאחר מכן המשיך בנסיעה ישר, וברמזור פנה ימינה, ולאחר מכן שוב ימינה בשביל עפר במהירות של 20 קמ"ש עד רחוב המחותרת, ומשם פנה שמאלה לרחוב אהבת ציון. זמן הנסיעה הכולל עמד על 13 דקות ו-50 שניות.
- הניסויים שבוצעו ביום 23.9.13 (החל מהשעה 23:00) על ידי רס"מ אבי שמואל (להלן: "שמואל") ת/65:
127. על פי הוראתה של רפ"ק קצב, יצא שמואל לבדוק ולמדוד את זמן הנסיעה מאהבת ציון באבן יהודה לכפר יעבץ, ובחזרה. שמואל ביצע שני ניסויים, כשהוא נוהג בקטנוע משטרתי מסוג "קימקו" 250 סמ"ק. ניסויים אלה תועדו בדוח ת/65, שלו נספח תרשים, המתייחס לשני המסלולים. כאמור, בוצעו ניסויים אלה בשעת לילה - 23:00. הזמן נמדד באמצעות שעון בלוז המדאוך קטנוע המתואם מול השעה בטלפון הנייד (ח"נ, עמ' 1450 - 1455).

128. המסלול הראשון: שמואל החל את הנסיעה ברחוב אהבת ציון באבן יהודה, פנה ימינה ברחוב המחותרת, ימינה ברחוב סביון ומשם ימינה ברחוב הנוטר, ולאחר מכן בצומת שדרות רבין פנה שמאלה לכביש 553 לכיוון מזרח, בצומת בני דרור כביש 4 חלף על פני רמזור ירוק, ולאחר מכן בצומת תל מונד עצר ברמזור אדום מספר שניות, המשיך בנסיעתו על כביש 553 עד כפר יעבץ, נכנס בשער הראשי. לאחר מכן פנה שמאלה לכיוון בית הכנסת והמקווה. בתוך כפר יעבץ נהג שמואל במהירות של 50 קמ"ש. סה"כ זמן הנסיעה היה 12 דקות.
129. המסלול השני: שמואל החל את הנסיעה מהמקווה בכפר יעבץ, ונסע באותה דרך שנסע במסלול הראשון, אך בכיוון ההפוך, לאהבת ציון באבן יהודה. במהלך הנסיעה בכביש 553, נסע שמואל במהירות של 90 קמ"ש, ובתוך היישוב במהירות של 50 קמ"ש. אחד הרמזורים היה אדום, ושמואל עצר למשך כדקה. סה"כ זמן הנסיעה היה 11 דקות. הניסויים שנערכו בדצמבר 2014:
130. במהלך שמיעת הראיות בתיק זה, נערכה השלמת חקירה, בהנחייתו של ב"כ המאשימה, במסגרתה נערכו שני ניסויים נוספים (יאסין, ח"נ עמ' 1483 - 1484, 1498 - 1502, 1508 - 1511, 1520, 1524 - 1529; שמואל, ח"נ, עמ' 1456 - 1463, 1469 - 1470, 1476 - 1477).
131. הניסוי מיום 1.12.14, בשעה 17:03 (ת/64א): ניסוי זה נערך על ידי יאסין יחד עם השוטר בורוכוב, אשר צילם את הניסוי באמצעות הטלפון הנייד שלו. מטרת הניסוי הייתה לבדוק את משך זמן הריצה מזירת הרצח ליד משק 13 בכפר יעבץ, עד למיקום מציאת הפריטים בחממה מול בית הכנסת הישן. יאסין רץ דרך השיחים, עבר לכביש הראשי, ולאחר מכן המשיך בריצה לכיוון החממות, עד הגיעו למקום שבו נמצאו הפריטים. משך זמן הריצה היה דקה ו-54 שניות.
132. הניסוי מיום 3.12.14, בסביבות השעה 11:10 (ת/65ג): ניסוי זה נערך על ידי יאסין ושמואל. שמואל נסע בקטנוע המשטרה, ויאסין צילם את הניסויים בוידאו בטלפון הנייד שלו, תוך שהוא מפעיל סטופר בשעון: א. המסלול הראשון: ממשק 13 בכפר יעבץ עד בית הכנסת הישן, ליד מקום תפיסת הפריטים. שמואל נסע בנסיעה רציפה דרך כביש האספלט עד בית הכנסת הישן. הסטופר הופסק לאחר דקה ו-14 שניות, ומשך מסלול הנסיעה בניכוי זמן הפסקת השעון הוא 00:55 שניות. ב. המסלול השני: מבית הכנסת הישן עד לשער הראשי של כפר יעבץ. שמואל נסע בקטנוע המשטרה דרך כביש העפר, ויאסין רכב על קטנוע מאחוריו וצילם את הניסוי. שמואל הפסיק את הסטופר בשלוש דקות ו-29 שניות, ומשך הנסיעה בניכוי זמן הפסקת השעון היה שלוש דקות ו-20 שניות.
133. עדותו של נאור: נאור, העד שראה את הקטינים מייד לאחר הרצח, ודיווח למשטרה, העיד שחברתו גל, המתגוררת סמוך לכניסה לאבן יהודה, הגיעה זמן קצר אחרי הרצח לשער הראשי של כפר יעבץ. דרך כביש 553. כאשר נחקר בח"נ על ידי ההגנה, הוא ציין כי הוא נוסע במסלול זה פעמים רבות, וזמן ההגעה ברכב הוא כ-7 דקות (ח"נ, עמ' 1410).
- הניסויים שבוצעו ביום 20.1.15 החל מהשעה 11:30 על ידי עד ההגנה ניר קוסטיקה: דיסק נ/12, דוח ניתוח זמנים מתוך סרט הוידאו נ/13 ועדותו בבית המשפט
134. קוסטיקה הוא גמלאי של משטרת ישראל, ובזמנו היה קצין בוחנים של מחוז המרכז בדרגת רב פקד. קוסטיקה לא הובא כעד מומחה, כי אם לבקשת ההגנה הוא נהג במסלולים אותם ראתה ההגנה כרלוונטיים. קוסטיקה נסע ברכב מסוג קיה ספורטאז', שהוא רכב גבוה יחסית, ואליו התלווה גיסו, אשר צילם את מסלולי הנהיגה. הנהיגה נעשתה רק במהירות המותרת על פי החוק, תוך התאמת המהירות לתנאי הדרך. בנוסף, צילם קוסטיקה ניסוי, במהלכו רץ אדם בדרך העפר המובילה מהחממות עד שער המוביל ("השער הפיראטי"), וזאת כשקוסטיקה נסע ברכב מאחורי הרץ (ח"ר, עמ' 1999 - 2004, 2014, 2017 - 2020, ח"נ, עמ' 2027 - 2034).
- א. ריצת אדם בכפר יעבץ מהכניסה לחממות עד לשער המוביל (בדיקת זמן רביעית בנ/13):
135. קוסטיקה העיד כי לביצוע הריצה נבחר אדם "ממוצע" ולא ספורטאי, הוא צולם כשהוא רץ מהכניסה לחממות עד הגעתו לשער המוביל (ח"ר, עמ' 2018 - 2022, ח"נ, 2028 - 2029, 2048 - 2049). תוצאת בדיקת זמן הריצה בנ/13: זמן התנועה הוא 07:48 דקות.
136. מהתבוננות בדיסק עולה כי מדובר בקטע דרך לא סלול, שעל פי בדיקת קוסטיקה אורכו כ-1 ק"מ, וחלקו הוא אינו מישורי, אלא קיימות בו עליות (ח"ר, עמ' 2021, ח"נ, עמ' 2050 - 2051). כמו כן נראה שהאדם שצולם אינו עובר את כל קטע הדרך בריצה. קיימים קטעים משמעותיים על פני המסלול שהוא הלך ולא רץ. כמו כן, הוא נראה גם עוצר, ובאחת ההזדמנויות הוא נראה מחזיק את צידי גופו (כמי שמתקשה לרוץ).
137. בסיכומיו ביקש ב"כ המאשימה להקיש מזמן הריצה של העד יאסין, אשר נעשה במקטע דרך אחר שתנאיו שונים, וחלקו היה על הכביש הראשי. לטענתו, על יסוד הנתונים הידועים - אילו יאסין (שבפועל רץ 400 מ') היה רץ 1 קילומטר, הרי שבהשוואת הזמנים היה נמצא הפרש של למעלה משלוש דקות, במובן זה שיאסין רץ מהר יותר מהולך הרגל בניסוי הנ"ל של ההגנה. כמו כן ביקש ב"כ המאשימה להסתמך על "ניסיון החיים" ולקבוע שריצה של קילומטר במהירות לא גבוהה נעשית בפרק זמן של כחמש דקות (כמעט שלוש דקות פחות ממה שלקח להולך הרגל). אין בידי לקבל את הניתוח שערך ב"כ המאשימה, שלטעמי הוא נושא אופי של "עדות מומחה". לצד זה התרשמתי כי ניסוי הריצה של ההגנה הוא מגמתי, במובן זה שהולך הרגל הלך חלק מהקטעים ברגל, ואף עצר, ואין ספק שמדובר בתוספת זמן משמעותית לעומת הימלטות בריצה מהירה מזירת רצח.
138. ייאמר כי במקטע דרך זה לא נעשה ע"י מי מהצדדים ניסוי של מעבר הדרך בנסיעה.
- ב. הנסיעה משער המוביל לצומת תל מונד/כביש 553 (בדיקת זמן ראשונה בנ/13):

139. מהדיסק ומ/13 עולה שהמסלול נעשה ללא עצירות: סה"כ זמן תנועה משער המוביל לצומת המוביל כביש *** הוא 40:40 דקות, ומצומת המוביל לצומת תל מונד כביש *** הוא 39:40 דקות. זמן התנועה משער המוביל עד צומת תל מונד הוא אפוא 08:19 דקות.
140. מצפייה בדיסק עולה כי המקטע הראשון של המסלול משער המוביל לצומת המוביל הוא שביל עפר משובש, רטוב מגשם, שבחלקו שלוליות גדולות הנראות עמוקות יחסית, ובמילים אחרות: תנאי דרך קשים למדי. לעומת זאת, האירוע נושא כתב האישום התרחש בחודש ספטמבר, שאז אין מחלוקת כי תנאי הדרך שונים, בשל היות הכביש יבש. לצד זה טען קוסטיקה שבכל מקרה מדובר בקטע דרך משובש, מה שנכון בכל עונות השנה. בח"נ הסכים קוסטיקה כי במקטע מסלול זה הוא האט מהירות נסיעתו במשך כדקה וחצי, עקב הרטיבות והשלוליות, אך לטענתו, לאחר שחלף על פני השלוליות, הוא הגביר את מהירות הנסיעה. הוא הסכים לכך שהמהירות הממוצעת בה הוא נסע במקטע דרך זה היא של כ-18 קמ"ש (ח"נ, עמ' 2033 - 2034, 2036 - 2038, 2046 - 2048, 2053 - 2056).
- ג. המקטע השני של המסלול מצומת המוביל עד צומת תל מונד:
141. קוסטיקה אישר בחקירתו הנגדית כי המהירות המקסימאלית המותרת היא 80 קמ"ש, ויש קטע דרך המוגבל למהירות של 60 קמ"ש. במהלך הנהיגה האט קוסטיקה את מהירות נסיעתו (ח"נ, עמ' 2033 - 2034).
- ד. הנסיעה מצומת תל מונד (דרך קדימה) לבית דניאל שמחי באבן יהודה:
142. (1) מצומת תל מונד עד צומת קדימה: על פי דוח ניתוח הזמנים נ/13 זמן התנועה הוא 07:06 דקות.
- (2) מצומת קדימה/כביש 4 עד ליעד באבן יהודה: על פי דוח ניתוח הזמנים נ/13 זמן התנועה הוא 58:40 דקות.
- הזמן הכולל מצומת תל מונד עד ביתו של דניאל שמחי הוא 14:32 דקות (כולל עצירות ברמזורים). זמן תנועה מצומת תל מונד עד ביתו של דניאל שמחי הוא 11:04 (זמן נטו, לא כולל עצירות).
- זמן תנועה במסלול נסיעה א': הזמן הכולל משער המוביל עד צומת תל מונד וזמן התנועה מצומת תל מונד עד בית דניאל שמחי 22:51 דקות (כולל עצירות) זמן תנועה 19:23 דקות, המורכב מזמן התנועה משער המוביל עד צומת תל מונד ומזמן התנועה מצומת תל מונד עד בית דניאל שמחי (ללא עצירות).
- יצוין כי התרשמות בית המשפט היא, וגם קוסטיקה אישר זאת, שמסלול זה אינו המסלול המהיר האפשרי מנקודת המוצא (שער המוביל) לבית דניאל, בעיקר משום שמסלול זה כולל נסיעה בתוך היישוב קדימה, מה שאין כן במסלול שיתואר להלן (ר' ח"ר, עמ' 2007 - 2008).
- ה. הנסיעה מצומת תל מונד, דרך צומת בני דרוור/כביש 4 לבית דניאל באבן יהודה:
143. היציאה היא מצומת תל מונד (כפי שהיה במסלול הקודם) אלא שבמסלול הקודם פנה העד לכיוון קדימה. במסלול זה הוא המשיך את נסיעתו על כביש 553, חלף על פני צומת בני דרוור ופנה ימינה לכביש 4 עד צומת קדימה, ופנה שמאלה ונכנס לאבן יהודה (ר' סעיף 3 לנ/13).
- (1) על פי ניתוח הזמנים נ/13 זמן התנועה מצומת תל מונד עד צומת קדימה/כביש * הוא 15:40 דקות (לא כולל עצירות).
- (2) זמן תנועה מצומת קדימה/כביש 4 ליעד באבן יהודה הוא 06:40 דקות.
- הזמן הכולל מצומת תל מונד עד ליעד באבן יהודה הוא 15:40 דקות (עם עצירות). וזמן תנועה מצומת תל מונד עד ליעד באבן יהודה הוא 21:40 דקות (לא כולל עצירות).
- זמן תנועה במסלול נסיעה ב': הזמן הכולל 17:34 דקות משער המוביל עד אבן יהודה (כולל עצירות), וזמן תנועה משער המוביל ועד לאבן יהודה הוא 16:40 דקות (לא כולל עצירות).
- מהתבוננות בדיסק עולה שבצומת קדימה עמד העד ברמזור במשך כ-54 שניות, וכן במסלול זה הוא נראה נוסע מאחורי משאית, לאט יותר (ר' גם ח"נ, עמ' 2040 - 2041).
- אשר לנסיעה בתוך היישוב אבן יהודה: מדובר בנסיעה בשעת לפני הצהריים, וקוסטיקה נראה נוהג מאחורי כלי רכב נוסעים - טור מכוניות המתנהל לאט יחסית (ח"נ, עמ' 2043 - 2045). יוזכר כי לעומת זאת ההימלטות מזירת הרצח הייתה בלילה, כך שעל פני הדברים תנאי הדרך אינם זהים. הוא הדין לגבי הנסיעה בתוך אבן יהודה שהייתה גם במסלול הקודם.
144. על פי ניסויי ההגנה, במסלול המהיר יותר, הזמן הכולל מורכב מ-16:40 דקות (זמן נסיעה לא כולל עצירות), 07:48 דקות (זמן ריצה), ולכן מבקשת ההגנה להוסיף את זמן הריצה מהזירה לחממות (01:54 דקות), ובסך הכל 26:22 דקות.
- דיון והכרעה בניסויים שנערכו על ידי המאשימה וההגנה:
145. כפי שפורט בפתח הדברים, קיים קושי מובנה בעריכת שחזור של נתיב הימלטות הדוקר, וזאת בשל כך שעל פי חומר הראיות נראה הדוקר נמלט רגלית, בריצה, עד החממות. מנקודה זו אין ראיות לגבי נתיב הימלטותו וכן לגבי אופן ההימלטות - ברגל או ברכב ממונע. ידוע שמכשיר הטלפון הנייד של הנאשם אכן באבן יהודה בשעה 23:43:55. מכיוון ששעת הרצח היא לכל המאוחר 23:20, הרי שהזמן שעמד לרשות הנאשם עומד על 23 דקות ו-55 שניות.
146. בניסויים שנערכו על ידי המשטרה (בזמן החקירה וגם לאחר הגשת כתב האישום), לא נבדק מסלול אפשרי שהדוקר נמלט בריצה מהחממות בדרך העפר, ויצא מכפר יעבץ דרך השער הפיראטי (המוביל). הניסויים שנערכו במסגרת חקירת המשטרה, בדקו שני מסלולים: בשני המסלולים נקודת ההתחלה היא החממות, נקודת ההמשך היא השער הראשי, ונקודת הסיום היא אבן יהודה (ר' לעיל פירוט המסלולים).
147. בניסויים המאוחרים שנערכו כהשלמה מטעם המאשימה, נבדקו אך ורק מסלולים אלה: א. מזירת הרצח לחממות, בריצה (מקטע שלא נבדק קודם לכן) ב. מזירת הרצח לחממות, בנסיעה בקטנוע משטרתי מקטע שלא נבדק קודם לכן. ג. מהחממות לשער הראשי של כפר יעבץ, בנסיעה בקטנוע משטרתי (מקטע זה היה חלק מהמסלולים שבדקו).

148. מהניסויים שנערכו על ידי המשטרה, ניתן ללמוד שהקונספציה היא שהימלטות הדוקר הייתה מהשער הראשי, וזו האופציה היחידה שנבדקה. לעומת זאת, ערכה ההגנה ניסויים שבהם הקונספציה היא שהימלטות הייתה דרך שער המוביל (הפיראטי).
149. יודגש שוב כי אינני מציעה לקבוע ממצא עובדתי בדבר נתיב הבריחה של הדוקר, ואתייחס לאופציות שהוצעו על ידי ב"כ הצדדים.
150. המסלולים שנבדקו על ידי המאשימה: כאמור, הבדיקה המקורית הייתה של כל המסלול כמקטע אחד. בהשלמה נבדק מקטע נוסף של בריחה ברגל מהזירה לחממות (דקה ו-54 שניות); כן נבדק זמן הנסיעה מהחממות לשער הראשי (3 דקות ו-20 שניות); זמן הנסיעה בקטנוע מהחממות דרך השער הראשי לאבן יהודה (בכביש הראשי) - הניסוי המקורי: עומד על 11 דקות - על פי חישובי המאשימה שהם לטובת הנאשם, במובן זה שזמן הנסיעה מהחממות לשער הראשי למעשה מחושב פעמיים (שני הניסויים של אותו מקטע נכללים באותו חישוב). סה"כ הזמן ההגעה לאבן יהודה עומד על 16 דקות ו-16 שניות, שהוא באופן משמעותי פחות מהזמן שעמד לרשות הנאשם (23 דקות ו-55 שניות).
- אשר על כן, בהסתמך על ניסויי המאשימה, שלא מצאתי סיבה לפקפק באמינותם, ובהנחה שהמסלול של הדוקר הוא כמפורט לעיל - ניתן היה להגיע מזירת העבירה לביתו של דניאל באבן יהודה בגדר הזמן שעמד לרשות הנאשם.
151. המסלולים שנבדקו על ידי ההגנה מתוך הנחה של ההגנה שהימלטות הייתה דרך שער המוביל.
- א. המקטע הראשון שנבדק - ריצה מהחממות לשער המוביל: התרשמתי גם מהצפייה בסרטון, שלא ניתן להסתמך על הניסוי כמשקף הימלטות דוקר מזירת הרצח. מעבר לעובדה שהתרשמתי שהולך הרגל אינו רץ מהר, הרי שהיו מספר קטעים שהוא הלך ברגל ואף עצר. הפועל היוצא מכך הוא שפרק הזמן שנדרש לעבור כ-1 ק"מ בריצה - 07:48 דקות הוא מופרז, ולא כל שכן כשמדובר בהימלטות מזירת רצח, שאמורה להיעשות בחיפזון, ולא כפי שנעשתה בניסוי המדובר.
- ב. המקטע השני שנבדק - נסיעה משער המוביל עד צומת המוביל כביש 553: התרשמתי שלא ניתן להסתמך על הניסוי, מן הטעם שתנאי הדרך לא היו זהים לאלה שהיו ביום האירוע, במובן זה שבניסוי התבצעה הנסיעה בשביל רטוב מגשם, שבחלקו שלוליות גדולות, בעוד שהאירוע נושא כתב האישום התרחש בחודש ספטמבר, בעת שהכביש היה יבש. גם קוסטיקה הסכים כי יש לנכות מהזמן שמדד במקטע זה כדקה וחצי עקב הרטיבות והשלוליות. מכאן, שאני סבורה כי הזמן שנמדד 04:40 דקות הוא מופרז, ואינו משקף את הסיטואציה של הימלטות מזירת רצח.
- ג. המקטע השלישי שנבדק - נסיעה מצומת המוביל 553 עד תל מונד: התרשמתי שהנסיעה במקטע זה יכולה לשקף את מהירות הנסיעה, אם כי בהחלט ייתכן שדוקר שנמלט מזירת הרצח אינו מצוית להוראות החוק, במובן זה שהוא אינו נוסע במהירות המותרת ולא מתאים את נהיגתו לתנאי הדרך, ודברים אלה נכונים לגבי כל המסלולים שנבדקו.
- ד. המסלולים מתל מונד לבית דניאל באבן יהודה:
- (1) המסלול דרך קדימה (ר' סעיף 142 לעיל): כפי שקבעתי לעיל המעבר דרך מקטע זה, הופך את המסלול לכזה שאינו המהיר ביותר האפשרי, בעיקר משום שהוא כולל נסיעה בתוך היישוב קדימה. על כן אין מקום לערוך את חישוב הזמנים בהנחה שהדוקר נסע מתל מונד לדרך קדימה לאבן יהודה.
- (2) המסלול דרך כביש 4 (ר' סעיף 143 לעיל): התרשמתי שלא ניתן להסתמך על הניסוי, מן הטעם שהניסוי נעשה בשעת לפני הצהריים. וכפי שפורט בסעיף 143 לעיל, נראה מר קוסטיקה כשהוא נוסע מאחורי משאית, וכן עמד ברמזור בצומת קדימה כ-54 שניות. הוא הדין לגבי הנסיעה בתוך היישוב אבן יהודה, שהתנהלה לאט יחסית בתנאי הדרך שהיו קיימים (ר' סעיף 143 לעיל). לעומת זאת, ההימלטות מזירת הרצח הייתה בלילה, וסביר שעקב ההבדל בתנאי הדרך, מתקצר זמן הנסיעה.
152. בסיכומיהם טוענים ב"כ הנאשם שגם אם ניקח את זמני הניסוי שערך עד ההגנה במסלול הקצר יותר, הזמן שעמד לרשות הנאשם להגיע מכפר יעבץ לאבן יהודה הוא 26 דקות ו-22 שניות (זמן זה נותן ביטוי גם לניכוי העיכובים והעצירות) (ר' סעיף 231 לסיכומי ההגנה ואילך). מכאן שהנאשם לא יכול היה להגיע מזירת העבירה לבית דניאל ב-23 דקות ו-55 שניות, כשפער הזמנים עומד על 4 דקות ו-7 שניות. ואולם, לא שוכנעתי כי נעשה "ניכוי" ריאלי של העיכובים שנגרמו בניסויים שערכה ההגנה לעומת התנאים כפי שהיו אמורים להיות בפועל: תנאי דרך השונים, נהיגה בלילה ותוך הימלטות מזירת רצח, שקרוב לוודאי אינה נעשית לפי מגבלות החוק. לפיכך, סבורני כי פער הזמנים כפי שהוא מוצע על ידי ההגנה אינו מביא למסקנה, גם במערכת העובדות המשוערת כפי שהיא מופיעה בניסויים, בדבר חוסר היתכנות להגיע מזירת העבירה לאבן יהודה. גם עדותו הספונטאנית של נאור דוד, שנתבקש להתייחס לזמנים על סמך ניסיונו, המדבר על 7 דקות נסיעה בין שני היישובים, תומכת יותר בכך שלא הייתה מניעה לכך שהדוקר יגיע מהזירה לבית דניאל בפרק הזמן של 23 דקות ו-55 שניות. ולבסוף, כאשר מדובר בפער של דקות יש להתחשב גם בכך שההנחה היא ששעת הרצח היא לכל המאוחר 23:20, וכי הטלפון הנייד של הנאשם יכול היה להיות מאוכן גם בקרבת ביתו של דניאל, ולאו דווקא לאחר הגעתו, וגם בכך יש כדי להפחית מזמן ההגעה לאבן יהודה.
- המניע לביצוע הרצח:
153. כפי שפורט לעיל, פריטים שונים שנתפסו, בין היתר, בזירת הרצח, בנתיב המילוט (בחממות) ובבית דניאל, נבדקו על ידי מז"פ, ועל חלקם נמצא הדג"א של הנאשם ושל המנוח. במקביל, התמקדה החקירה במניע האפשרי שהיה לנאשם לקטילת חייו של המנוח. בנושא זה נשטחה על ידי המאשימה מסכת ראיות ארוכה ומפורטת, ואולם כפי שציננה בצדק רפ"ק קצב, לא ניתן היה להגיע בחקירה לממצאים חד משמעיים בנוגע לסכסוך בין הנאשם לבין המנוח (ח"נ, עמ' 1301 - 1306, ח"ח, עמ' 1336 - 1337).

154. כאמור, בכתב האישום נטען כי הרקע לביצוע הרצח היה שהנאשם חש מרומה, בסוברו שהמנוח חייב לו כספים. יצוין כי במהלך שמיעת הראיות טען ב"כ המאשימה לקיומו של מניע אפשרי נוסף - קיומו של קשר רומנטי בין המנוח לבין אשתו של הנאשם, לימור. ואולם, בסיכומים בעל-פה, בצדק זנח ב"כ המאשימה מניע אפשרי זה (עמ' 2084 - 2085 לפרו'), והוא התמקד במניע הכספי, בעיקר בסכסוך כספי נקודתי. לצד זה, קיימת אינדיקציה לקיומם של חובות אחרים שחב המנוח לנאשם ו/או לאחרים. יאמר כי אין לשלול את האפשרות שהחקירה לא העלתה בחכתה את מלוא רוחב היריעה של הסכסוך, ואולם ניתן להתרשם ממערכת יחסים טעונה בין המנוח לבין מספר אנשים, ביניהם הנאשם, וזאת על רקע מחלוקות כספיות.
155. חקירת המשטרה התמקדה בעיקר בסכסוך כספי נקודתי, שבו היו מעורבים מספר אנשים, שאחד מהם היה המנוח, אשר שימש כערב לחלק מחוב אותו חב שחר (שמחי) לנאשם. יאמר כבר עתה כי מהראיות שהובאו בפנינו עולה כי לאחר השתלשלות עובדתית מורכבת, התוצאה היא שכספו של הנאשם הושב לו, אך דומה כי הסכסוך הותיר מטענים שליליים בין המעורבים בו, ביניהם הנאשם.
156. עוד עולה מהראיות כי במהלך מספר ימים עובר לרצח ניהל הנאשם שיחות עם שתיים מידידותיו: האחת, זהבה; והשנייה כרמית. בקליפת האגוז ייאמר כי בשיחות הטלפון שנוהלו בין הנאשם לבין זהבה הביע הנאשם מצוקה נפשית משתי סיבות: א. מחלוקת בינו לבין אשתו לימור, והעובדה שבראש השנה הוא נותר בגפו. ב. כעס וסערת רגשות של הנאשם על כך שחייבים לו כסף, שאנשים "תוקעים לו סכין בגב", ושהוא רוצה את הכסף "בכל מחיר". כן אמר הנאשם שהוא יוצא ל"מושב". הנאשם אמר שהוא הלווה למישהו כסף, והכסף לא הוחזר.
- בשיחה שהתקיימה בין הנאשם לבין כרמית מספר ימים לפני הרצח, במקום עבודתה (בסופרמרקט), הזהיר הנאשם את כרמית שלא תיצור קשר בין-אישי עם המנוח, שחזר לאזור, כדי שלא תיפגע ממנו. בין היתר, הוא ציין שהמנוח הוא "מניאק", ושהמנוח עקץ אותו בסכום של 18 אלף ₪. כמו כן עלה בשיחה שהמנוח "עקץ" גם חבר של הנאשם.
- הסכסוך הכספי על רקע סכום כסף שהלווה הנאשם לשחר (שמחי)
157. בתאריך 20.12.12 רכש שחר שמחי מאדם בשם אורן מסרי (להלן: "אורן") אופנוע מ.ר. 57-257-62 (להלן: "האופנוע"), השייך לאחיו של אורן. שחר קיבל לידי את האופנוע, ובתמורה הוא מסר לאורן שיק על סך 6700 ₪, משוך על שם אמו של שחר, חנה שמחי (זכ"ד ת/189, אורן, ח"ר, עמ' 867 - 874; שחר, ח"ר, עמ' 1008 - 1010).
158. משהגיע מועד פירעון השיק, הוא חזר מחוסר כיסוי. ואולם, מכיוון שהשיק היה מבוטח, קיבל אורן את תמורתו (אורן, ח"ר, עמ' 874 - 875).
159. בתקופה הרלוונטית היו הנאשם ושחר חברים. בשלב מסוים, התגוררו שחר ובת זוגו יחד עם הנאשם בבית ששכר שחר בקדימה, מבלי שהנאשם השתתף בשכר הדירה. הנאשם תמך בשחר שעבר הליך גירושין (שחר, ח"ר, עמ' 1002 - 1008).
160. בתקופה הרלוונטית היה נתון שחר במצוקה כלכלית קשה. בידי שחר היו שני שיקים "פתוחים" של אמו: עם אחד השיקים הוא רכש את האופנוע כאמור; ובשיק השני הוא אמר היה לשלם את דמי השכירות שעמדו על סך של 3000 ₪. שחר מסר לנאשם את השיק השני, והנאשם מילא בשיק סכום בסך 3300 ₪ (להלן: "השיק"), אותו הפקיד בבנק (סכום זה כלל הן את דמי השכירות והן ריבית בסך 300 ₪) הנאשם מסר לשחר סך של 3000 ₪ במזומן, לצורך תשלום דמי השכירות. השניים סיכמו ששחר יפרע את חובו בתוך חודש-חודשיים מעת קבלת הכסף. ואולם, כאשר הופקד השיק בבנק ע"י הנאשם, הוא חזר מחוסר כיסוי, ושחר היה חייב אפוא לנאשם סך של 3300 ₪ (שחר, ח"ר, עמ' 1011 - 1016).
161. בהמשך התברר כי האופנוע שרכש שחר לא היה שמיש (עקב תקלה במצבר). לאחר שחזר השיק כאמור - כך שחר - סוכם בין הנאשם לבין שחר שהאופנוע, שהיה "מושבת", יישאר בחזקת הנאשם כמעין עירבון, עד אשר יפרע שחר את החוב, וכך נעשה (שחר, ח"ר, עמ' 1016 - 1020).
162. שחר פנה לאדם בשם רמי עומסי (להלן: "עומסי"), שהיה מוכר לו כבעל אמצעים כספיים, וביקש ליטול ממנו הלוואה ו/או לשמש כערב לתשלום החוב (או יתרת החוב), וזאת כדי ששחר יוכל לקבל לידי בחזרה את האופנוע. עומסי הוא זה ש"הכניס לתמונה" את המנוח, שלא היה מוכר לשחר קודם לכן (שחר, ח"ר, עמ' 1020 - 1025).
163. המנוח היה אדם בעל עבר פלילי, הוא ריצה מאסרים ואף השתמש בסמים. בין היתר, העיד אחיו זבולון שבעת שהמנוח ריצה מאסרים, הוא דקר אנשים רבים, ואף כאשר העד עצמו ריצה מאסר, הוא כמעט נפגע בשל הסכסוכים בהם היה מעורב המנוח. לצד זה הוא ציין שהמנוח היה ביחסים טובים עם תושבי כפר יעבץ. המנוח עסק בגביית שיקים, ואנשים היו חייבים לו כספים. כרמית העידה שאומנם היא באופן אישי לא פחדה מהמנוח, אך הוא נחשב כאדם מסוכן שיש לו אויבים רבים (רפ"ק קצב, ח"נ, עמ' 1286 - 1300, ח"ח, עמ' 1335; כרמית, ח"ר, עמ' 618 - 620, ח"נ, עמ' 645 - 649; עלא, ת/142; זבולון, ח"ר, עמ' 831 - 833, ח"נ, עמ' 848 - 850, ח"ח, עמ' 859 - 861; גלית, ת/150).
164. בעקבות פנייתו האמורה של שחר לעומסי, התקיימה מעין ישיבת "בוררות" בביתו של העד יורם דורי (להלן: "דורי"), בה נכחו דורי, עומסי, הנאשם והמנוח (עומסי, ת/213א, עמ' 3 - 9; דורי, עמ' ת/202א, עמ' 3 - 11). יצוין כי העד דורי, גם באמרתו במשטרה וגם בעדותו בבית המשפט, התייחס לאירוע כ"מינורי", ותיאר את הסיכומים שהושגו באופן כללי בלבד. בין היתר, הוא ציין כי הוא עצמו והמנוח היו ערבים לחוב (בחלקים שווים), ולמיטב זיכרונו אדם נוסף היה עם ערב עם המנוח למחצית החוב (דורי, ת/202א, עמ' 4 - 5, 7, ח"ר, עמ' 1130 - 1146, ח"נ, עמ' 1149 - 1152, ח"ח, עמ' 1153 - 1154). העדים אינם נוקבים במועד מדויק שבו התקיימה הפגישה, ואולם, מהעדויות עולה שהפגישה הייתה בטרם שולם סכום כלשהו על חשבון החוב. מכאן עולה שהמועד היה עובר ליום 30.1.13, מועד בו העביר שחר לנאשם על חשבון החוב סך של 1776 ₪ (שחר, ח"ר, עמ' 1025 - 1028; עומסי, ת/213א, עמ' 5; דורי, ת/202א, עמ' 5; הנאשם, ח"ר, עמ' 1564).

165. אמרתיו של עומסי במשטרה הוגשו בהסכמה. אומנם בשתי הזדמנויות העיד עומסי בבית המשפט, אך לנוכח תיעוד רפואי שהוצג לבית המשפט ועדותה של אשתו, מהם עולה כי עקב בעיה רפואית שנוצרה לאחר שמסר את אמרתיו במשטרה, הוא סובל בין היתר מבעיות זיכרון, הוגשו האמרות כאמור (כאשר ב"כ הצדדים שמרו להם את הזכות להתייחס למשקלם של נושאים מסוימים במסגרת הסיכומים). מכל מקום, בנושא הערבות לחוב, ציין עומסי שהוא והמנוח היו ערבים לחוב בחלקים שווים (ת/213א, עמ' 9).
166. ממכלול העדויות עולה כי הפגישה שנועדה להביא לפתרון הסכסוך, נשאה פרי במובן זה שהושג "בטחונות" לתשלום מלוא החוב (סך של 3000 ₪). אומנם העדויות בנושא הערבות לחוב אינן אחידות, אך מדובר בנקודה שולית, ומכל מקום לפי כל הגרסאות היה המנוח ערב לחלק מהחוב. באותו מעמד מסר עומסי לנאשם סך של 200 ₪ על חשבון החוב (ככל הנראה מדובר בתשלום הריבית). במסגרת אותה פגישה, סוכם גם שהאופנוע, שנמסר לנאשם כבטוחה לפירעון החוב, יוחזר לשחר, וכך נעשה מיד לאחר הפגישה (עומסי, ת/213א, עמ' 8 - 10, 21; שחר, ח"ר, עמ' 1016 - 1025; הנאשם, ח"ר, עמ' 1565).
167. אין מחלוקת שבסופו של דבר, לאחר הפגישה האמורה, נפרע החוב במלואו. הנאשם קיבל את סכום הכסף אותו הלווה לשחר באופן הבא: א. ביום 30.1.13 העביר שחר לנאשם סך של 1776 ₪ במזומן. יוער כי שחר חב לנאשם סך נוסף של 1000 ₪ (שהוא לא חלק מאותו סכסוך), וזאת בגין נזק שגרם שחר לאופנוע של הנאשם, והוא פרע את החוב בתשלומים שהועברו לנאשם במזומן (שחר, ח"ר, עמ' 1025 - 1030, 1037 - 1041).
- ב. בשלב מאוחר יותר, משלא פרע שחר את יתרת החוב, בחלוף כשישה-שבעה חודשים מהפגישה בבית דורי, הגיע הנאשם לבית עומסי כדי לגבות את יתרת החוב על ידי מימוש הערבות. עומסי לא היה מעוניין שהנושא ילובן בביתו, והשניים נפגשו במועד מאוחר יותר. בפגישה הנוספת שקיימו, שילם עומסי לנאשם סך של 1500 ₪, מבלי שהנאשם גילה את אזורו של עומסי שהמחצית הראשונה של החוב כבר שולמה לנאשם על ידי שחר. כאשר נודע הדבר לעומסי בדיעבד (כשבועיים-שלושה לפני מועד הרצח), בעת מפגש מקרי בינו לבין הנאשם ואחיו של המנוח זבולון, הביע עומסי תרעומת על הנאשם, והרים את קולו על הנאשם בנוכחות זבולון. עומסי כעס על הנאשם על כך שהוא העז להגיע לביתו בעניינים כגון אלה, אך בעיקר על כך שהוא הסתיר ממנו שמחצית החוב נפרע. הוא התבטא כלפי הנאשם בחריפות, באומרו לו שהוא לא רוצה לראות אותו אף פעם, שלא יתקרב אליו, ו"מה שהיה מת" (עומסי, ת/213א, עמ' 9 - 13, 18 - 19, 21 - 22).
- זבולון אישר בעדותו שנישט ויכוח סוער בין הנאשם לבין מאן דהוא (בדיעבד הסתבר לו שמדובר בעומסי). עומסי כעס על הנאשם שהגיע לביתו לקחת ממנו כסף (ח"ר, עמ' 804, 806 - 823, 833 - 843, ח"נ, עמ' 856 - 857).
168. לימור העידה שכשבעה חודשים לפני מות המנוח, הגיע המנוח לביתה, והביע את כעסו על כך שהנאשם הגיע לבית עומסי, מכיוון שאשתו של עומסי אינה יודעת על אודות הקשר בין המנוח לבין עומסי. באותה שיחה אמר המנוח שהוא "ייתן לנאשם ללכת עם המכנסיים למטה". בזמן שהתקיימה השיחה ישן הנאשם, כשהוא התעורר, סיפרה לו לימור על השיחה, והנאשם הגיב על הדברים באדישות. היא הוסיפה שכעבור זמן מסוים ביקר המנוח אותה ואת הנאשם, ובאווירה חיובית סיפר שאשתו בהריון (ח"ר, עמ' 749 - 756, ח"נ, עמ' 768 - 773).
169. דניאל העיד שמלכתחילה הוא היה בדעה שהנאשם לא צריך להלוות לשחר כסף, מחשש פן שחר לא יפרע את החוב, והוא אף סירב להיות ערב לחוב. בהמשך, סיפר הנאשם לדניאל שעומסי ערב לחוב ושהוא ביקש ממנו את הכסף, ולסוף נפרע החוב (ח"ר, עמ' 489 - 492, ח"נ, עמ' 515 - 516, 523 - 526, ח"נ, עמ' 537).
170. האופנוע שהוחזר לשחר: שחר העיד שלאחר שהוא קיבל לידיו את האופנוע, הוא עבר להתגורר במגדל העמק, ולמקום זה הוא העביר את האופנוע. בחלוף כחודש וחצי, לאחר ששולם כבר התשלום הראשון על חשבון החוב, ובטרם שולמה יתרת החוב, הגיע באופן פתאומי המנוח, שהיה אחד הערבים לחוב, למגדל העמק בעניין ייתרת החוב. משהתברר שלשחר אין יכולת לפרוע את יתרת החוב, ולנוכח העובדה שהמנוח היה ערב לחוב, מסר שחר למנוח את האופנוע ששווי עמד ע"ס 6700 ₪. הוא ציין שלא בקלות מסר את האופנוע, ואולם הוא חשש מהמנוח. בהמשך, התברר לשחר שהמנוח לא שילם את יתרת החוב שלגביו הוא שימש כערב. סכום נוסף ונפרד שהיה חייב שחר לנאשם (בסך 1000 ₪), הוחזר ישירות על ידי שחר לנאשם (שחר, ח"ר, עמ' 1031 - 1040, 1054 - 1058, 1060 - 1062).
171. בתאריך 31.3.13 מכר המנוח את האופנוע לאורן (המוכר "המקורי"), תמורת סך של 2000 ₪ (אורן, ח"ר, עמ' 877 - 878). גרסת הנאשם: 12.9.13.
172. הנאשם מסר שהוא מכיר את שחר, ואף סייע לו בעבר. לשאלת החוקרת השיב, שלא הייתה סיטואציה שהמנוח היה מעורב בינו לבין שחר (ת/2ב, עמ' 25).
173. הנאשם מסר כי הוא הכיר את המנוח דרך אחי המנוח זבולון, ולימור הכירה את המנוח מכפר יעבץ: באחת ההזדמנויות ביקר המנוח את לימור (כשנה לפני הרצח), ובהזדמנות אחרת היה המנוח אצל הנאשם בבית, עוד בתקופה שבה התגורר עם לימור בכפר יעבץ, וביקש מפתח כדי לצאת משער המוביל (ת/2ב, עמ' 26 - 27).
174. לגבי קשר טלפוני בין הנאשם למנוח, אמר הנאשם שהמנוח לא הופיע כאחד מאנשי הקשר שלו בטלפון הנייד. לשאלה אם הם מדברים ביניהם בטלפון, השיב שאינו יודע - המנוח לא התקשר אליו אף פעם (ת/2ב, עמ' 29 - 30).

- 2.10.13: בחקירה במשטרה מיום: 175. הנאשם נחקר בצורה מפורטת על הסכסוך שעניינו החוב הכספי, והוא השיב שעל פי עצה משפטית, הוא שומר על זכות השתיקה (ת/4, עמ' 1 - 16). בבית המשפט:
176. בעדותו בבית המשפט, בגרסה כבושה, פרש הנאשם יריעה רחבה בנושא זה. הוא העיד שהכיר את שחר מילדות, ודרך שחר הכיר את דניאל (אשר אפשר לו לגור בביתו בעת שהנאשם היה מסוכסך עם אשתו) (ח"ר, עמ' 1562, 1580 - 1582).
177. חובו של שחר והאופנוע: הנאשם העיד שלמרות שהוא ידע ששחר "עוקץ" אנשים, ואף דניאל יעץ לו שלא להלוות לשחר כסף, הלווה לו הנאשם סך של 3300 ₪, ובתמורה הוא קיבל שיק משוך ע"י אמו של שחר. שחר רכש אופנוע בשווי של 6700 ₪, והסיכום בינו לבין הנאשם היה שאם לא ישולם החוב (ע"י פירעון השיק של האם), יעבור האופנוע לנאשם עד תשלום החוב. מכל מקום - כך הנאשם - יום למחרת, "נתקע" שחר עם האופנוע בבית לימור בכפר יעבץ, והנאשם אמר לו שישאיר באותו מקום את האופנוע (ח"ר, עמ' 1563 - 1564).
178. לאחר שהחוב לא שולם, התקיימה פגישה בביתו של יורם דורי, בה נכחו הנאשם, יורם, המנוח ורמי עומסי. הנאשם טען שאת עומסי ואת המנוח לא הכיר קודם לכן. סיכום הפגישה היה שהמנוח ועומסי יהיו ערבים יחדיו לסך של 1500 ₪ מתוך החוב, ואילו יורם דורי יהיה ערב לבדו למחצית השנייה של החוב (1500 ₪). לגבי 300 ₪ ה"ח הנוספים, נתן עומסי לנאשם מקדמה בסך 200 ₪ (והנאשם ויתר על סך של 100 ₪). יוער כי בחקירתו הנגדית של שחר הסכימה ההגנה לכך שהערבים לחוב היו עומסי והמנוח בחלקים שווים, וזאת בניגוד לגרסה שמסר הנאשם בבית המשפט בנקודה זו (ח"ר, עמ' 1564, ח"נ, עמ' 1742 - 1746).
179. תשובת הנאשם לסתירה בין גרסתו במשטרה, שלפיה המנוח לא היה "מעורב" בקשר עם שחר, לבין גרסתו בבית המשפט, שלפיה המנוח היה אחד הערבים: אומנם המנוח היה ערב לחוב, אך הקשר של הנאשם היה עם עומסי, שהיה האדם ממנו קיבל תשלום (ולא מהמנוח), וכי ייתכן שבמשטרה היה מבולבל. על אף העובדה שבמשטרה כן מסר הנאשם גרסה פוזיטיבית בנקודה זו, הוא טען בביהמ"ש שלא סיפר על ההיכרות עם המנוח, כי שמר על זכות השתיקה. מכל מקום, הנאשם אישר שבחקירה הוא יצר תמונה לא נכונה, והוא הסביר זאת על רקע הבלבול בו היה שרוי מכיוון שנחשד בביצוע רצח (ח"נ, עמ' 1665 - 1672).
180. שחר היה חייב לנאשם סך נוסף של 1000 ₪, בגין נזק שגרם שחר לאופנוע של הנאשם, אותו שאל מהנאשם, בעת שהוא בא לקחת את האופנוע ש"נתקע" בכפר יעבץ (ח"ר, עמ' 1565).
181. הנאשם העיד שכעבור כשבועיים הפקיד שחר בבנק הדואר סך של 1800 ₪, לפירעון חלק מהחוב, ונעלמו עקבותיו. הנאשם הגיע לבית עומסי כדי לממש את הערבות לצורך פירעון יתרת החוב, ועומסי לא היה מעוניין שהנאשם ינהל שיחה זו בנוכחות אשתו. מכל מקום, למחרת שלח עומסי את הנאשם למגרש מכוניות, שם קבל הנאשם לידיו של 1500 ₪. בזאת - כך הנאשם - נפרע חובו של שחר בסך 3300 ₪, וזאת כחמישה-שישה חודשים עובר למותו של המנוח. הוצגה לנאשם גרסתו של עומסי, שלפיה הוא נתן לנאשם כסף בחודש יוני 2013, שלושה חודשים עובר לרצח, ועל כך הגיב הנאשם, שעומסי שיקר. כמו כן, סילק שחר את החוב בגין הנזק שגרם לאופנוע של הנאשם (ח"ר, עמ' 1564 - 1566, 1585 - 1588, ח"נ, עמ' 1775 - 1777).
182. בהמשך, הגיע המנוח לבית לימור. הנאשם ישן, וכאשר הוא התעורר, סיפרה לו לימור שהמנוח היה נסער, ואמר שהנאשם עשה טעות בכך שהלך לביתו של עומסי, כי אשתו של עומסי אינה מסכימה שהמנוח ועומסי יהיו בקשר. המנוח אמר ללימור שאם הנאשם לא "יתקן" זאת, הוא ייתן לנאשם ללכת עם המכנסיים למטה. בנוסף, יצר איתו המנוח קשר טלפוני, ואמר לו לסגור את העניין (ח"ר, עמ' 1566, 1559).
183. כחודשיים עובר לרצח, הגיע המנוח לביקור בבית לימור והנאשם בכפר יעבץ. המנוח סיפר ללימור שחברתו בהרין והוא רכש עבורה רכב חדש. הנאשם הזמין לשותות קפה, אך המנוח לא יכול היה להישאר, וביקש שהנאשם יפתח לו את השער האחורי של המושב, כדי להיכנס לקלנסואה. הנאשם הסביר שביתם (הכוונה לבית לימור), מצוי במשק 45, ומשם ניתן להגיע לשביל המוביל הנמצא בסמוך. הנאשם השיב למנוח שאין לו מפתח. בח"נ אישר הנאשם שכשלושה שבועות לפני הביקור, כעס המנוח על הנאשם שלקח את הכסף מעומסי (ח"ר, עמ' 1569 - 1572, ח"נ, עמ' 1783 - 1786).
184. הנאשם הוסיף והעיד שבאמצע חודש אוגוסט (2013), בעת שהוא ביקר אצל זבולון, אחי המנוח, הצטרף אליהם המנוח, והשלושה ישבו, צחקו ושוחחו. למקום הגיע עומסי, אשר צעק על הנאשם על כך שהוא הגיע אליו הביתה לקחת את הכסף ולא מהמנוח, תוך הדגשת הכעס של אשתו של עומסי על אותו ביקור. הנאשם השיב לעומסי שהוא פעל בהתאם למה שאמר לו עומסי, שאם תהיה בעיה, שיבוא אליו. המנוח יצא וסימן לעומסי בידו שיירגע. כעבור כחצי שעה צלצל עומסי לנאשם מהטלפון של המנוח, וביקש סליחה על התנהגותו (ח"ר, עמ' 1588 - 1592).
185. לאחר הביקור הנ"ל - כך הנאשם - צלצל המנוח לנאשם ושאל האם הנאשם רוצה לקנות את האופנוע של שחר, והנאשם השיב בשלילה. באותה עת, לא ידע הנאשם כיצד הגיע האופנוע לידי המנוח, דבר שנודע לו בזמן החקירה. לגבי הגרסה במשטרה, שלא היה לו קשר טלפוני עם המנוח, הוא השיב שבחקירה הוא לא זכר זאת כי היה נתון בהלם. נכון לזמן מתן עדותו בביהמ"ש הוא נזכר, בשל כך שהוא יושב יום-יום וחושב על הדברים (ח"ר, עמ' 1572 - 1573, ח"נ, עמ' 1689 - 1692). הנאשם גם טען שכאשר עומסי כעס עליו על כך שבא לביתו לקחת את הכסף (בהיות עומסי ערב לחוב), עומסי לא דיבר כלל על כך שהאופנוע נמצא אצל המנוח, והכעס שלו נובע על עצם הגעת הנאשם לביתו (ח"נ, עמ' 1747 - 1748).

186. מהמקובץ לעיל עולה כי המנוח, שהיה ערב לחלק מהחוב, נטל את האופנוע, שערכו היה גבוה מיתרת החוב, משחר, עוד בטרם נפרעה יתרת החוב, וזאת "מאחורי גבו" של הנאשם. המנוח מכר את האופנוע ושלשל לכיסו סך של 2000 ₪, מבלי שהשתתף בפירעון החוב. אומנם הנאשם קיבל את כספו, אך נראה כי הדבר נעשה בדרכים עקלקלות, שהותירו בליבו של הנאשם תחושות התמרמרות וכעס כלפי המנוח, מה עוד שבעת שהנאשם ניסה לממש את ערבותו של עומסי, הוא ננזף על ידי עומסי והושפל על ידו בנוכחות אחרים.

מצבו הנפשי של הנאשם עובר לרצח והתרעומת שהביע, בין היתר, כלפי המנוח:

187. כאמור, נרצח המנוח בלילה שבין ה-5.9.13 ל-6.9.13: יום חמישי בשבוע, החג השני של ראש השנה. החל מיום 3.9.13, יום שלישי בשבוע, ובמשך מספר ימים, שפך הנאשם את מר ליבו בפני שתי ידידותיו: זהבה וזכרית. בשיחות שהתנהלו בין הנאשם לבין השתיים, הוא ביטא מצוקה נפשית קשה, כאשר בשיחה עם זכרית עלה במפורש שמו של המנוח.

188. כמו כן, העיד דניאל, שבביתו התגורר הנאשם במהלך שבועיים עובר לרצח, לרבות בראש השנה, כי הנאשם סבל מדיכאון: הנאשם היה "שבור", "מרוסק" ו"חרב עליו עולמו". הנאשם הרבה לבכות וישן הרבה. הרקע היה הריחוק של הנאשם מאשתו ומבנותיו, לאחר שניסיונו לחדש את הקשר עם אשתו לא צלח (ח"ר, עמ' 450 - 454, ח"נ, עמ' 501 - 506, 519 - 520, 527, ח"ח, עמ' 538 - 540). דניאל העיד שכך היה גם מצבו של הנאשם בערב ראש השנה, מועד בו נסע דניאל לדודתו בגבעתיים, והנאשם נותר בגפו בבית דניאל (ח"ר, עמ' 454 - 456, ח"נ, עמ' 527 - 528).

עדוּתה של זהבה:

189. מבדיקת מחקרי תקשורת עלה כי החל מיום 3.9.13 עד יום 6.9.13 התקיים בין הנאשם לבין ידידתו הטובה זהבה קשר טלפוני אינטנסיבי למדי (שיחות ומסרונים). ביום 15.9.13 נחקרה זהבה: חקירה זו, שתועדה בווידאו, בוצעה באופן שבין החלק הראשון לחלק השני של החקירה נערכה הפסקה (נ/א 1 ונ/א 1ב). ביום 16.9.13 נחקרה זהבה פעם נוספת, חקירה קצרה (שלא תועדה בווידאו), וכעבור שבועיים, ביום 30.9.13, היא נחקרה פעם נוספת, והפעם כחשודה בעבירה של שיבוש מהלכי משפט, בכל הנוגע לחקירת רצח המנוח (חקירה זו תועדה בווידאו) (נ/א 3 ונ/א 3ב).

190. בחקירתה של זהבה במשטרה, ולאחר מכן בעדותה בבית המשפט, היא התבקשה למסור את פרטי השיחות בינה לבין הנאשם במועדים הנ"ל, כשבחקירה הושם הדגש על השיחה שהתקיימה בין השניים ביום הרצח. מעדותה של זהבה עולה כי הנאשם ביטא מצוקה נפשית קשה הנובעת משתי סיבות: האחת, המתחיות ששררה בינו לבין לימור, כך שבחג הוא שהה לבדו כשהוא מבודד ומרוחק מבנותיו. השנייה, טענות שהיו לנאשם כלפי גורמים שחייבים לו כסף, ותחושתו כי רומה יאמר כי באף אחת מהשיחות שהתקיימו בין זהבה לבין הנאשם, לא עלה שמו של המנוח (נ/א 1, עמ' 4 - 7, נ/א 1ב, עמ' 4 - 11, נ/א 2, עמ' 1 - 3/א, עמ' 2 - 9, 13 - 14, ח"ר, עמ' 295 - 298, 301 - 309, 311 - 313, 315 - 317, ח"נ, עמ' 376 - 380, 383 - 390, ח"ח, עמ' 407).

191. אין מחלוקת שחקירתה של זהבה, לפחות בחלקה, התנהלה באווירה קשה ולוחצת. זהבה היא אם לילדים קטינים, ובמהלך החקירה התקשרו אליה הילדים מספר פעמים, וגם התעורר צורך להוציא אותם ממוסדות החינוך. במספר הזדמנויות לוותה החקירה בהרמת קול ע"י החוקר מונקר, אשר חזר ודרש מזהבה לספר על השיחה שהייתה לה עם הנאשם ביום הרצח. ביומיים הראשונים של החקירה, סיפרה אומנם זהבה על השיחות, אך טענה שאינה יכולה למקד שיחה מסוימת דווקא ביום הרצח, והיא אף סיפרה על שיחות שהיו גם ביומיים שלאחר הרצח. בחקירה מיום 15.9.13 חזרה זהבה על כך שהיא אינה זוכרת את השיחה ביום הרצח, והיא לא מסתירה מהמשטרה דבר. מונקר הגיב באומרו שאם זהבה לא מספרת את כל הידוע לה, מצביע הדבר על מעורבותה ברצח, כאילו שהיא בפועל הרגה מישהו. ואולם, זהבה דבקה בגרסתה (נ/א 1, עמ' 4 - 11, 13 - 15, 20 - 27, 30, 32 - 34, נ/א 1ב, עמ' 4 - 17).

192. בתאריך 30.9.13 נחקרה זהבה פעם נוספת. בחקירה זו היא חזרה על התכנים של השיחות כפי שפורטו, אך התמקדה גם בשיחה שהתנהלה בינה לבין הנאשם ביום הרצח, שבה הוא סיפר לה על כוונתו ללכת לגבות חוב ב"מושב". על גרסה זו חזרה זהבה בבית המשפט (נ/א 3, עמ' 2 - 7, 8 - 9, 13 - 14, ח"ר, עמ' 301 - 307, 315 - 317, 322 - 319, ח"נ, עמ' 383 - 391, ח"ח, עמ' 407, 420 - 421, 424).

193. ב"כ הנאשם טענו שביחס לשיחות, יש "לפסול" את גרסתה של זהבה, ולא להשתית על עדותה כל ממצא עובדתי, מן הטעם שעדות זו נמסרה כתוצאה מהפעלת אמצעים פסולים על ידי החוקרים כלפי זהבה: איומים ולחץ נפשי. מעבר למה שניתן לראות בקלטות - כך ב"כ הנאשם - תיארה זהבה גם שיחות עם החוקרים שאינן חקירה פורמלית, בין היתר במסדרון, במהלך ההפסקה בין שני חלקי החקירה שנערכה ביום 15.9.13. לצד זה העידה זהבה בבית המשפט, שעל אף האיומים והלחץ הנפשי בו הייתה נתונה, היא ספרה בחקירה את האמת, וכך גם בבית המשפט (ח"נ, עמ' 297 - 301, 330 - 335, 340 - 350, 359 - 368, 369 - 374, ח"ח, עמ' 408 - 409). יצוין כי ההגנה לא חקרה את החוקר המרכזי מונקר בסוגיה זו, וגם לא את החוקרים יניב גולן ורס"ם רוזוליו. בחקירתה של ראש הצח"מ רפ"ק קצב, עלה נושא האזהרה של זהבה בחשד לשיבוש מהלכי משפט, אך רפ"ק קצב, שהעידה לאחר זהבה, לא נתבקשה להתייחס לטענות המפורטות לעיל (ח"נ, עמ' 1245 - 1246, 1307 - 1316). נכון הדבר שהעד מונקר העיד לפני זהבה, אך ההגנה לא ביקשה להשלים את חקירתו בנושא, ומכל מקום, מונקר גם לא נחקר על מה שכן ניתן לראות בצפייה בקלטות שהוגשו על ידי ההגנה, וגם לא על הסיבה האפשרית לכך שזהבה פירטה את השיחה בינה לבין הנאשם ביום הרצח רק בחקירה המאוחרת.

194. לאחר בחינה מדוקדקת של עדותה של זהבה: אמרתיה במשטרה, לרבות הצפייה בקלטות וכן עדותה בבית המשפט, ותוך שלגד עיני עומדות טענות ב"כ הצדדים, התרשמתי כי על אף נסיבות החקירה המפורטות, וכן הקושי של זהבה להעיד נגד הנאשם (בשל הקשר ביניהם, כפי שהיא מפרטת בעדותה), מסרה זהבה גרסת אמת. להלן נימוקי:

א. ההתרשמות הבלתי אמצעית מזהבה בבית המשפט, וכן ההתרשמות מאופן מסירת הגרסאות בחקירה במשטרה (צפייה בקלטות): בעת החקירה במשטרה הייתה זהבה נתונה במצב נפשי לא פשוט. עם זאת, ניכר כי היא דיברה בצורה ממוקדת וצלולה, בנסותה לדלות מזיכרונה פרטים ולדייק בדבריה, גם בהתחשב בכך שבמועד הרלוונטי התקיימו בינה לבין הנאשם שיחות רבות. בחקירה חזרה זהבה על כך שהיא מבינה את מהות החקירה, והיא מספרת לחוקריה את האמת, וניתן להתרשם שכך עשתה למרות הקושי שלה למסור דברים שיכולים לשמש נגד הנאשם שהיה עצור בפרשה. בבית המשפט ביטאה זהבה את רגשותיה בצורה כנה. היא מסרה שהיא "לחוצה" מהמעמד, זו סיטואציה בלתי נעימה עבורה, היא חשה שלא בנוח, לחץ "מאוד היסטרי", ומאוד קשה לה. היא אישרה בעדותה בבית המשפט שבמשטרה היא מסרה את כל האמת, וזאת חרף טענות קשות שלה שאיננה על ידי החוקרים (ח"ר, עמ' 298 - 301, ח"ח, עמ' 408). אף הנאשם ציין בעדותו כי מערכת היחסים בינו לבין זהבה היא טובה, וכי זהבה רוצה בטובתו (ר' סעיף 203 להלן).

ב. זהבה מיקדה את השיחות בינה לבין הנאשם, תוך שהיא נעזרת כאינדיקציה באירועים ונסיבות חיצוניות. כך למשל, ביום 3.9.13, יום שלישי בשבוע, היא עיגנה את השיחה במועד הגעת הבנות ממוסדות החינוך; יום רביעי בשבוע, היה ערב החג, שבו היא זכרה באופן מיוחד את הבדידות שחוותה הנאשם כתוצאה מהנתק ממשפחתו, כפי שבא לידי ביטוי בשיחות הטלפון ביניהם; ביום חמישי לפני הצהריים, התקיימו שיחות טלפון בין השניים, בהן הזמינה זהבה את הנאשם לעשות "על האש", והוא סירב. והשניים שוחחו גם בשעות הלילה (ח"ר, עמ' 295 - 298, 307 - 308, 311 - 313, 319 - 322). גם אם זהבה לא זכרה לומר באיזו שעה בדיוק שוחחו על הכסף שחב מאן דהוא לנאשם, היא ידעה לעגן זאת באותו מועד (יום חמישי). לכך אינדיקציה כבר באמרתה הראשונה במשטרה, ואף בטרם נערכה הפסקה בחקירה, שאז לשיטת ההגנה הושמעו כלפי זהבה איומים (נושא שלא עלה בח"נ של החוקרים); ביום שישי של אותו שבוע - זהבה זכרה שלא שוחחה עם הנאשם על נושא החוב שעלה ביניהם בשיחות קודמות (ח"נ, עמ' 391 - 392). אומנם בחקירתה הנגדית של זהבה ישנן גם אמירות שהיא לא זוכרת בדיוק מה נאמר באיזו שיחה (ח"נ, עמ' 393 - 396), אך בחינת מכלול העדות מצביעה על כך שהיא זכרה את עיקר הדברים היטב.

195. מעדותה של זהבה בבית המשפט, שבמהלכה היא גם אישרה את הדברים שמסרה בחקירתה במשטרה, עולה כחוט השני, שבאותם ימים שהיה בינה ובין הנאשם קשר טלפוני אינטנסיבי, וגם כשנפגשו (לאחר הרצח), היה מצבו הנפשי של הנאשם קשה: הוא היה מבולבל, נסער ומדוכא. הנאשם ביטא את רגשותיו אלה בשיחות עם זהבה, שמהן ניתן ללמוד על הנושאים שהטרידו את מנוחתו.

להלן פירוט השיחות:
3.9.13 (יום שלישי בשבוע):

196. פלטי שיחות הטלפון של הנאשם הצביעו על שיחות רבות שהתקיימו בין השניים באותו מועד. מעדותה של זהבה בבית המשפט, שבה אישרה גם את גרסתה במשטרה, עולה כי אותו מועד, יום שלישי בשבוע, זכור לה, בשל העובדה שהשיחה התקיימה כרבע שעה לפני שבנותיה הגיעו ממוסדות החינוך, וכששמעה אותן מגיעות, ניתקה את השיחה. זאת ועוד, זהבה זכרה שהשיחה הייתה לפני החג, שכן להבנתה לא היה לנאשם כסף לחג, מה שמנע ממנו לבלות עם בנותיו. הנאשם היה נסער ועצבני. הוא אמר לזהבה שקשה לו, שאנשים "תוקעים לו סכין בגב", שחייבים לו כסף, והוא רוצה את הכסף בכל מחיר. הנאשם ציין שהוא הלווה לאדם מסוים כסף, והכסף לא הוחזר לו, ונמאס לו "שדופקים אותו" - הוא אדם טוב, וכל הזמן תוקעים לו סכין בגב. באותה שיחה אמר הנאשם כך: "אם אני הולך, 30 ילכו איתי" (דברים אלה מסרה זהבה כבר בגרסתה הראשונה במשטרה). זהבה צעקה על הנאשם שייגרע ויחדל מלהרים את קולו. מכל מקום, שיחה זו הותירה בליבה של זהבה חשש פן יפגע הנאשם בעצמו, והיא יצרה קשר טלפוני עם אשתו של הנאשם (נ/א, עמ' 33, נ/ב, עמ' 4 - 10, ח"ר, עמ' 301 - 307, 311 - 313, 325 - 328, ח"נ, עמ' 376 - 378, 380). לימור אישרה בעדותה שזהבה דיווחה לה בטלפון שהנאשם נתון בסערת רגשות, ושקשה לו מאד עם העובדה שלימור לא הזמינה אותו לבלות את החג עם משפחתו (ח"ר, עמ' 740). באותו מועד התרשמה זהבה שמצבו הנפשי של הנאשם נבע מ"המכלול", ובמילים אחרות: המצב המשפחתי והכלכלי (ח"נ, עמ' 378 - 379).

4.9.13 (יום רביעי בשבוע, ערב ראש השנה):

197. בבית המשפט העידה זהבה, באופן עקבי למה שמסרה במשטרה, שבאותה שיחה אמר לה הנאשם שהוא לחוץ. הוא דיבר על כך שהוא הולך להיות לבד בחג בביתו של חבר באבן יהודה, ללא כסף, סיגריות ואוכל (עמ' 295 - 297, עמ' 307 - 308). כמו כן העידה זהבה שבאותו יום שלח לה הנאשם מסרון שהוא בלע 40 כדורי ריטלין. זהבה התקשרה אליו והוא אמר לה שהוא צריך להירגע (עמ' 324 - 328, עמ' 408).

5.9.13 (יום חמישי בשבוע, חג ראשון של ראש השנה) - יום הרצח

198. זהבה העידה שבאותו יום, בסביבות השעה 11:00, בהיותה מודעת למצבו של הנאשם, שהיה בודד, לחוץ וללא אמצעים כלכליים, היא הזמינה אותו לבוא לביתה לעשות "על האש", אך הנאשם דחה את ההזמנה (ח"ר, עמ' 297 - 298, 307 - 308).

199. במהלך אותו יום התקיימה שיחת טלפון בינה לבין הנאשם, בה אמר הנאשם שחברים דופקים לו סכין בגב, ושהוא רוצה לארגן כסף בכל מחיר, ושהוא יוצא למושב. זהבה לא ידעה אם הנאשם הולך לקחת את הכסף ממישהו או לבקש מאשתו לימור המתגוררת בכפר יעבץ כסף. היא שיערה שהנאשם ילך לאשתו לימור. זהבה הופנתה לפלטי שיחות טלפון, מהם עולה שהיו בינה לבין הנאשם התקשרויות טלפוניות ונשלחו מסרונים בין השעות 21:58 - 23:43, אך היא אמרה שאינה יכולה לעגן את הדברים שנאמרו בשיחה מסוימת (הרצח בוצע בסביבות השעה 23:20) (ח"ר, עמ' 301 - 307, 315 - 317, 319 - 322, ח"נ, עמ' 383 - 391, ח"ח, עמ' 407, 420 - 421, 424).

200. בכל הנוגע לעדותה של זהבה עומדת שיחה זו במרכז המחלוקת בין הצדדים: בעוד שב"כ המאשימה מבקש לקבוע שהנאשם התכוון להגיע באותו לילה לכפר יעבץ כדי לגבות כסף, ביקשו ב"כ הנאשם שלא לקבוע ממצאים עובדתיים על יסוד עדותה של זהבה כלל, ובנושא זה בפרט, בטענה שעדותה היא פועל יוצא של אמצעים פסולים שהופעלו עליה כמפורט לעיל. הם הדגישו כי עד יום 30.9.13 טענה זהבה שהיא לא זוכרת את תוכן השיחה שהתנהלה ביום חמישי, ורק כעבור שבועיים פירטה את הדברים (נ/א3).

201. אני קובעת כי הוכח מעבר לכל ספק סביר ששיחה זו התקיימה ביום חמישי, והיא מצביעה על מניע כלכלי שהיה לנאשם להגיע לכפר יעבץ. מבחינה מדוקדקת של גרסאות זהבה עולה שהגרסה שנמסרה לגבי שיחה זו ביום 30.9.13 אינה גרסה כבושה, מכיוון שכבר ביום 15.9.13, לצד הטענה שהיא לא זוכרת על מה שוחחו ביום חמישי, היא ציינה שבאותו מועד שלח לה הנאשם מסרון, למיטב זכרונה לפני השעה 23:00, שהוא הולך "לארגן את הכסף". היא הוסיפה באותה אמרה כי הדברים זכורים לה מכיוון שהיא הלכה לישון, וניתן להבין מעדותה שהיא ראתה את המסרון ביום שישי בבוקר, והיא יצרה קשר עם הנאשם לשאול לשלומם ולהזמין לקידוש (נ/ב, עמ' 14 - 17). יצוין גם שכאשר דיברה זהבה על רצונו של הנאשם להגיע ל"מושב", היא חשבה שאחת האפשרויות היא שהנאשם יפנה ללימור (הגרה במושב כפר יעבץ) כדי לקבל כסף, כך שסביר בעיניי, מהקשרם של הדברים, ששני הצדדים הבינו שהמושב המדובר הוא כפר יעבץ. בכל ההידברות שביניהם לא עלה שדובר על מקום אחר.
- 6.9.13 יום שישי בשבוע (חג שני של ראש השנה) - יום לאחר הרצח:
202. זהבה העידה שביום שישי בערב התארח הנאשם בביתה בזמן הקידוש, והיא נמנעה מלשאול אותו אם הוא הסתדר עם עניין הכסף. זהבה נתנה לנאשם כסף לצורך רכישת סיגריות (ח"נ, עמ' 391 - 392).
- גרסת הנאשם על הקשר עם זהבה ועל השיחות שהתנהלו ביניהם:
203. הנאשם העיד שהיחסים בינו לבין זהבה טובים. לדבריו, זהבה רוצה בטובתו, ואין לה סיבה למסור דברי שקר (ח"נ, עמ' 1795 - 179).
204. הנאשם הופנה לעדותה של זהבה, שלפיה ביום הרצח הוא אמר לה שחייבים לו כסף, ו"דופקים לו סכין בגב", ושנמאס לו שדופקים אותו מאחור ושעקצו אותו (ר' סעיף 199 לעיל). הנאשם השיב שבשיחה עם זהבה הוא כיוון לאדם בשם פני, שעל פי חשדו של הנאשם מנהל קשר עם אשת הנאשם. הנאשם לא טען שפני חייב לו כסף, ואף הוסיף שאיש לא חייב לו כסף. השיחה עם זהבה הייתה אך ורק בהקשר של אשתו של הנאשם (ח"נ, עמ' 1796 - 1798). הנאשם העיד שהוא שלח לזהבה הודעה שהוא לקח 40 כדורי ריטלין, ואם ייקח עוד 30 הוא ימות (וזאת בהקשר למה שהעידה זהבה שהוא אמר לה, שאם הוא ילך, 30 ילכו אתו). לטענת הנאשם, על רקע בגידת אשתו הוא היה נסער, והוא רצה שזהבה תעביר לה את המסר (ח"נ, עמ' 1798 - 1799).
205. הנאשם גם טען שבחקירה הייתה זהבה בלחץ, ואמרה דברים לא נכונים בקשר לנושא הכספי, וכי על החוב היא שמעה מלימור לאחר הרצח (ח"נ, עמ' 1870 - 1873).
206. בעדותו אישר הנאשם כי ביום הרצח הוא דיבר עם זהבה מספר פעמים. באותו יום, על רקע חשדו שלימור בוגדת בו, היה מצב רוחו רע. הוא היה נסער ועצבני, והוא שיתף את זהבה בתחושתו זו כדי שתדבר עם לימור. בהמשך אמר שלא היה נסער ועצבני באותו יום, כי אם היה נתון בדיכאון, נטל כדור שינה, הלך לישון, התעורר מספר פעמים והלך לשירותים עקב בעיה בשלפוחית השתן. לאחר מכן העיד שהיה נסער, אך הכחיש את דבריה של זהבה שמצבו נבע מכך שמישהו היה חייב לו כסף, וטען כי מצבו נבע מכך שאשתו בוגדת בו. בהמשך ח"נ השיב שאולי הוא התבלבל והוא לא היה נסער ביום הרצח, אלא במצב רוח ירוד, וכן - היה רגוע, ודבריה של זהבה שהיה נסער התייחסו ליומיים קודם (ח"ר, עמ' 1563, ח"נ, עמ' 1682 - 1685, 1799 - 180, ח"ח, עמ' 1940).
207. בחקירתו בפניו אישר הנאשם שהוא אמר לזהבה שהוא הולך לארגן כסף מהמושב. ואולם לדבריו הוא לא אמר לה שהכוונה היא לכפר יעבץ, מקום אליו לא התכוון כלל להגיע. כוונתו הייתה לארגן כסף עבור סיגריות (ח"נ, עמ' 1803 - 1807).
208. הנאשם המשיך והעיד כי באותו יום חמישי התעורר בשעה 23:00, וראה את המסרון ששלחה לו זהבה, והוא יצר איתה קשר טלפוני, וגם שוחח עימה בשעה 02:00 במשך כ-20 דקות (הכוונה לאור יום שישי).
209. הנאשם הופנה למחקרי התקשורת, מהם עולה שהשיחות בינו לבין זהבה התקיימו בשעות שונות ממה שטען: ב-22:10 וב-23:43, ומשעה זו עד הבוקר לא התקיימו שיחות כלל (בח"נ). הנאשם הסביר שייתכן ש"התבלבל" וסבר שהכוונה לשיחות שנוהלו יום קודם (ביום רביעי) (ח"ר, עמ' 1563, ח"נ, עמ' 1683 - 1685, ח"ח, עמ' 1940 - 1947).
- עדותה של כרמית:
210. כרמית היא אם חד הורית, שעבדה במועד הרלוונטי בשופרסל. כרמית הכירה הן את הנאשם והן את המנוח. את המנוח הכירה כרמית במשך שנים רבות, וכעשר שנים עובר למותו, הייתה ביניהם מערכת יחסים זוגית במשך כשנה. תקופה קצרה לפני הרצח חודש הקשר בין כרמית לבין המנוח. מעדותה עולה כי המנוח היה אדם מסוכן, שריצה תקופת מאסר ארוכה. היו למנוח אויבים רבים, והוא חשש להישאר בגפו. מידי פעם עישנה כרמית סמים עם המנוח. ביום הרצח נפגשו כרמית והמנוח, כרמית החזירה למנוח את רכב ה"וולוו" שהשאיל לה, והמנוח מסר לה רכב מסוג "מזדה", שהיה בבעלותו של עלא (ח"ר, עמ' 554 - 555, 581 - 583, ח"נ, עמ' 618 - 620, 623 - 625, 645 - 649, 660 - 663).
211. את הנאשם הכירה כרמית כשנתיים-שלוש לפני הרצח, באמצעות שחר, חברם המשותף, והם היו גם חברים בפייסבוק. היא ציינה שבאחת ההזדמנויות, לבקשת הנאשם, היא נתנה לו כדורי ריטלין של בנה (ח"ר, עמ' 554 - 555, 560 - 562).

212. לענייננו רלוונטית עדותה של כרמית בנוגע לדברים שהוחלפו בינה לבין הנאשם בפגישה שהתקיימה ביניהם ביום 3.9.13, במקום עבודתה של כרמית בשופרסל. אין מחלוקת שהנאשם הגיע למקום עבודתה של כרמית לאחל לה חג שמח, ואף הביא לה "ניס גיא". כרמית יצאה להפסקה, במהלכה שוחחו השניים. בין היתר, סיפרה כרמית לנאשם שמכיוון שלא היה לה טסט וביטוח, נתן לה המנוח את רכבו. בתגובה, הזהיר אותה הנאשם מפני המנוח, וזאת כדי שהיא לא "תאבד את הראש" מאהבה למנוח, וכדי שלא תיפגע ממנו. אין מחלוקת על כך שבין היתר, אמר הנאשם לכרמית שהמנוח "עקץ" מישהו, והמחלוקת מתמקדת בשאלה את מי "עקץ" המנוח (לדברי הנאשם באותה שיחה): בעוד שהנאשם טוען, בגרסה כבושה, וזו עמדת ההגנה, שבשיחה אמר הנאשם שהמנוח "עקץ" את חבר שלו, טוען ב"כ המאשימה שמעדותה של כרמית עולה שהנאשם אמר גם שהמנוח "עקץ" אותו (את הנאשם), וזאת בנוסף לדברים שנאמרו לגבי החבר (ח"ר, עמ' 560 - 568, 570 - 577, 585 - 597, ח"נ, עמ' 636 - 641, 644 - 645, 667 - 671, ח"ח, עמ' 682 - 688).
213. לאחר בחינה מדוקדקת של עדותה של כרמית בבית המשפט, לרבות התרשמותי הבלתי אמצעית ממנה, וכן אמרותיה במשטרה, עליהן נחקרה בבית המשפט, ולרבות צפייה בקלטות החקירה הרלוונטיות, אני קובעת כי בשיחה ביניהם אמר הנאשם שהמנוח "עקץ" את חברו ו"עקץ" גם אותו. להלן פירוט גרסתה של כרמית בנושא זה.
214. כרמית, אשר המתינה למנוח בשער ביום הרצח, נחקרה בתיק זה מספר פעמים, החל מיום 6.9.13. בחקירה הראשונה שהתקיימה ביום 11.9.13 עלה שהנאשם ניסה ליצור קשר טלפוני עימה (שיחה שלא נענתה), והדבר הוביל לחקירת הקשר בין השניים. באותה אמרה (ת/177 ות/177א) הכחישה תחילה כרמית שדיברה עם הנאשם בעת האחרונה, וציינה שהמנוח סיפר לה שהוא איתר את שחר שנעלם עם האופנוע במגדל העמק. לאחר שנאמר לכרמית על ידי החוקר מונקר שהיא "חשודה רשמית ברצח", עבירה שלצידה קבוע עונש של מאסר עולם (מבלי שהוזכרה), היא סיפרה שהנאשם בא לאחל לה חג שמח במקום עבודתה, והביא לה "ניס גיא" (לאחר מכן נחקרה כרמית, בין היתר, בנוגע לשיחת טלפון שקיבלה מהנאשם ביום הרצח ולא נענתה) (ת/177א, עמ' 2 - 3, 7 - 8, 11 - 12, 15 - 16, 19, 27).
215. באמרה נוספת שמסרה באותו יום (ת/178 ות/178א), עליה נחקרה ארוכות בבית המשפט, מסרה כרמית שהמנוח היה אדם בעייתי, "פרטיונר", שעושה הרבה "עמלות". תחילה היא סיפרה שהנאשם אמר בשיחה שהמנוח עשה "פרטייה" לחבר שלו, והסבירה שזה "בקטע של כסף, שמשה (המנוח) עשה עליהם קומבינה של כסף" (ת/178א, עמ' 1 - 2).
216. בהמשך האמרה (עמ' 4, שו' 37 - עמ' 5, שו' 10) הזהיר החוקר רס"ם רוזוליו את כרמית שהיא חשודה במעורבות ברצח, והסביר לה את זכויותיה. בהמשך לכך, היא חזרה על כך שלאחר ששמו של המנוח עלה בהקשר של הרכב שנתן לה, אמר הנאשם שהמנוח עשה "פרטייה". כרמית שאלה למי, כי המנוח עושה "פרטיות" כל הזמן, והנאשם השיב שהמנוח "עקץ" חבר שלו; ובהמשך אמר הנאשם שהכסף של חברו הגיע לידי המנוח, והמנוח לא העביר את הכסף למי שצריך, והשאירו אצלו. ובהמשך "רגע...שמשה (המנוח) עקץ אותו ב-18 אלף ₪. העביר, לא העביר, איזה עבודה, לא עבודה, אני לא יודעת" (ת/178א, עמ' 9, שו' 8 - 10). הנאשם הזהיר את כרמית מפני המנוח, במשמע שאין לסמוך עליו (ת/178א, עמ' 5 - 12).
217. באמרה שנגבתה מכרמית ביום 15.9.13 (ת/179 ות/179א), עליה נחקרה כרמית בבית המשפט ואישרה את תוכנה, אמרה כרמית מפורשות שהנאשם סיפר לה שהמנוח עשה לו (לנאשם) פרטייה: "...משה, מניאק, עשה לי פרטייה, אמרתי לו, הא, גם לך כאילו, בכל מקום אתה שומע, משה משה משה, אמרתי לו..." (ת/179א, עמ' 10, שו' 2 - 6).
- לשאלת החוקר למה היה הנאשם עצבני על המנוח, השיבה כרמית: "לא...הוא סתם, הוא...סיפר לי שהוא חייב לו כסף, ושהוא עשה לו "עמלה", יעני..." (ת/179א, עמ' 10, שו' 8 - 10), ובהמשך: "עשה פרטייה, אמרתי לו, גם לך לך תדע, מה הוא השאיר ב...צפון...שמה...בגלל זה הוא...ברח לאזור כביכול" (ת/179א, עמ' 10, שו' 18 - 21).
- לשאלה איזו "פרטייה" דיבר הנאשם, השיבה כרמית (בהתייחסה לדברי הנאשם): "עקץ... עקץ אותו ב-18 אלף ₪..." וחזרה על כך גם בהמשך (עמ' 10, שו' 26 - 27).
- באמרה זו לא עלה מדבריה של כרמית שהנאשם דיבר על "פרטייה" שעשה המנוח לחבר, כי אם אך ורק על פרטייה שעשה המנוח לנאשם (לדברי הנאשם) (ת/179א, עמ' 22 - 23).
218. באמרה מיום 16.9.13 (ת/180 ות/180א) חזרה כרמית על כך שהנאשם סיפר לה שהמנוח עשה לו (לנאשם) פרטייה: "...הוא סיפר לי... שמשה עשה לו פרטייה, הוא פתח לו חזית ביחד עם משה" (ת/180א, עמ' 4, שו' 31 - 32). וכן התייחסה לגובה החוב כפי שנאמר לה על ידי הנאשם: "ה...18 אלף... אמרתי... פעמיים בחקירות הקודמות..." (ת/180א, עמ' 5, שו' 21 - 22).
219. מצפייה בחלקים הרלוונטיים בקלטות עולה שעל אף העובדה שהמעמד שבו הייתה כרמית חשודה במעורבות ברצח לא היה קל עבורה, הרי שהיא מצטיירת כבחורה עם ביטחון עצמי, והיא סיפרה את הדברים בצורה שוטפת, בבהירות ובביטחון. עדותה של כרמית בבית המשפט:
220. באופן כללי, לא חלקה ההגנה על מהימנותה של כרמית, הגם שלטעמה הייתה חלק מעדותה "מבולבלת" (עמ' 661 לפרו'). ניכר גם שכרמית לא חשה בנוח להעיד נגד הנאשם. היא אישרה שהיא נתונה ב"לחץ", וכן אישרה את אי הנוחות בעמידה "מול" הנאשם (ח"ח, עמ' 691 - 692). כך גם אישרה שהייתה בלחץ במהלך חקירתה במשטרה, שאז נבע הדבר מכך שהאשימו אותה במעורבות ברצח (ח"ר, עמ' 583 - 585, ח"נ, עמ' 628, 662 - 663).
221. כרמית הסבירה שבתחילה היא לא שיתפה פעולה בחקירתה במשטרה, ולא רצתה לספר על הפגישה בינה לבין הנאשם, כי פחדה מחשיפת החזקת ה"ניס גיא". ואולם, לאחר שנאמר לה על ידי החוקר שהסמים שלה "אינם מעניינים אותו", היא סיפרה על השיחה עם הנאשם (ח"ח, עמ' 678 - 680).
222. בעדותה בבית המשפט אישרה כרמית את הדברים שמסרה בחקירתה במשטרה (לאחר שהחליטה לשתף פעולה בחקירה). לצד זה, היא הסתייגה מהביטוי "עשה פרטייה", במובן זה שטענה שמובן זה אינו ציטוט של דברי הנאשם, אלא פרשנות שלה לסיטואציה המתוארת בדברי הנאשם: כוונתה ל"עוקץ" שעשה המנוח. כך גם לגבי המילה "מניאק" שיוחסה למנוח: גם מילה זו אינה ציטוט מדברי הנאשם, והנאשם דיבר על "קטע" שעשה המנוח (ח"ר, עמ' 572 - 574, ח"נ, עמ' 636 - 639).
223. מהשיחה עולה אפוא שהנאשם סיפר לכרמית שהמנוח "עקץ" מספר אנשים, והוא "עקץ" גם אותו ואת חברו. הנאשם גם הסביר שהדבר נעשה על רקע עיסוקו של המנוח בגביית חובות, ובין היתר הוא אמר לגבות חוב עבור המנוח או עבור חברו, אך לא גבה את החוב, ומכאן היא הבינה שהמנוח נותר חייב לנאשם ולחברו כסף (ח"ר, עמ' 586 - 597, 603, 636 - 639, ח"ח, עמ' 682 - 688).

גרסת הנאשם לגבי השיחה עם כרמית במקום עבודתה:

החקירה במשטרה מיום: 12.9.13

224. הנאשם מסר שכרמית היא חברתו, והוא הלך לבקר אותה בסופרמרקט. כשנשאל אם דיברו על דבר מה - שמר על זכות השתיקה (ת/ב, עמ' 10). בהמשך, נאמר לנאשם שהוא אמר למישהו שהוא כועס על המנוח, ושהמנוח עקץ אותו. כן הוא נשאל אם היה לו קשר עם כרמית בראש השנה. הנאשם הגיב בשתיקה (ת/ב, עמ' 12).

בהמשך, מסר הנאשם שבאותו ביקור הוא לא דיבר עם כרמית על המנוח. כרמית אמרה שהיא בקשר עם המנוח, והוא עצמו לא אמר לה דבר על המנוח. את המנוח הוא לא מכיר, ואין לו כל בעיה כספית אתו. הנאשם מכיר את אחי המנוח זבולון (ת/ב, עמ' 24 - 25). בבית המשפט:

225. בבית המשפט מסר הנאשם, בגרסה כבושה, ששמו של המנוח עלה באותה שיחה בהקשר של "עוקץ" שעשה המנוח: לטענתו אמרה כרמית שהמנוח "עקץ" אותה, ובתגובה סיפר לה הנאשם שהמנוח "עקץ" גם את שחר. בפי הנאשם לא הייתה תשובה מדוע הוא לא סיפר את הדברים בחקירה (ח"נ, עמ' 1692 - 1694). יצוין כי ההגנה לא חקרה את כרמית על גרסה זו של הנאשם, שביכולת כרמית אמרה שהמנוח "עקץ" גם אותה.

226. הנאשם הכחיש את גרסתה של כרמית, שלפיה באותה שיחה הוא אמר לה שהמנוח עקץ אותו (את הנאשם). הנאשם לא אמר על המנוח שהוא "מניאק". הוא אמר שהמנוח עקץ את שחר. לדברי הנאשם עצמו, הוא אינו מרוגז על המנוח. כמו כן הכחיש הנאשם שאמר לכרמית שהמנוח "עשה" פרטייה" ב-18 אלף ₪. "ייתכן שהמנוח אמר לכרמית ששחר חייב לו 18 אלף ₪, אך זה לא קשור לנאשם. כרמית סברה בטעות שהמנוח עזר לנאשם בחיפוש אחר האופנוע שהיה אצל שחר, וזו אינדיקציה לכך שהיא טעתה בדבריה על העוקץ שעשה המנוח בסכום של 18 אלף ₪ (ח"נ, עמ' 1786 - 1791).

227. יצוין כי כאשר נחקר הנאשם על המניע למעשה: הכעס שהיה לו על המנוח, בין היתר כפי שהדברים באו לידי ביטוי בשיחה עם כרמית, הוא השיב שלא רק שהוא לא כעס על המנוח אלא ההיפך הנכון: הוא כיבד את המנוח והערץ אותו. כשעומסי צעק על הנאשם, אמר לו המנוח לא לצעוק, ואח"כ עומסי צלצל להתנצל, והנאשם העריך את המנוח (על כך) (ח"נ, עמ' 1810 - 1811).

228. הנאשם העיד שכרמית אינה דוברת אמת. הוא סבור שכרמית היא אישה טובה, אין לו איתה סכסוך, והיא אינה שותפה לעלילה נגדו. ייתכן שהמנוח סיפר לכרמית סיפורים לגבי העזרה עם האופנוע לנאשם. ייתכן גם שבחקירה הלחיצו את כרמית, והיא התבלבלה והוכנסו דברים לפיה. לנאשם לא היה הסבר לכך שגם אם בחקירה הייתה כרמית בלחץ, היא עשתה שימוש במילה "פרטייה". בהקשר זה הכחיש הנאשם כל מעורבות ברצח המנוח, וטען שאת הכסף נושא החוב הוא קיבל בחזרה (ח"נ, עמ' 1787 - 1789, 1791, 1793 - 1794).

229. לאור מכלול הראיות המפורטות לעיל, אני קובעת כדלקמן: עובר לרצח היה הנאשם נתון במצב נפשי קשה עקב מצבו המשפחתי - הבדידות שחווה כתוצאה מהריחוק מאשתו והילדים, אך לא רק. החל מיום 3.9.13 עד יום הרצח, הביע הנאשם תרעומת על כך שגורמים שונים חייבים לו כסף: מהשיחות עם זהבה, שעדותה המהימנה לא עורערה, עולה שהנאשם היה זקוק מאוד לכסף (גם העד דניאל סיפר שאחת הדרכים שבה סייע לנאשם הייתה טיפול בחוב שהיה לנאשם בחנות מסוימת). בשיחות עם זהבה לא עלה שמו של המנוח, ואולם, על יסוד עדותה אני קובעת כי ביום הרצח אמר הנאשם ש"דופקים לו סכין בגב". כמו כן אמר לה הנאשם שהוא רוצה לארגן כסף בכל מחיר, ושכדעתו לצאת ל"מושב" לצורך גביית הכסף, כשלהבנתה של זהבה ייטול הנאשם כסף מאשתו המתגוררת בכפר יעבץ, ומכאן שקיימת סבירות גבוהה שהנאשם כיוון בדבריו לכפר יעבץ. מהאמור לעיל עולה שהנאשם היה נחוש לגבות כסף שעפ"י טענתו חייבים לו. אני דוחה את גרסתו הכבושה של הנאשם, שלפיה הוא התכוון להגיע למקום כלשהו, לאו דווקא לכפר יעבץ, למטרה תמימה של רכישת סיגריות.

230. כמו כן אני קובעת, על יסוד עדותה המהימנה של כרמית, אותה אני מעדיפה על פני גרסתו הכבושה והמגמתית של הנאשם, שמספר ימים לפני הרצח הביע הנאשם תרעומת כלפי המנוח (כדברי כרמית: "התבאס עליו"), באומרו שהמנוח "עקץ" את חבר שלו, וכן "עקץ" את הנאשם עצמו. אין גם להוציא מכלל אפשרות שגם הנאשם וגם חברו נפגעו על ידי המנוח באותה סיטואציה. כמו כן, אני קובעת שבאותה שיחה אמר הנאשם לכרמית מפורשות שהמנוח חייב לו 18 אלף ₪.

231. מהמקובץ לעיל עולה כי אומנם לא הוכח באופן חד וברור קיומו של סכסוך ספציפי שהיווה מניע לרצח, אך הוכח מעבר לכל ספק סביר, שכליבו של הנאשם, שממילא היה נתון במצב נפשי קשה באותה תקופה, על רקע מצבו המשפחתי, הייתה תרעומת קשה כלפי המנוח. המנוח היה חייב לנאשם סכום כסף, אותו היה הנאשם נחוש לגבות. הנאשם חש שהמנוח נהג כלפיו או כלפי חברו בחוסר יושר והגינות. הדברים שסיפר הנאשם לכרמית, אשר הייתה מודעת באופן חלקי לסכסוך הקשור לחוב של שחר שמח, מתקשרים גם לתחושות הקשות שהותירה התנהגותו של המנוח בליבו של הנאשם, כפי שפורט לעיל: המנוח, אשר היה ערב לחלק מהחוב המדובר, גזל את הבטוחה לחוב - האופנוע, מכרו לאורן מסרי, ואת התמורה שלשל לכיסו, וזאת מבלי ששילם תמורה כלשהי עבור החוב. לטעמי, המטען המצטבר של הכעסים, מספק רקע למעשה, וזאת כחלק ממכלול הראיות, גם אם לא נחשפה בפנינו התמונה המלאה בהקשר זה.

פרשת ההגנה - גרסת הנאשם

232. לחלק מהנושאים נושא גרסת הנאשם התייחסתי לעיל, ולהלן אתייחס לשאר הנושאים הרלוונטיים:

שתיקת הנאשם בחקירה:

233. כאשר נעצר הנאשם, הייתה תגובתו שהוא לא קשור לרצח, וכן אמר לקצין הממונה: "אין לי מה להגיד" (ר' ת/17 ות/18).
234. משנעצר הנאשם, ביקש סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית, ובמהלך הלילה התקשרה רפ"ק קצב מספר פעמים לסנגוריה הציבורית, אך לא היה מענה (ת/210).
235. בחקירתו הראשונה מיום 12.9.13 (ת/2ב), לאחר שהוסברו לנאשם זכויותיו, הוא מסר שהוא שומר על זכות השתיקה. בהמשך, הוא אמר שביום 5.9.13 שהה בביתו של דניאל, ולאחר מכן אמר שהוא מבקש להתייעץ עם עו"ד. כפי שפורט לעיל, נעשו ניסיונות להשיג את הסנגוריה הציבורית שלא צלחו (ת/2ב, עמ' 4 - 9).
236. לצד השמירה על זכות השתיקה, מסר הנאשם שבעת שנעצר, הוא הוכה על ידי השוטרים, ושהוא מטופל פסיכיאטרית נגד חרדות. לגבי מקום הימצאו בראש השנה, אמר שבאותה עת לא היה בכפר יעבץ כדי לבקר את ילדיו. הוא היה בדיכאון, ובמהלך החג ישן בבית חברו דניאל, שם שהה גם כשבוע לאחר החג, עד מספר ימים לפני שנעצר (ת/2ב, עמ' 12, 23, 28 - 32, 36 - 37).
237. חקירה מיום 16.9.13 (ת/3ב): חקירה זו התקיימה לאחר שהנאשם היה מיוצג, והוא הודיע שבהתאם ליעוץ משפטי שקיבל, הוא שומר על זכות השתיקה. הוצג לנאשם בין היתר, המניע האפשרי לרצח, והוא שמר על זכות השתיקה (ת/3ב, עמ' 1 - 7, 11 - 15, 19 - 22).
238. חקירות מיום 2.10.13 (ת/4ב) ו-7.10.13 (ת/5ב): הנאשם חזר על כך שבעצת סנגורו, הוא שומר על זכות השתיקה, ולפיכך לא השיב על שאלות מפורטות שהוצגו לו, ובין היתר, בעניין הסכסוך על אודות החוב, וכן בנושא הפריטים שנתפסו בזירה (לכך אתייחס להלן) (ת/4ב, עמ' 3 - עמ' 24, 26 - עמ' 33, 37, 40 - 42, 44 - 48, ת/5ב, עמ' 20 - 33, 38 - 39, 43 - 45, 48 - 56, 59 - 60).
- בבית המשפט:
239. בעדותו בבית המשפט העלה הנאשם מספר הסברים לשתיקתו בחקירה (ח"ר, עמ' 1561 - 1562, 1568, 1573 - 1574, ח"נ, עמ' 1623 - 1637, ח"ח, עמ' 1926 - 1928, 1936):
- א. הנאשם הוכה בעת שנעצר. יוזכר בהקשר זה כי על פי הדוחות שהוגשו בהסכמה, התנגד הנאשם למעצר, ולא היה מנוס מלהשתמש בכוח מסוים לביצוע המעצר.
- ב. במהלך החקירה הראשונה ביקש הנאשם סנגור, ולטענתו "מרחו" אותו בכך שלא אפשרו לו מפגש עם סנגור. יוזכר בהקשר זה כי על פי הדוח שהוגש בהסכמה, נעשו מאמצים ליצור קשר עם הסנגוריה הציבורית.
- ג. בעבר, כאשר שיתף הנאשם פעולה עם המשטרה, הוא תמיד הורשע ושילם את המחיר. הפעם היה מעונין להיוועץ קודם בעו"ד. הנאשם הוסיף שהחוקרים רשמו רק את מה שרצו, והוא החליט שידבר רק בבית המשפט. לצד זה הוא ציין שהוא לא שתק בכל החקירות. הוא שיתף פעולה באופן חלקי, ואמר רק את האמת. ייתכן שדברים מסוימים שאמר אינם נכונים, אך הדבר נובע מלחץ בו היה נתון כתוצאה מהתנהגות השוטרים שעצרו אותו. משהופנה הנאשם לדוחות השוטרים בנוגע להתנהגותו בזמן המעצר - הנאשם השתולל כשהוא אוחז בקבוק זכוכית - הכחיש הנאשם שאחז בקבוק, וטען שהשוטרים משקרים.
240. לשאלה מדוע היו שאלות מסוימות שעליהן השיב, מסר הנאשם כי השיב על דברים לא מהותיים, אך ביחס לתיק עצמו שתק. לאחר שמסר את האמרה הראשונה, הוא נועץ בעו"ד, והמשיך באותו קו (ח"נ, עמ' 1637 - 1641).
241. אי העלאת טענת האליבי: הנאשם הופנה לכך שאומנם הוא מסר במשטרה שביום חמישי הוא היה בביתו של דניאל, אך כשנשאל היכן היה בלילה, בזמן ביצוע הרצח, הוא שמר על זכות השתיקה. הנאשם השיב שעל חלק מהשאלות ענה, למרות שניסה לשמור על זכות השתיקה, וזאת כתוצאה מ"דחף פנימי" (ח"נ, עמ' 1641 - 1649). בהמשך, עומת הנאשם שוב עם אותה שאלה, והוא השיב שכנראה עשה שגיאה, והיה עליו לטעון במשטרה לחפותו, אך הוא לא צריך לשבת בכלא על טיפשות (ח"נ, עמ' 1837 - 1838).
242. הנאשם נשאל מדוע כשנשאל היכן היה ביום חמישי, הוא השיב שהוא חושב שהיה אצל דניאל, וזאת מכיוון שעבר מבית לבית. לגופו של עניין, הוא בטוח שהיה שם, ומדובר בשפה (הכוונה היא לאופן התבטאות) שמוסיפים דברים (ח"נ, עמ' 1649 - 1652, 1679 - 1680). בח"ח, אישר הנאשם שמסר במשטרה שהיה במהלך החג אצל דניאל שמחי ושלא היה בכפר יעבץ ביום האירוע. כך אמר גם בחקירתו משטרה (עמ' 1929 - 1933).
- התייחסות הנאשם לפריטים שנמצאו בחממות ובמריצה:
- 12.9.13 אמרה מיום:
243. נאמר לנאשם שיש ראיות לכאורה לכך שהוא ביצע את הרצח: נמצאו כלי הרצח ועליהם דנ"א, וכן דנ"א שלו על הכפפות והכובע, וכן כתמי דם של המנוח. בתגובה, שתק הנאשם (ת/2ב, עמ' 13 - 14, 32 - 33).
244. כשנשאל הנאשם האם הוא חולק בגדים עם מישהו אחר, השיב בשלילה. הוא הסביר שאשתו "זרקה" אותו מביתו, ובגדיו מפוזרים במקומות שונים. לשאלה האם הוא משתמש בבגדים של אחרים השיב: "לא. לא. לא... יש לי מלא בגדים זרוקים, אבל אני מסתפק במה שיש לי". לנאשם יש ארגז עם בגדים אצל עו"ד באבן יהודה, וכן בגדים בדירה בפתח תקווה ובבית הנטוש שבו הוא גר (ת/2ב, עמ' 34 - 35).
- אמרה מיום 7.10.13:

245. הנאשם נשאל האם הוא לקח מדניאל בגדים - גם ממחסן ביתו של דניאל, או נהג להשתמש בבגדים של דניאל (בבית דניאל), האם הנאשם לובש בגדים של אנשים אחרים, האם יש לו בגדים אצל דניאל, והאם הוא ודניאל משתמשים באותם בגדים. בתגובה השיב הנאשם שעל פי עצה משפטית שקיבל, הוא שומר על זכות השתיקה (ת/5, עמ' 20 - 21, 48 - 51).
246. בפני הנאשם הוצגו הפריטים שנתפסו, והוא הופנה גם לממצאי הדנ"א (ר' סעיפים 57 - 70 לעיל): זוג כפפות, כובע הגרב הירוק, חולצה בצבע שחור עם פסים לבנים, מכנסי ג'ינס בצבע שחור, כיפה, הסכין וגזירי הבד בצבע ירוק. הנאשם שמר על זכות השתיקה (ת/5, עמ' 21 - 33, 38 - 39, 43 - 45, 51 - 52, 54 - 56, 59 - 60).
- הנאשם הופנה לכך שבחיפוש שנערך בביתו של דניאל, נמצאה שקית זבל בערימה, ובתוכה תרופות וסיגריות של הנאשם - הנאשם השיב שפעם עישן, אבל לא סיגריות מסוג "נקסט" (ת/5, עמ' 53 - 54).
- בבית המשפט:
247. הנאשם העיד שהדנ"א שלו היה מפוזר בכל ביתו של דניאל. במהלך השבועיים בהם התגורר אצל דניאל, הוא לבש את הבגדים של דניאל. ואולם, אין לו מושג כיצד הגיעו הבגדים למקום בו הם נתפסו (ח"ר, עמ' 1593). משהופנה לכך שבחקירה במשטרה (ת/2) אמר שהוא לא שואל בגדים מאנשים אחרים, ולא משתמש בבגדים של אנשים אחרים, השיב הנאשם שבאותה תקופה הוא נע ונד מדירה לדירה, כשהוא מצויד בתיק, אותו שכח באחת הדירות. לדניאל הגיע הנאשם רק עם ג'ינס וחולצה, וככל הנראה לא היו לו בגדים, והוא לבש את בגדיו של דניאל. בחקירה במשטרה לא מסר הנאשם את הגרסה בקשר לבגדים של דניאל. הסברו הוא שהוא לא ייחס לכך חשיבות, וייתכן שהיה בלחץ ולא חשב על כך. משהופנה לכך שתגובתו הייתה שמירה על זכות השתיקה, הוא אישר שאכן הוא שמר על זכות השתיקה (ח"נ, עמ' 1661 - 1665).
- להלן התייחסותו של הנאשם לכל אחד מהפריטים הרלוונטיים:
248. זוג הכפפות: לראשונה, בחקירתו הנגדית, אמר הנאשם שהכפפות שייכות לו, ולא לדניאל, וכי הוא קיבל אותן יחד עם האופנוע. משנשאל הנאשם מדוע כאשר נשאל על כך בחקירתו במשטרה, שמר על זכות השתיקה, הוא אישר שהוא שמר על זכות השתיקה. הוא הוסיף כי גם כשטען (בח"ר) שהדנ"א שלו היה מפוזר בכל ביתו של דניאל, הוא לא חשב על כך שגנבו לו את הכפפות. הנאשם העיד שהכפפות (המיועדות לנהיגה באופנוע) היו בתוך הארגז של האופנוע שלו עם הקסדה, וכי מישוה גנב אותן, ומנסה להפילן. ייתכן שדניאל, או שחר שרצה להתנקם בדניאל או בנאשם, גנבו את הכפפות. באותה תקופה (חודש ספטמבר) נהג הנאשם באופנוע ללא כפפות, והוא לא ידע שהן גנבו (ח"נ, עמ' 1709, 1713, 1719, 1721 - 1725, עמ' 1730 - 1732, 1750 - 1753, 1846, 1895 - 1900).
- משנשאל כיצד ייתכן שכאשר נטל את הקסדה כדי לרכוב על האופנוע, לא הבחין בחסרונן של הכפפות, הוא השיב שהיו לו שתי קסדות, שאת אחת מהן הוא נהג להכניס לתוך ביתו, ואת השנייה הוא השאיר אצל דניאל (וזאת בניגוד למה שאמר קודם לכן שהקסדה הייתה בתוך הארגז של האופנוע). לדבריו, רק כאשר הראו לו את הכפפות בחקירה במשטרה, נודע לו שהכפפות חסרות. לגבי השמירה על זכות השתיקה, בין היתר בנקודה זו, השיב שהוא פעל על פי ייעוץ משפטי (ח"נ, עמ' 1723 - 1726).
249. כובע הגרב שבו שני חורים: בחקירה הראשית העיד הנאשם שכובע הגרב היה מונח על שולחן האוכל, בביתו של דניאל, ובשבועיים שבהם הוא התגורר במקום, הוא נגע בכובע (ח"ר, עמ' 1593). משהופנה הנאשם לגרסתו של דניאל, שלפיה היה כובע הגרב בחדר השינה, ולא על השולחן, הוא עמד על כך שהכובע היה מונח על השולחן. הנאשם הכחיש שהוא גזר את הכובע, והניח את הגזירים היכן שנמצאו התחתונים והסיגריות מסוג נקסט. משהופנה הנאשם לכך שעל התחתונים שנתפסו במריצה בשקית המכילה תרופות שהוא נוטל, נמצא הדנ"א שלו, הוא השיב שלמריצה זו נזרק זבל במשך כל החודש. בפי הנאשם לא היה הסבר כיצד הגיעו גזירי הבד למריצה. לגבי התחתונים - אמר הנאשם כי ככל הנראה הוא השליכם בשקית במטבח, והשקית נזרקה למריצה. לגבי הסיגריות - הוא מכניס סיגריות לשקית, כדי לא ללכלך את הרצפה. אף הנאשם השליך אשפה לתוך המריצה, ובין היתר שקיות שהכילו קיא שלו. הנאשם הוסיף כי המריצה ממוקמת במדרגות הכניסה לבית דניאל, ולכל אחד יש גישה אליה, כולל אנשים שחולפים ברחוב, שיכולים להיכנס לחצר שאינה מגודרת. לגבי הסיגריות העיד הנאשם שהוא מעשן סיגריות מסוג "נקסט". הוא לא אמר בחקירה שהוא מעשן, ככל הנראה מכיוון שהיה מבולבל ולא הבין את השאלה (ח"נ, עמ' 1675, 1707 - 1712, 1843 - 1845, ח"ח, עמ' 1936 - 1938). בח"ח, העיד שלא אמר שהוא אינו מעשן, בעת שנחקר, הוא ביקש מהחוקרים סיגריות. הנאשם מעשן שתי קופסאות ביום (ח"ח, עמ' 1934 - 1935).
250. החולצה: בחקירה הראשית העיד הנאשם שהוא לבש את החולצה של דניאל (ח"ר, עמ' 1593). לעומת זאת, בחקירתו הנגדית הוא השיב שלא לבש את החולצה, וייתכן שנגע בה כשחיפש חולצות או תלה חולצות על המתלה. משהופנה הנאשם לסתירה בין הגרסאות, לכך שמדובר בחולצה שנמצאה בחממות שעליה הדנ"א שלו, הוא השיב שהוא נגע בחולצות - מדד חולצות לפני החג, וכנראה לבש אותן. לגבי הסתירה - אמר שהוא בלחץ, הכדורים מפסיקים להשפיע עליו והוא זקוק להם כדי להירגע, וייתכן שהוא (כרגע) מדבר שטויות. הנאשם הוסיף והתייחס לסתירה האמורה: אמר שהוא כנראה מבולבל, אך הוא אמין מאד. לאחר מכן אמר שמדד את החולצה ולבש אותה, והוא מאמין שכשיצא החוצה לבוש בחולצה, ראה אותו דניאל. בהמשך, אמר הנאשם שהוא מדד את החולצה אך לא יצא החוצה כשהוא לובש אותה. מהבית יצא לבוש חולצות אחרות. הנאשם לא זכר לומר כמה זמן לפני אירוע הרצח, לבש את החולצה. בהמשך, הוא הביע ביטחון שהוא מדד את החולצה (ח"נ, עמ' 1713 - 1718, עמ' 1749 - 1750, 1839 - 1841, 1844 - 1845). עוד העיד הנאשם שבמהלך שהותו אצל דניאל הוא החליף את החולצה. משהופנה לדבריו של דניאל, שאמר שכאשר יצא מביתו לפני החג ובעת שחזר, ראה את הנאשם לבוש באותם בגדים, השיב הנאשם שכן החליף בגדים במהלך החג, ולבש את הבגדים של דניאל. הנאשם אינו זוכר אם דניאל היה לידו כשלבש את החולצה (ח"נ, עמ' 1841 - 1843).
251. מכנסי הג'ינס של דניאל: הנאשם טען שלא לבש את מכנסי הג'ינס של דניאל. לדבריו, הוא לבש את מכנסי הג'ינס שלו, והחליף רק חולצות (ח"נ, עמ' 1718, 1841).
252. הסכין: הנאשם העיד שהוא מעולם לא ראה את הסכין של דניאל, וכן הכחיש שנגע בנדן של הסכין שנתפסה בחממה (ח"נ, עמ' 1708 - 1709, 1712 - 1713, 1719, 1723).

253. התייחסות נוספת של הנאשם בבית המשפט לפרטים שנתפסו: הנאשם הופנה לכך שלמרות ששמר על זכות השתיקה, היו מספר שאלות שהוא כן השיב עליהן. הוא נתבקש להסביר מדוע שמר על זכות השתיקה כשנאמר לו שהדנ"א שלו נמצא על הכובע ועל הכפפות. הנאשם השיב שקיבל ייעוץ לשתוק, אך מידי פעם דיבר מעט. הוא החליט שלגבי מה שקשור ל"תיק עצמו", הוא לא ידבר, ויענה רק על שאלות בסיסיות. חלק מהדברים הוא מסר עוד בטרם קיבל ייעוץ משפטי, והוא לא ידע שהאמירה שהוא שומר על זכות השתיקה היא מחשידה (ח"נ, עמ' 1726 - 1730).
254. כמו כן, נשאל הנאשם מדוע אם נגע בכל הפרטים עליהם יש דנ"א שלו, היה עליו להציג גרסה שלפיה הקיא בדירה, ולכן הדנ"א שלו מפוזר בכל הדירה. הנאשם השיב שזו האמת. לדבריו, הוא היה שרוי בדיכאון, הקיא והשתעל, ולכן היו עדי ראיה, אם כי לא ידוע לו אם הם ראו אותו מקיא על החולצה, הכפפות ועל הכובע (ח"נ, עמ' 1846 - 1849).
- הנאשם מפנה אצבע מאשימה כלפי דניאל ושחר כמי שניסו להפיל: 255. דניאל: כפי שפורט לעיל, טען הנאשם שדניאל ניסה להפילו (הדברים פורטו בהרחבה בסעיפים 102 - 106 לעיל). ב"כ הנאשם העלו את האפשרות שדניאל הוא זה שקטל את חייו של המנוח.
256. שחר: הנאשם העיד, בגרסה כבושה, על מניעים אפשריים של שחר להפילו. לגבי שחר, העלו ב"כ הנאשם גם את האפשרות שהוא זה שקטל את חייו של המנוח, ובין היתר, הוא גם גנב פרטי לבוש מביתו של דניאל ו"שתל" אותן בזירה:
- א. שחר הכיר את המנוח באמצעות הנאשם. על פי הידוע לנאשם, סחט המנוח את שחר בכך ש"גבה" ממנו סך של 60 אלף ₪. לגבי חובו של שחר לנאשם: נכון הדבר ששחר פרע את חובו לנאשם במלואו, אך עדיין ראה הנאשם בשחר כמי שחפץ ברעתו, מכיון שהמנוח, אותו הכיר הנאשם לשחר, המשיך לסחוט משחר כספים. זאת למד הנאשם מדברים שמסר שחר בחקירה, שהוא שילם למנוח "פי עשרה" מגובה הסכום שבו נוקב הנאשם. שחר הפליל את הנאשם כי הוא רוצה להיפטר ממנו ולהציק לו בשל כך שהוא הכיר לו את המנוח (ח"נ, עמ' 1734 - 1735, 1849 - 1854).
- ב. כאמור, טוען הנאשם להגנתו, כהסבר למציאת הכפפות בחממות, שהכפפות נגנבו ממנו. הנאשם העיד, לראשונה בח"נ, כי הוא סבור כי שחר גנב את הכפפות, מכיון שקודם לכן גנב שחר חפצים מדירתו של דניאל. הנאשם התמקד בעיקר במגילה שגנב שחר, אותה העביר שחר לנאשם, שהוא זה שהחזירה לדניאל (ח"נ, עמ' 1730 - 1732, 1762 - 1765). גניבת המגילה אינה שנויה במחלוקת: שחר הודה שכך עשה, וזאת כנקמה בדניאל על כך שבעת שהוא התגורר אצל דניאל, נעלמו חפציו (ח"נ, עמ' 1071 - 1085, 1092 - 1093, ח"נ, עמ' 1112 - 1113), וגם דניאל העיד על כך (ח"נ, עמ' 506 - 512, 525 - 535, ח"נ, עמ' 541 - 547).
- ג. שחר הכחיש שנטל מבית דניאל פרטי לבוש. הוא הופנה לאפשרות שנטל מבית דניאל בגדים, הרג את המנוח והניחם באזור מגורי המנוח. שחר הכחיש תזה זו. הוא השיב שבאותה עת הוא היה עם חברתו, וכי הוא אדם שומר חוק, ואינו פוגע באנשים. על הרצח נודע לו מקריאה בעיתון (ח"נ, עמ' 1097 - 1100, ח"נ, עמ' 1113).
257. הנאשם הגדיל לעשות והציג את הדברים כשיתוף פעולה, מעין "מזימה" משותפת של דניאל ושחר שהם קרובי משפחה, להפילו, כל אחד מטעמיו. דניאל, שהוא אדם חכם, תכנן את הכל, "תפר" לעצמו אליבי, ואילו שחר עשה את "העבודה המלוכלכת". כנראה ששחר ודניאל לקחו את הכפפות והכובע. בהמשך אמר הנאשם שמכיון שלדניאל היה אליבי, לא היה אכפת לו לתת לשחר את הכפפות והכובע. בחקירתו הנגדית ביטא הנאשם חוסר אמון במידע שנמסר לו על ידי ב"כ המאשימה כי על הכפפות והכובע לא נמצא הדנ"א של דניאל (ח"נ, עמ' 1730 - 1732, 1762 - 1765, 1854 - 1862, 1876 - 1879). דיון והכרעה
258. המחלוקת בתיק זה מתמקדת בשאלת זהות הדוקר. בפנינו נשטחה מערכת ראיות נסיבתיות, ולאחר שקילת ראיות אלה וטענות הצדדים, אני מציעה לחבריי לקבוע כי המאשימה הוכיחה את האשמה מעבר לכל ספק סביר, מהנימוקים שיפורטו להלן.
- על הראיות הנסיבתיות:
259. כפי שנקבע על ידי בית המשפט העליון, אין מניעה להרשיע נאשם על בסיס ראיות נסיבתיות בלבד. יחד עם זאת, על בית המשפט מוטלת החובה לבחון את מכלול הראיות הנסיבתיות ואת הסברי הנאשם במבחני ההיגיון וניסיון החיים, ורק אם המסקנה המרשיעה גוברת באופן מוחלט על כל אפשרות אחרת חלופית ואין כל מסקנה סבירה אחרת, ניתן יהיה להרשיע את הנאשם מעל לכל ספק סביר (ר' ע"פ 10479/08 פלוני נ' מדינת ישראל (11.6.09) (להלן: "ע"פ 10479/08"), ע"פ 7052/06 יגאלי נ' מדינת ישראל (27.4.09) וע"פ 4179/07 נדב נ' מדינת ישראל (23.4.09)).
260. על מנת שבית המשפט ירשיע על סמך ראיות נסיבתיות, עליו לבחון האם השתלבותן של הראיות מצביעות ברמת הוודאות הנדרשת על אחריותו פלילית של הנאשם, או שמא נותר ספק סביר בדבר אחריותו. ספק סביר עשוי להתעורר כאשר קיים הסבר סביר אפשרי אחר השולל את האחריות הפלילית, ובמקום בו ניתן להסיק ממכלול הראיות הנסיבתיות מסקנה לאפשרות בדבר חפות הנאשם. מסקנה זו צריכה להיאחז בחומר הראיות ולעמוד במבחני השכל הישר וניסיון החיים (ר' למשל: ע"פ 10479/08 לעיל).
261. הפסיקה קבעה כי הסקת המסקנה המפלילה ממכלול הראיות הנסיבתיות היא תלת-שלבית. בשלב הראשון, כל ראיה נבחנת כשלעצמה כדי לקבוע אם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי. בשלב השני, נבחן מארג הראיות כולו לצורך קביעה האם מכלול הראיות מוביל להסקת מסקנה מפלילה שהינה תולדה של הערכה מושכלת של הראיות, בהתבסס על ניסיון החיים והשכל הישר. בשלב השלישי, עובר הנטל לכתפי הנאשם על מנת שישכנע באמיתות גרסתו ויפרך את ההנחה המפלילה העומדת נגדו. לאחר מכן, יבדוק בית המשפט האם מכלול הראיות הנסיבתיות שולל מעבר לכל ספק סביר את גרסתו והסברו של הנאשם (ר' ע"פ 9038/08 נאשף נ' מדינת ישראל (15.4.10), ע"פ 1707/08 אריש נ' מדינת ישראל (25.11.08) וע"פ 5928/99 גלדסון נ' מדינת ישראל (1.9.05)).

"השלב הראשון אינו שונה למעשה מן הבחינה הנעשית ביחס לראיות ישירות, והוא מטפל ביסוד הקושי המשותף לשני הסוגים - החשש כי הראייה אינה אמת. בשלב הראשון נבחנות עוצמתן, מהימנותן ודיותן של הראיות שהובאו בכדי לבסס ממצא עובדתי מסוים.

השלב השני והשלישי הם השלבים המיוחדים לבחינתן של הראיות הנסיבתיות, והם אלו שנועדו לטפל בקושי הנוסף המיוחד להן - זה המתייחס למסקנה הלוגית הנובעת מהממצאים העובדתיים שנקבעו. לעניין זה ראוי לזכור ולהזכיר כי אין הכרח להראות שכל אחת מהראיות הנסיבתיות מספיקה כשהיא לעצמה להרשעת הנאשם. המסקנה המרשיעה יכולה להיות תולדה של צירוף כמה ראיות נסיבתיות, אשר כל אחת בנפרד תהיה "מחשידה" בלבד (עניין יחייב, פסקה 38). ייתכן מצב שבו לכל ראיה כשלעצמה ינתן הסבר תמים ופשוט, שיש בכוחו לנקות מחשד במה שנוגע לאותה ראיה. ואולם, ככל שתהייה הראיות מגוונות יותר, חזקות יותר ומשתלבות האחת עם רעותה, יחברו יחדיו חלקיו של התצרף ("פאזל") עד לקבלת התמונה הכוללת, אשר אף אם אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה, עדיין היא מאפשרת הסקת מסקנה הגיונית ברמה שמעבר לספק סביר בהתבסס על הגיון החיים והשכל הישר, כאשר הצטברותן של כל הראיות הללו באופן שאינו אלא צירוף מקרים איננה מתקבלת על הדעת..."

"...על-פי התפיסה שהשתרשה בפסיקה, במסגרת השלב השני די בכך שכלל הראיות יסבכו את הנאשם, באופן המקיים מסקנה לכאורית לפיה הוא אכן ביצע את העבירות שיוחסו לו, כמסקנה סבירה מפשוטם של דברים (עניין יהב, 15). בשלב זה יועבר הנטל הטקטי לכתפיו של הנאשם, על מנת שיוכל להעלות ספק סביר בדבר אשמתו. מהו מהותו של ספק סביר זה?..." ר' ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף (21.1.15) (להלן: "קריאף").

על הספק הסביר ביחס לראיות נסיבתיות:

"...קיומו של ספק סביר, ככל שהוא נוגע לראיות נסיבתיות מפלילות, משמעו כי ניתן להסיק מן הראיות הנסיבתיות הסבר אפשרי אחר השולל אחריות פלילית. "כדי לקבוע ממצא מרשיע על בסיס ראיות נסיבתיות, נדרש כי שילובן יוביל למסקנה מפלילה כמסקנה סבירה אפשרית יחידה. בהתקיים מסקנה סבירה אפשרית אחרת, שהיא ממשית ואינה דמיונית, שאין בה כדי הפללת הנאשם, דינו לצאת זכאי" ... אמת מידה מחמירה זו היא פועל יוצא של הרף הגבוה הנדרש לשם הרשעה בפלילים בכלל, מחמת חומרתה של הרשעה ותוצאותיה הקשות, ולאור הכרת הפסיקה בקושי הקיים בהרשעה על סמך ראיות נסיבתיות בלבד בפרט..."

"...עם זאת, בתי המשפט חזרו והדגישו כי על ההסבר המועלה על-ידי הנאשם להיות מתקבל על הדעת, ולא הסבר מאולץ או תאורטי... על ההסתברות להתקיימותה של האפשרות האחרת, להיות מהותית ולא זניחה, צריך שתהיה לה אחיזה סבירה בחומר הראיות, ועליה לעמוד במבחני השכל הישר וניסיון החיים... יתר על כן, הסבר תמים לכל ראיה נסיבתית בפני עצמה אינו מספק, משום שהמסקנה המרשיעה מושתתת על בחינת הראיות כמכלול. לפיכך, על הנאשם להציע גרסה שלמה, המתייחסת למכלול הראיות נגדו. גם אם הנאשם אינו מציע הסבר מזכה, על בית המשפט לבחון מיוזמתו-שלו הסברים אפשריים כאלה. בית המשפט נדרש לבחון גם גרסאות שאינן מתיישבות עם טענות ההגנה..."

"... עוצמתו של הנטל המועבר אל כתפי הנאשם במסגרת השלב השלישי תושפע מחוזקה של המסקנה המפלילה שהציעה התביעה במסגרת השלב השני: ככל שהמסקנה המפלילה היא חזקה יותר, מגוונת יותר מבחינת הראיות שעליה היא מושתתת ואיננה לוקה בפערים או בשאלות בלתי פתורות, הנטל על הנאשם יהיה כבד יותר, מאחר ויצטרך ליתן הסבר סביר וחזק יותר לכל אחד מחלקי הפאזל..." (ר' ע"פ קריאף לעיל).

א. בחינת הראיות - קביעת הממצאים העובדתיים:

(1) מצבו הנפשי של הנאשם עובר לרצח, והמניע שלו לקטילת חייו של המנוח:

262. כפי שקבעתי בסעיפים 186, ו- 229 - 231 לעיל, לא הוכח באופן חד וברור שהסכסוך על אודות חובו של שחר, שלבסוף נפרע, היווה את המניע לרצח. עם זאת הוכח מעבר לכל ספק סביר, שבמועד הרלוונטי היה נתון הנאשם במצב נפשי קשה, הן על רקע מצבו האישי-משפחתי, והן על רקע תרעומת קשה שהייתה לו כלפי המנוח. מהראיות שהובאו בפנינו עולה כי בכל הנוגע לחוב של שחר, רגז הנאשם על התנהגותו של המנוח, אשר שימש כערב לחוב: מבלי ששילם המנוח תמורה כלשהי עבור החוב, הוא גזל את הבטוחה (האופנוע), מכרה לאורן מסרי, ואת התמורה שלשל לכיסו. בנוסף, בעת שהנאשם ניסה לממש את ערבותו של עומסי לחוב, הוא ננזף על ידי עומסי והושפל על ידו בנוכחות אחרים.

כמו כן, מהדברים שאמר הנאשם לכרמית יומיים לפני הרצח, על פי התרשמותי בזעם ובכאב, עולה, כי הוא חש פגוע מאד מהתנהגותו של המנוח, אשר נהג כלפיו ו/או כלפי חברו בחוסר יושר והגיונות, וכפי שהגדירה זאת כרמית עשה המנוח לנאשם או לחבר של הנאשם "פרטייה" (או "קטע", או "עוקץ"), וזאת בקשר לחוב או חובות שלא הוחזרו. יצוין כי מהשיחה עולה שלא בהכרח התכוון הנאשם לחוב של שחר, או לפחות לא רק לחוב של שחר.

לטעמי, המטען המצטבר של הכעסים והתרעומת של הנאשם כלפי המנוח, כפי שהם בוטאו סמוך לרצח, מספק רקע מסוים למעשה, וזאת כחלק ממכלול הראיות.

(2) אמירות מפלילות של הנאשם:

ביום הרצח התנהלו בין זהבה לבין הנאשם מספר שיחות טלפון בין השעות 11:00 עד 23:43, לפני הרצח (שבוצע לכל המאוחר בשעה 23:20), אמר הנאשם לזהבה ש"חברים דופקים לו סכין בגב", שהוא רוצה לארגן כסף בכל מחיר, ושהוא יוצא למושב לקחת את הכסף ממישהו או לבקש כסף מאשתו לימור המתגוררת בכפר יעבץ. ברור היה מהקשר השיחה שכאשר אמר הנאשם למושב, הוא התכוון לכפר יעבץ, שם התגוררו גם המנוח וגם אשתו של הנאשם.

(3) מציאת הדנ"א של הנאשם ושל המנוח בנתיב הבריחה (החממות):

263. כפי שפורט בסעיפים 57 - 70 לעיל, ולמעשה על כך גם ההגנה אינה חולקת, על חלק מהפריטים שנתפסו בחממות (נתיב הבריחה של הדוקר) נמצאו הדנ"א של הנאשם ושל המנוח:

שתי הכפפות של הנאשם: כפת יד שמאל - על הכפפה נמצא הדנ"א של המנוח, ועל חלקה הפנימי הדנ"א של הנאשם (כמרכיב עיקרי בתערובת של שני פרטים לפחות).

כפת יד ימין - על הכפפה נמצא הדנ"א של המנוח; בחלק הפנימי של הכפפה נמצאו הדנ"א של הנאשם ושל המנוח מתוך תערובת של שלושה פרטים לפחות. ואולם, כדי להקנות תוקף ראייתי לתוצאות בדיקת הדנ"א היה צורך לצרף למצער הערכה סטטיסטית, אך הדבר לא נעשה. לפיכך, אני קובעת כי אין לממצא זה ערך ראייתי (ר' ע"פ 5459/09 שוורץ נ' מדינת ישראל (20.7.15)).

בדגימה נוספת שניטלה מהכפפה, נמצא הדנ"א של הנאשם, מתוך תערובת של שני פרטים לפחות, שהעיקרי ביניהם ניתן היה להפרדה, והוא של הנאשם, והשני הוא מרכיב שארתי שאינו בר השוואה.

כובע הגרב של דניאל: בדגימה אחת נמצא הדנ"א של המנוח; ובדגימות שניטלו ממקום בו היה רוק על כובע הגרב נמצא הדנ"א של המנוח ושל הנאשם (כמרכיב עיקרי בתערובת שהתקבלה, שאחד ממרכיביה הוא שארתי שאינו בר השוואה).

החולצה של דניאל: על חפתי החולצה נמצא הדנ"א של המנוח.

מצווארון החולצה ניטלו שתי דגימות: האחת, היא תערובת של שלושה פרטים לפחות, שאינה בת השוואה כלל; והשנייה, היא תערובת של שלושה פרטים שהנאשם יכול להיות אחד המרכיבים לתערובת. ואולם, מכיוון שלא צורפה הערכה סטטיסטית, אני קובעת כי אין לממצא זה ערך ראייתי.

המכנסיים של דניאל: נמצא הדנ"א של המנוח.

הסכין (השייכת לדניאל) המגואלת בדם: נמצא שמקור הדנ"א בכתם הדם על להב הסכין וכן בדגימה שניטלה מידית הסכין, יכול להיות במנוח.

264. טענות ההגנה (עמ' 34 - 40 לסיכומי ההגנה):

א. לא הוכח שאחת הדגימות שבהן נמצא הדנ"א של הנאשם הופקה מתוך רוק, ומכאן שלא הוכח שהנאשם חבש את הכובע באופן שכיסה גם את פניו:

מעדותה של ד"ר גסט עולה שאומנם בתערובת היה רוק, ואולם לא בהכרח הדנ"א שהתקבל הוא מהרוק. כך למשל, גם כאשר נמצאת על מוצג טיפת דם, ייתכן שהייתה באותו מקום טיפת דם בלתי נראית או מגע עור, שהם מקור הדנ"א. לפיכך, מסקנתה של ד"ר גסט היא שאומנם נמצא רוק, אך אין זה אומר שהוא מהווה את מקור הדנ"א (ר' סעיף 60 לעיל) לאור עדות זאת גם המאשימה לא ביקשה לקבוע שמקור הדנ"א הוא דווקא ברוק של הנאשם.

ב. נוכחות מעורבים אחרים: ראיית הדנ"א אינה קושרת את הנאשם לבדו לבגדים, שכן נמצא פרופיל גנטי ברור של דניאל שמחי, וכן קיימים פרופילים נוספים המצביעים על משתמשים נוספים:

טענת ההגנה היא כי אומנם ביחס לדגימות שנבדקו, נמצא ש"המעורבים הנוספים" אינם מתאימים, אך אין זה מן הנמנע כי מי מהמעורבים (שחר ודניאל) נגע בכפפות, שכן לא ניתן היה לבדוק את המרכיבים הנוספים בתערובת. הממצאים הנזכרים מלמדים באופן חד משמעי כי מעורב נוסף עלום זהות בא במגע עם הכפפות. הסברו של הנאשם הוא שהכפפות נלקחו ללא רשותו, באשר הוא נהג להניח בפתח הבית, בתוך קסדה, ועשה בהן שימוש רק לעיתים רחוקות. מכאן, שהנגישות לכפפות הייתה קלה ופתוחה לכל מאן דהוא. עניין זה בשילוב עם העובדה שנמצא שמעורב נוסף בא במגע עם הכפפות, "יש בו כדי לנתק את הזיקה שעולה מהממצאים שנמצאו בכפפות וקושרת בין הנאשם לזירת הרצח".

כובע הגרב: שתי הדגימות שהגיבו בצורה חיובית בבדיקת רוק על הכובע, הן מתוך תערובת של שני פרטים לפחות. הן המנוח והן הנאשם יכולים להיות המקור למרכיב העיקרי בתערובת שהתקבלה. מרכיב נוסף הוא שארתי שאינו בר השוואה. הנבדקים האחרים אינם יכולים להיות מקור לתערובת זאת. אומנם דניאל מסר שהכובעים שלו היו מונחים במגירה שבחדר השינה שלו, אך אין זה מן הנמנע כי נוכח אי הסדר ששרר בביתו של דניאל, היה הכובע מונח על השולחן כטענת הנאשם, מה שמסביר את הימצאות הדנ"א שלו.

המכנסיים: בשתי דגימות שניטלו מהצד הפנימי של המכנסיים, מקור הדנ"א הוא בתערובת של שלושה פרטים לפחות. בדגימה אחת עולה שדניאל יכול להיות מקור למרכיב העיקרי שהתקבל, ושני המרכיבים הנוספים הם חלקיים ואינם ניתנים להשוואה. הדגימה הנוספת היא תערובת חלקית של שלושה פרטים לפחות, והיא אינה בת השוואה. על המכנסיים לא נמצא אפוא הדנ"א של הנאשם, ומכאן שאין קשר בינו לבין המכנסיים, ונראה כי גורמים אחרים עשו שימוש במכנסיים. חולצה: על צווארון החולצה נמצאה תערובת של שלושה פרטים, שהנאשם יכול להיות אחד ממרכיבי התערובת. ואולם, מכיוון שלא צורפה הערכה סטטיסטית, לא ניתן לקבוע שהדנ"א שנמצא הוא של הנאשם. מכיוון שבבדיקה מצווארון החולצה נמצאה תערובת של שלושה פרטים לפחות, ברי כי אנשים רבים יכולים להתאים אף הם לפרופיל הגנטי שנמצא בצווארון החולצה, ואין כל זיקה שמחייבת כי הנאשם בא במגע כלשהו עם החולצה.

סכין, נדן, כיפה: אלה אינם קושרים את הנאשם לזירת הרצח. ההכרעה בטענת ההגנה:

265. בעדותה הסבירה ד"ר גסט שכאשר בדקה את המוצגים, היא קיבלה פרופילים רבים, והייתה מופתעת ממספרם (עמ' 245). אכן יכולים להיות אנשים נוספים שבאו במגע עם אותם פריטים שבהם הדגימות ניטלו מתוך תערוכת, ועל כך אין מחלוקת. ואולם, השאלה הטעונה בדיקה היא מי נמצא בדגימות הספציפיות שבהן נתקבלו תוצאות (עמ' 248).

266. בבדיקה שערכה ד"ר גסט נמצא, שבעוד שהפרופיל של הנאשם ושל המנוח התקבלו מתוך התערובת שניטלה מכובע הגרב בצורה שלמה, הרי שלא ניתן היה להפיק מהמרכיבים הנוספים פרופילים שלמים ברי השוואה. הוא הדין במוצגים אחרים שנבדקו, שגם בהם היו ממצאים שארתיים. בבדיקה שערכה ד"ר גסט היא בדקה את גובהו של כל אלל, כאשר גובה האלל מציין את כמות הדנ"א שהתקבלה. בבדיקה זו הפרופיל של הנאשם ושל המנוח התקבל כאמור בצורה שלמה. לעומת זאת, לגבי הרכיב השארתי, שנמצא שאינו בר השוואה, הערכים שנמצאו הם קטנים יחסית לגבהים האחרים (והם מצוינים בסוגריים בטבלאות הנספחות לחוות הדעת), כך שאין די "אתרים", ולכן הממצא הוא אינו בר השוואה (ר' סעיף 64 לעיל).

267. עוד הסבירה ד"ר גסט, בעדותה הבהירה, שכאשר מדובר בפריטים שאינם סטריילים (כפי שהיה במקרה דנן), ניתן למצוא עליהם ממצאים שארתיים, כתוצאה ממגע יד אדם. היא העירה כי לעיתים אף ביצוע בלתי זהיר בתהליך הבדיקה, יכול לגרום לקיומו של ממצא שארתי.

268. מהאמור לעיל, אני קובעת אפוא שמעצם קיומם של ממצאים שארתיים, מהם לא ניתן להפיק פרופיל שלם הניתן להשוואה, אין להסיק כטענת ההגנה, שידם של "גורמים עלומים" הייתה במעשה. הנאשם הוא זה שצריך ליתן הסבר לקיומם של פרופיל הדנ"א שלו ושל המנוח על כובע הגרב, וכן לקיומו של הדנ"א שלו על שאר הפריטים שנמצאו ביום בו נקטלו חייו של המנוח בנתיב הבריחה (ר' סעיף 263 לעיל). לכך מתווסף ממצא נוסף, והוא גזירי הבד שנתפסו ונמצאו מתאימים בסבירות גבוהה לכובע הגרב המדובר, שנתפס בנתיב הבריחה, שעליו פרופיל הדנ"א הן של המנוח והן של הנאשם.

(4) מציאת גזירי הבד במריצה שבחצר ביתו של דניאל:

269. כפי שקבעתי בסעיפים 83 - 84 לעיל, הוכח מעבר לכל ספק סביר שגזירי הבד (8 במספר) שנתפסו במריצה שבחצר ביתו של דניאל, שם שהה הנאשם ביום הרצח, תואמים בסבירות גבוהה לכובע הגרב המחורר שנתפס בחממות, שעליו נמצאו הדנ"א של הנאשם ושל המנוח. הוכח גם מעבר לכל ספק סביר שיש קשר בין הנאשם לבין המריצה ששימשה להשלכת זבל: במריצה, בתוך שקית, נתפסו תחתונים של הנאשם (עליהם הדנ"א שלו), קופסת סיגריות "נקטס", מהסוג אותו מעשן הנאשם, ותרופות אותן הוא נוטל. גם הנאשם עצמו הודה שהוא השליך זבל לתוך המריצה.

(5) נגישותו של הנאשם לפריטים שנתפסו בחממות מייד לאחר הרצח:

270. פרטי הלבוש שנתפסו בזירה ושייכים לדניאל - מכנסיים, חולצה, כיפה וכובע גרב, וכן הסכין ניטלו מביתו של דניאל, שם התארח הנאשם גם ביום הרצח. לגבי זוג הכפפות השייכות לנאשם - אין עוררין בדבר נגישותו לחפץ שבבעלותו, כשלגבי פריט זה טענת הנאשם, בגרסה כבושה, היא כי נגנב ממנו. יודגש כי עפ"י עדות דניאל, שלא עורערה, לאחר שלא נחקר בח"נ בנושא, היה הכובע מונח במגרה, שבחדרו, ולא על השולחן כגרסת הנאשם.

(6) ההיתכנות שהנאשם ביצע את הרצח מבחינת לוח הזמנים:

271. על פי הראיות שהובאו בפנינו, כל שידוע הוא שהדוקר נראה נמלט לכיוון החממות, ואין מחלוקת שהכיוון הכללי הוא השער הפיראטי. ואולם, לא ידוע מאיזה משני השערים נמלט הדוקר, וכיצד הוא נמלט. מכל מקום, כפי שפורט בסעיפים 150 - 152 לעיל, מצאתי כי על פי הניסויים שערכה המשטרה, בהנחה שההימלטות הייתה דרך השער הראשי, ניתן היה להגיע מזירת העבירה לביתו של דניאל באבן יהודה בגדר הזמן שעמד לרשות הנאשם - חלק מהמסלול ברגל וחלקו בנסיעה.

לגבי הניסויים שנערכו ע"י ההגנה, בהנחה שהדוקר נמלט דרך השער הפיראטי, מצאתי כי פער הזמנים כפי שהוא מוצע על ידי ההגנה אינו מביא למסקנה, גם במערכת הנתונים המשוערת כפי שהיא מופיעה בניסויים, בדבר חוסר ההיתכנות להגיע מזירת העבירה לאבן יהודה.

מהמקובץ לעיל עולה כי המאשימה צלחה את השלב הראשון של בחינת הראיות הנסיבתיות, בהיבט של עוצמתן, מהימנותן ודיותן כדי לבסס את הממצאים העובדתיים.

ב. בחינת מארג הראיות- האם מצבור הראיות הנסיבתיות כפי שהוכחו יש בהן כדי לסבך את הנאשם, באופן המקיים מסקנה לכאורית לפיה הוא אכן ביצע את העבירה המיוחסת לו.

272. לאחר שקילת הראיות וטיעוני ב"כ הצדדים אני מציעה לחבריי לקבוע כי מצבור הראיות הנסיבתיות מסבך את הנאשם בעוצמה גבוהה, באופן המקיים מסקנה לכאורית, שלפיה הוא ביצע את העבירה המיוחסת לו.

הראיה הנסיבתית ה"מובילה" ובעלת העוצמה הגבוהה היא ראית הדנ"א. כפי שנפסק בע"פ 149/12 אלמליח נ' מדינת ישראל (24.9.12): "כמו טביעת אצבע, גם ראית דנ"א היא ראיה מדעית, נסיבתית, אשר ביכולתה לקשור את הנאשם לזירת העבירה עד כדי גיבוש אשמתו בביצועה".

להלן פירוט תמציתי של מצבור הראיות הנסיבותיות:

- (1) תפיסת פרטי הלבוש שניטלו מביתו של דניאל, בו שהה הנאשם בליל הרצח, בנתיב המנוסה של הדוקר, שעל חלקם נמצאו הדנ"א של המנוח ושל הנאשם, ובין היתר כובע הגרב המחורר, וכן תפיסת הסכין שניטלה מביתו של דניאל ונמצאה מגואלת בדמו של המנוח.
- (2) כובע הגרב הנ"ל, עליו נמצא הדנ"א של הנאשם ושל המנוח: בכובע נמצאו שני חורים שנגזרו, וחלקים התואמים לחורים בסבירות גבוהה, נמצאו במריצה בבית דניאל, יחד עם פריטים אחרים השייכים לנאשם.
- (3) שלילת האפשרות שדניאל הוא זה שקיפד את חיו של המנוח.
- (4) ההיתכנות של ביצוע המעשה - לא הייתה מניעה לביצוע המעשה על ידי הנאשם, אשר בליל הרצח שהה בגפו בבית דניאל, גם בהיבט של לוח הזמנים: ההימלטות מזירת העבירה בכפר יעבץ לביתו של דניאל באבן יהודה.
- (5) הרקע האפשרי לביצוע המעשה - מצבו הנפשי הקשה של הנאשם, בין היתר על רקע תרעומת שהייתה לו כלפי המנוח: בכל הנוגע לחוב של שחר - הותרה התנהגותו של המנוח משקעים וכעס כלפי המנוח, עקב התנהגותו של המנוח, כשלכך מתווספת העובדה שבגין פנייתו של הנאשם לעומסי בקשר לאותו חוב, הושפל הנאשם ע"י עומסי בנוכחות אחרים.
- (6) הדברים שאמר הנאשם לכרמית יומיים לפני הרצח, בזעם ובכאב, המצביעים על כך שהוא חש פגוע מאד מהתנהגותו של המנוח, אשר נהג כלפיו ו/או כלפי חברו בחוסר יושר והגינות - המנוח עשה לנאשם או לחברו "עוקץ", "פרטייה" או "קטע", וזאת בקשר לחוב או חובות שלא הוחזרו.
- (7) הדברים שאמר הנאשם לזהבה ביום הרצח ש"חברים דופקים לו סכין בגב", שהוא רוצה לארגן כסף בכל מחיר, ושהוא יוצא למושב לקחת את הכסף ממישהו, או לבקש כסף מאשתו לימור המתגוררת בכפר יעבץ, שמהקשר השיחה עולה שהנאשם התכוון לכפר יעבץ, שם התגוררו גם המנוח וגם אשתו של הנאשם. מקבץ הראיות המפורט לעיל, הביאני לכלל מסקנה שבשלב זה עובר הנטל הטקטי לנאשם, על מנת שיוכל להעלות ספק סביר בדבר אשמתו. ג. בחינת גרסתו של הנאשם

273. התרשמתי כי הנאשם לא סיפר את העובדות כהווייתן, הן בחקירתו במשטרה, שבמרביתה שמר על זכות השתיקה והשיב רק על שאלות מועטות, והן בעדות הכבושה שמסר בבית המשפט. גרסתו של הנאשם אינה ראויה לאמון, ולפיכך, אני מציעה לחבריי לדחותה מכול וכול.
274. במרבית חקירותי במשטרה, שמר הנאשם על זכות השתיקה. בחקירתו הראשונה (ת/2) אמר הנאשם שהוא שומר על זכות השתיקה, אך לצד זה ציין שביום 5.9.13 (יום הרצח) הוא שהה בביתו של דניאל. כמו כן טען הנאשם שהוא הוכה על ידי שוטרים, ושהוא מקבל טיפול נפשי נגד חרדות. הנאשם הכחיש שביום הרצח, שחל כאמור בראש השנה, היה בכפר יעבץ כדי לבקר את ילדיו. לטענתו, הוא היה שרוי בדיכאון, ובאותו יום הוא ישן בבית דניאל. בהמשך, נחקר הנאשם לאחר שהיה מיוצג על ידי עו"ד, והוא הודיע כי בהתאם לייעוץ משפטי שקיבל, הוא שומר על זכות השתיקה. יודגש כי נתבקשה תגובתו של הנאשם, בין היתר, למניע האפשרי לרצח, לפריטים שנתפסו בזירה ולממצאי הדנ"א עליהם. על פי רוב שמר הנאשם על זכות השתיקה. באחת החקירות השיב בשלילה לשאלה האם הוא חולק בגדים עם אדם אחר, וציין שמכיוון שהוא הוצא מהבית על ידי אשתו, פזורים בגדיו במקומות שונים. כן ציין שהוא אינו משתמש בבגדים של אחרים. בחקירה נוספת, משנשאל ספציפית אם הוא נטל מדניאל בגדים, או נהג להשתמש בבגדיו של דניאל, שמר הנאשם על זכות השתיקה. לגבי טענת האליבי, אומנם באופן כללי אמר הנאשם שביום חמישי של אותו שבוע היה בביתו של דניאל, ובמקום אחר אמר שהוא "חושב" שהיה אצל דניאל, אך כשנשאל ספציפית היכן היה בלילה בזמן ביצוע הרצח, הוא שמר על זכות השתיקה.
275. בבית המשפט הסביר הנאשם בצורה חיוורת ובלתי משכנעת, וזאת בלשום המעטה, מדוע שמר על זכות השתיקה, על אף שהוא נחשד בעבירת רצח: הנאשם טען שהוא הוכה בעת שנעצר. אולם, מדוחות השוטרים, שהוגשו בהסכמה, עולה כי הוא התנגד למעצרו, ולא היה מנוס מלהשתמש בכוח מסוים לביצוע המעצר. כן טען הנאשם כי בחקירתו הראשונה הוא ביקש סנגור, ולטענתו "מרחו" אותו בכך שלא אפשרו לו מפגש עם סנגור. דין טענה זו להדחות מכל וכל, שכן על פי דוח שהוגש, בהסכמה, נעשו מאמצים ליצור קשר עם הסנגוריה הציבורית, ואין עוררין שלבסוף בחר הנאשם בייצוג פרטי. ולבסוף, טען הנאשם טענות כלליות ובלתי סבירות נגד המשטרה. כך למשל ש"תמיד הוא הורשע ושילם את המחיר", וש"החוקרים רשמו רק מה שהם רצו".
276. הנאשם מצטייר כאדם בלתי אמין, אשר מסר גרסה רצופת סתירות ושקרים. על פי התרשמותי בבית המשפט ניסה הנאשם להתאים את גרסתו לחומר הראיות, ובעיקר לממצאים הפורנזיים, החד משמעיים, והדברים אמורים במציאת הדנ"א של הנאשם והדנ"א של המנוח על הפריטים שנתפסו בנתיב הבריחה. כך למשל, הגרסה הפתלתלה בדבר מגע של הנאשם בחלק מן הפריטים, "נשמרה" לאותם פריטים עליהם נמצא הדנ"א של הנאשם. לגבי פריטים אחרים, כגון, מכנסיו של דניאל והסכין שנתפסו בחממות, שעליהם לא נמצא הדנ"א שלו, הכחיש הנאשם קשר או מגע עם פריטים אלה.

277. הואיל והנאשם שמר על זכות השתיקה במשטרה, גרסתו בבית המשפט היא כבושה. יתרה מכך, כפי שפורט, חלק מהגרסה נמסר רק בחקירה נגדית, ומבלי שעדי תביעה רלוונטיים נחקרו על הגרסה בעת שהעידו (דוגמאות לכך יפורטו להלן). גם אם זכותו של נאשם לשתיקה בחקירתו, הרי שלא רק שתיקה זו יכולה להוות ראיה המחזקת את ה"יש הראייתי", כי אם שתיקה זו אינה עולה בקנה אחד עם ציפיות הנאשם שיאמינו לו, כאשר יעלה את גרסתו לראשונה בשלב של עדויות ההגנה. "כאשר נאשם טוען לחפות מוחלטת, והוא מעומת על-ידי חוקריו במשטרה עם חומר המעיד על מעורבותו בפשע, כיצד יצפה שיאמינו לו, אם נמנע מלפקוח עיני חוקריו כשמטיחים הם בפניו את העובדות..." (ר' למשל ע"פ 4872/13 נחמני נ' מדינת ישראל (26.10.14)).

278. על כבישת גרסת נאשם עד לאחר סיום פרשת התביעה, עת פרושות בפניו הראיות, נפסק על ידי בית המשפט העליון: "...אכן, עומדת לו לחשוד זכות שתיקה מוחלטת בשלב החקירה וזכות בחירת קו ההגנה במהלך הדין במשפט; ואין הדעת סובלת שעשיית שימוש בזכות השתיקה או בזכות בחירתו של קו ההגנה, יהיו לו - כשלעצמם - לרועץ.

ברם, לעשיית שימוש בזכות השתיקה על ידי חשוד ישנו "מחיר" טבעי מן ההיבט הראייתי. חשוד הבוחר בשתיקה גורם לכך, שהראיות העומדות לחובתו נותרות ללא "משקל שכנגד"; ובכך מתחזק, מטבע הדברים, כוחן הלכאורי של אותן ראיות והדבר יכביד עליו כאשר יעלה את גרסתו בעדותו במהלך הדין. הוא הדין בכבישת גרסה מצידו של נאשם עד לאחר סיום פרשת התביעה, מטעמים הנוצצים בבחירת קו ההגנה: כאשר גרסה זו מכוונת להשמטת הבסיס מתחת לקיומה של עובדה חיונית שהתביעה הביאה ראיות להוכחתה, מקימה השהיית החשיפה, מטבע הדברים, בסיס לחשש, שמא כבישת הגרסה עד לאותו שלב נועדה ל"התאמתה" - אם לא למעלה מזה - לראיות שהובאו מטעם התביעה, ול"הכשלה" מלכתחילה של האפשרות לבדוק את אמיתותה על ידי הצגתה בפני עדי התביעה.

ה"השלכות" האמורות שיש לשתיקת חשוד במהלך החקירה ולהשהיית חשיפה של גרסת נאשם עד לאחר תום פרשת התביעה כענין שבטקטיקה, הינן השלכות הצומחות בדרך הטבע מהתנהגותו של הנאשם; ואין בהן, על כן, כדי לפגוע או לכרסם בזכויות הבסיסיות, לשתיקה במהלך חקירתו כחשוד ולבחור בקו ההגנה הנראה לו במשפטו. ההשלכות האמורות, מהוות תופעות לוואי, המלוות, מטבע הדברים, את עשיית השימוש בזכויות הנ"ל; ויש לראותן כ"סיכונים" הנוצצים בטבע האנושי, ובתור שכאלה לא ניתן להימנע מהשלכותיהם.

על רקע זה, כאשר מתבקש יישומו של כלל "העדות הכבושה" לגבי נאשם, עומד בבסיס החשד המתוח על מהימנות הגרסה הכבושה, החשש הטבעי שהכבישה נועדה להתאמת הגרסה הכבושה לראיות התביעה ולסיכול האפשרות לבחון את מהימנותה, על ידי חקירתם של העדים שהעידו לפני חשיפתה. אשר על כן, גם נאשם הכובש את גרסתו חייב ליתן הסבר סביר ואמין בדבר הטעם לכבישתה של הגרסה; ובמקום שלא ניתן טעם כזה, נושאת הגרסה המאוחרת תווית של חשד, שמא היא כוזבת. תווית כזו טעונה הסרה; וכל עוד לא הוסרה הריה מעיבה על אמינותה של הגרסה... (ר' ע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל (18.5.1998)).

"גירסתו עוצבה בהתאם למידע שנחשף בפניו בהליך המשפטי, ומשלא הביא כל ראיה לגירסתו, אין בטענותיו כדי לסתור את הראיות העומדות נגדו; קל וחומר מקום שמדובר בגרסה כבושה, שבבסיסה עומד החשש כי הותאמה לראיות התביעה... כך הוא גם באשר להסברו של המערער כי כבש את גרסתו בשל מקרה אחר שאירע בשנת 1995 שבו הותקף לאחר מתן עדות. יוסף, כי העלאת הגרסה לראשונה מעל דוכן העדים עשויה בנסיבות מסוימות להביא ליצירתה של ראיית סיוע..., אולם אין לנו צורך להידרש לכך נוכח התשתית הראייתית שפורטה מעלה (ר' ע"פ 9385/10 אבו צעלוק נ' מדינת ישראל (27.12.11)).

279. הסברו של הנאשם בבית המשפט למציאת הדנ"א שלו על הפריטים שנתפסו: הנאשם טען שהדנ"א שלו היה "מפוזר" בכל ביתו של דניאל, ובכך הוא ביקש להסביר את הימצאות הדנ"א שלו על הפריטים שנמצאו בזירה המנוסה. לגבי השאלה כיצד הגיעו הבגדים למקום בו הם נתפסו, ממש סמוך לאחר ביצוע הרצח, השיב הנאשם כי "אין לו מושג". לטענתו, הוא לבש את הבגדים של דניאל, וזאת בניגוד לדברים שמסר בחקירה במשטרה, שבה אומנם השיב על שאלות מועטות, אך בעניין זה טען באופן פוזיטיבי שהוא לא משתמש בבגדים של אנשים אחרים. הסברו של הנאשם, שלפיו הוא לא ייחס לכך חשיבות וייתכן שהיה בלחץ ולא חשב על כך, הוא הסבר בלתי סביר ובלתי הגיוני, לאחר שהובהר לו שהוא חשוד בעבירת רצח, ובהמשך גם נאמר לו מפורשות שנמצאו ממצאים פורנזיים מפלילים על גבי הפריטים.

280. לגבי הכפפות של הנאשם, אמר הנאשם לראשונה בחקירתו הנגדית שהכפפות שייכות לו. לטענתו, כשהעיד בחקירה הראשית, הוא התמקד בכך שהדנ"א שלו היה מפוזר בבית דניאל, וכלל לא חשב על כך שגנבו לו את הכפפות. טענתו של הנאשם כי מאן דהוא גנב את הכפפות, ואפילו ייתכן שזה דניאל או שחר, שניסו להפלילו, היא טענה מופרכת מעיקרה.

281. לגבי כובע הגרב המחוור: בבית המשפט טען הנאשם שכובע הגרב היה מונח על שולחן האוכל, והוא הכחיש את גרסת דניאל, עליה לא נחקר דניאל, שהכובע ללא החורים היה מונח במגרה בשידה שבחדר השינה. הנאשם הכחיש שהוא גזר את הכובע והניח את הגזירים במריצה, בצמוד לתחתוני ולסיגריות מהסוג שהוא מעשן. בפי הנאשם לא היה הסבר כיצד הגיעו גזירי הבד למריצה. הנאשם הוסיף ואמר כי המריצה ממוקמת במדרגות הכניסה לבית דניאל ולכל אדם יש גישה למריצה, ובכך הוא ביקש לחזק את הטענה, שיתכן שמאן דהוא אחר השליך את גזירי הבד למריצה. מכל מקום, לו עצמו לא היה הסבר לראייה המפלילה אותו בעוצמה גבוהה. ומכאן מתבקשת המסקנה שהנאשם הוא זה שגזר את הכובע.

282. לגבי חולצתו של דניאל: יוזכר כי בחקירה במשטרה אמר הנאשם כי הוא לא עשה שימוש בפרטי לבוש של אחרים. בחקירתו הראשית העיד הנאשם, לראשונה, שהוא לבש את חולצתו של דניאל. לעומת זאת, בחקירתו הנגדית הוא השיב שהוא לא לבש את החולצה, וייתכן שנגע בה כשחפש חולצות או תלה חולצות על המטלה. בכך לטעמי עשה הנאשם ניסיון נואש להסביר את הימצאות הדנ"א שלו על החולצה. את הסתירה בין גרסתו בח"ר לזו שבח"נ, הוא פטר בכך שהיה בלחץ. הוא הוסיף שהוא אולי מבולבל אך הוא אמין מאוד, ובהמשך לא מסר פרטים ברורים וקוהרנטיים לגבי מדידת החולצה או לבישתה. כך גם לא היה בפי הנאשם הסבר מניח את הדעת לכך שכאשר דניאל שב מהביקור אצל דודתו, לאחר תום החג והשבת, היה הנאשם לבוש באותם בגדים שלבש לפני החג.

283. לגבי הסכין: כאמור, נתפסה הסכין מגואלת בדמו של המנוח יחד עם הפריטים האחרים, ואולם הנאשם טען שהוא מעולם לא ראה את הסכין של דניאל, וגם לעובדה זו לא היה הסבר בפיו.
284. הנאשם גם עומת עם גרסתו הכבושה שהוא נהג להקיא בביתו של דניאל, במטרה להסביר את הימצאות הדנ"א. הוא נשאל מדוע היה עליו לומר זאת אם הוא טוען בפשטות שנגע בפריטים אלה, והוא השיב על כך שאלה הן העובדות לאשורן: הוא היה מדוכא, השתעל והקיא, ולכן היו עדי ראיה (אלה לא זומנו לבית המשפט על ידי ההגנה).
285. הנאשם הרהיב עוז לשלוח אצבע מאשימה כלפי דניאל, אשר פתח בפניו את ביתו, בעת שהיה נתון במצוקה, וכלפי שחר.
286. לגבי דניאל - גרסתו של הנאשם פורטה בסעיפים 102 - 106 לעיל, ובקצירת האומר - העיד הנאשם בבית המשפט, בגרסה כבושה, שדניאל ניסה להפלילו. הנאשם העלה מספר הסברים אפשריים: אחד מהם הוא סכסוך ישן יחסית שהיה בין דניאל לבין המנוח, ואולם, כשנחקר דניאל בח"נ, טענה זו כלל לא הוצגה בפניו, מה עוד שדניאל העיד שהוא כלל לא הכיר את המנוח. אינדיקציה נוספת למגמת ההפלה עליה הצביע הנאשם היא פנייתו של דניאל לאשתו של הנאשם, לגיסו, וכן לאמו של הנאשם, בהמלצה שהנאשם יודה, תוך ציון הנסיבות הנלוות למעשה, כדי שהנאשם יזכה להקלה בעונש. בפי הנאשם לא היה הסבר מה רבותא בפניותיו אלה של דניאל, בין היתר לאמו של הנאשם. הנאשם חזר ואמר שדניאל הוא אדם מתוחכם, והוא או שחר מנסים להפלילו. לצד זה ציון הנאשם שאין הוא טוען שדניאל הוא הרוצח, ואולם, מקו ההגנה עולה שבהחלט נעשו ניסיונות להטיל חשד כבד על דניאל, במטרה לחלץ את הנאשם מהרשעה, והדברים גם נטענו במפורש ע"י ב"כ הנאשם. אני מציעה לחבריי לדחות ניסיון זה מכול וכול, תוך שאני מפנה להתרשמותי מכך שפניותיו של דניאל ללימור הייתה בתום לב. לגבי הגיס שי, הרי שהוא כלל לא הובא לבית המשפט, ודניאל לא נחקר על כך, כך שעדות הנאשם מתייחסת לדברים שהוא לא היה עד להם. עדותה של הגב' קרני, אמו של הנאשם, שנועדה לסייע לבנה הנאשם, נדחתה על ידי כבלתי מהימנה. גב' קרני עצמה הודתה שהיא לא חשפה את דבר השיחה מייד לאחר שהתקיימה, בין היתר משום שהיא לא חשבה שהדבר חשוב, והיא לא הבינה במה מדובר. טענה זו היא מופרכת ודינה להידחות.
287. לגבי שחר שמחי: הנאשם הפנה אצבע מאשימה גם כלפי שחר שמחי כמי שניסה להפלילו. בח"נ אף עומת שחר עם הטענה שהוא זה שקטל את חייו של המנוח. הנאשם העיד, בגרסה כבושה על מניע אפשרי של שחר להפלילו, וזאת כדי ל"היפטר" מהנאשם ולהציק לו בשל כך שהנאשם הכיר לו את המנוח, אשר סחט ממנו כספים.
288. הנאשם הוסיף שיתכן שדניאל ושחר עשו קנוניה/מזימה משותפת נגדו, כשכל אחד מהם פעל מטעמיו הוא. דניאל הוצג על ידי הנאשם כמי שתכנן את הקנוניה, ואף כמי ש"תפר" לעצמו אליבי, ואילו שחר "עשה את העבודה המלוכלכת". ככל הנראה, שחר ודניאל הם אלה שנטלו את הכפפות ואת הכובע. לגבי טענה זו יש לומר שגרסתו של הנאשם, שעשה כל אשר לאל ידו להיחלץ מהרשעה, הגיעה לשפל המדרגה, בכך שהוא ניסה להטיל את החשד על אנשים אחרים, שלפחות אחד מהם היה חברו-דניאל, שהושיט לו יד בשעת הדחק, ופתח בפניו את ביתו.
- אני דוחה אפוא בשתי ידיים את האפשרות שדניאל או שחר קיפדו את חייו של המנוח (ר' גם סעיף 111 לעיל).
289. לגבי הרקע לביצוע המעשה והאמירה המפלילה של הנאשם לזהבה, דחית את גרסתו הכבושה של הנאשם בקשר לתכנים של השיחות, ונקבע כי בניגוד לגרסתו המגמתית של הנאשם בבית המשפט שהוא אהב את המנוח והעריצו, בליבו הייתה תרעומת קשה כלפי המנוח. תמיכה לרגשות השליליים של הנאשם כלפי המנוח מצויה בגרסתם של העדים, אשר סיפרו בבית המשפט בהרחבה על החוב הכספי שחב שחר לנאשם, שלו היה ערב המנוח. דוגמאות נוספות לסתירות ושקרים נוספים בגרסה הנאשם:
290. הסכסוך על רקע חובו של שחר לנאשם: בחקירה במשטרה - המנוח לא היה מעורב בקשר עם שחר, ובבית המשפט - המנוח היה אחד הערבים לחוב (ר' סעיפים 172 ו-179 לעיל), והנאשם אף שוחח עם המנוח בטלפון (ר' סעיפים 174 ו-185 לעיל).
291. מצבו הנפשי של הנאשם ביום הרצח: בעדותו בבית המשפט גרסתו נעה בין היותו "נסער" לבין היותו "במצב רוח ירוד", או במצב רוח רגוע" (ר' סעיף 206 לעיל).
292. שיחות הטלפון בין הנאשם לבין זהבה ביום הרצח (בבית המשפט מסר גרסה שאינה עולה בקנה אחד עם מחקרי התקשורת, שלצידה הסבר בלתי משכנע לכך) (ר' סעיף 209 לעיל).
293. מהמקובץ לעיל עולה אפוא כי גרסתו של הנאשם בבית המשפט היא גרסה כבושה, כשהסבר לכבישתה אינו מתקבל על דעתי, והוא נדחה מכול וכול. עדות הנאשם רצופת סתירות ושקרים בנושאים מהותיים, והדברים אמורים בעיקר בהסברים החלקיים שמסר בנוגע לממצאים המפלילים - הדנ"א על הפריטים בזירת הבריחה ממקום ביצוע הרצח.
294. אשר לטענה כי הממצאים הפורנזיים נמצאו על חפצים ניידים:
- "...במקרה של חפץ נייד ניתן לומר בוודאות גבוהה יותר כי הטביעה שנתגלתה מלמדת על הימצאותו של הנאשם במקום, ולפיכך קשור הוא באירוע הפלילי. לעומת זאת כאשר מדובר בחפץ נייד, שיכול לעבור בקלות מיד ליד וממקום למקום, קיימת אפשרות סבירה שהחפץ נושא טביעת אצבעות של אדם שאינו מעורב, וכי החפץ הגיע בדרך כלשהי למקום שבו הוא נמצא..."

"...ברור שכוחה המשכנע של טביעת אצבע כראיה נסיבתית גובר, ככל שקיים בטחון ששני הגורמים הללו התקיימו גם יחד, דהיינו שטביעת האצבע נוצרה במקום המעשה וגם בשעת המעשה. בטחון זה אינו קיים לגבי גורם המקום, וממילא אף לא לגבי גורם הזמן, כשטביעת האצבע מופיעה על חפץ, שהינו בשימוש יום-יומי ודרכו לעבור ידיים רבות..."

"...יש ליתן את הדעת לאופיו של החפץ הנדון ולפעול, עקב כך, במשנה זהירות. יחד עם זאת, מובן כי אין להסיק מכך כי משקלם הראייתי של שרידי ה-DNA אשר התגלו על גבי המסכות, הינו "אפסי" בשל כך, כנטען בערעור. על אף הזהירות הנדרשת, עומד לפרופיל ה-DNA, כוחו הראייתי המפליל העשוי לקשור את הנאשם לזירת ביצוע העבירה ולהצביע, לבדו או יחד עם ראיות נוספות, על אשמתו..."

"...אין ללמוד כי טביעת אצבע על חפץ נייד - אפילו מדובר בחפץ המצוי בשימוש יומיומי, 'שידיים רבות בוחשות בו'... - לעולם לא תוכל לשמש כראיה מספיקה להרשעה. גם אז עומד לטביעת האצבע כוחה הראייתי המפליל כראיה נסיבתית, העשויה לבדה או ביחד עם ראיות נסיבתיות נוספות, להצביע על אשמת הנאשם. או אז, נדרש הנאשם לספק לראיות נסיבתיות אלו הסבר חלופי, המתיישב עם חפותו..." (ר' ע"פ 3834/10 והבה נ' מדינת ישראל (6.3.13)).

295. בעניינו אין מדובר בחפצים ניידים שדרכם לעבור ידיים רבות. מקום הימצאות מקבץ הפריטים היה סמוך לזירת הרצח, בנתיב המנוסה של הדוקר, כאשר יחד עימם נתפסו גם הכפפות של הנאשם, וזאת ממש לאחר ביצוע הרצח - לכך כוח ראייתי מפליל בעוצמה רבה, "כוח" הקרוב מאד למצב שבו הראיה הפורנזית נוצרה במקום המעשה.

296. בבחינת השלב השלישי אציין כי לנוכח חוזקה של המסקנה המפלילה כפי שהיא מפורטת בשלב השני, מוטל על הנאשם נטל כבד לתת הסבר סביר וחזק לכל אחד מחלקי הפאזל (ר' ע"פ קריאף לעיל). ההסבר שמציע הנאשם לנסיבות המפלילות, אין בו כדי להטיל ספק בעוצמתן של הראיות המפלילות. לטעמי המסקנה ההגיונית היחידה, הברורה מעבר לספק סביר היא שהנאשם הוא זה שקטל את חייו של המנוח.

אוסף ואדגיש כי למעשה משנשללה כליל האפשרות שדניאל הוא זה שביצע את המעשה, די היה במציאת הדנ"א של הנאשם ותפיסת הכובע והגזירים, כדי לבסס את הרשעתו. ואולם, כפי שפורט, בעניינו ישנן גם ראיות נסיבתיות נוספות, ולא כל שכן שהמכלול מביא למסקנה המפלילה. טענת ההגנה: מחדלי חקירה - אי בדיקת תרחיש חלופי

297. טענתה העיקרית של ההגנה בנושא זה היא שאומנם, בין היתר, נמצא הדנ"א של הנאשם בזירת העבירה, ואולם, עדיין היה על המשטרה לבדוק את האפשרות שאדם אחר, ולא הנאשם, ביצע את הרצח. במילים אחרות: נדרש היה לבדוק תרחיש חלופי אפשרי, שאליבא דההגנה מבוסס בעיקר על כך שקיימות אינדיקציות שלא רק הנאשם בא במגע עם אותם פריטים שנמצאו בנתיב המנוסה של הדוקר. כך למשל, מכיוון שידוע היה שהמנוח מסוכסך עם אנשים רבים, מן הראוי היה גם כיוון זה, כמו גם האם בני משפחתו של המנוח היו מעורבים בביצוע הרצח. בנוסף, גם לגבי אותם אנשים שנחקרו, לא מוצתה החקירה: שחר נחקר פעם אחת בצורה תמציתית; חברתו של שחר, שהייתה עם שחר בזמן הרצח, נחקרה בצורה בלתי ממצה; לא נלקחו משחר דגימות דנ"א וכן טביעת אצבע, וגם לא נעשו לגבי הטלפון שלו מחקרי תקשורת.

298. ב"כ המאשימה טען שבשל טיבן של הראיות הפורנזיות שנמצאו בזירת הרצח, שהובילו לנאשם, לא הייתה הצדקה להרחבת החקירה מעבר לנדרש. לגבי סכסוכים של המנוח עם אחרים, לא הייתה זיקה בין אלה לבין הרצח, ולא הייתה אינדיקציה שמדובר בסכסוכים קיימים. כמו כן לא הייתה הצדקה לחקור את שחר כחשוד נוכח היעדר ראיה פורנזית שתקשור אותו לזירה. שחר ציין בעדותו שאין לו קשר לאירוע הרצח והעיד שהיה עם חברתו בזמן הרצח.

299. לאחר שקילת טענות הצדדים, אני דוחה את טענות ההגנה בדבר מחדלי חקירה. אני סבורה כי בנסיבות תיק זה, ובעיקר בהתחשב בממצאים הפורנזיים, כיוון החקירה של המשטרה היה נכון. יוזכר כי בהתחשב בכך שנתפסו בזירת המנוסה גם פרטי הלבוש של דניאל, נבדק לעומק בחקירה מקום הימצאו של דניאל בזמן הרצח, וכן נחקרו עדים שהיו בקשר טלפוני עם הנאשם בסמוך לרצח, והופקו מחקרים טלפונים (כגון השיחות בין הנאשם לבין זהבה). כמו כן, העמיקה החקירה בנושא מערכת היחסים בין הנאשם לבין המנוח בניסיון להתחקות אחר מניע אפשרי לביצוע הרצח. משלא היו אינדיקציות ברורות המצדיקות חקירת אפיקים אחרים, לא היה כל צורך להתמקד בנושאים הנטענים על ידי ההגנה.

ההוכחה מעבר לכל ספק סביר - אפשרות קיומו של תרחיש אחר אפשרי 300. מכל המפורט לעיל, באתי לכלל מסקנה כי שילובן של הראיות הנסיבתיות ודחיית הסברו של הנאשם, מובילים למסקנה המפלילה כמסקנה סבירה אפשרית יחידה. לגבי מסקנה אפשרית אחרת - תרחיש חלופי: בהכרעת הדין נבחנו בפירוט ולובנו כל טענות ההגנה בדבר האפשרות שדניאל או שחר הם אלה שקטלו את חייו של המנוח, ואני מציעה לחבריי לדחות אפשרות זו לחלוטין. לגבי תרחישים אחרים, אליהם התייחסתי בפסקה שעניינה מחדלי חקירה, הרי שמדובר בהשערות בלבד שהועלו ע"י ההגנה. גם אם המנוח היה מסוכסך עם גורמים אחרים, וכנראה שכך היה הדבר, הרי שלא נמצאה אינדיקציה לכך שאדם אחר קטל את חייו, ומכאן שהתרחישים המוצעים הם תיאורטיים בלבד. לעומת זאת, נפרשה בפנינו מסה משמעותית של ראיות נסיבתיות, והנאשם לא הרים את הנטל הטקטי המוטל עליו: הנאשם לא נתן הסבר לכל ראיה נסיבתית בפני עצמה, ולא כל שכן שלא הציע גרסה שלמה המתייחסת למכלול הראיות נגדו. יסודות עבירת הרצח:

(1) היסוד העובדתי - "גרימת מותו של אדם".

301. מותו של המנוח נגרם כתוצאה מדקירות רבות שנעשו באמצעות סכין: נגרם למנוח נזק חמור ללב בשילוב עם נזק חמור לוותין החזי ולווריד היוגולארי השמאלי בעקבות שני מנגנונים חבלתיים שונים, שכל אחד מהם בנפרד הוא קטלני, קל וחומר בשילובם, עקב שני פצעי דקירה בבית החזה ופצע דקירה בצוואר. (2) היסוד הנפשי הנדרש לשם גיבוש עבירת הרצח:

302. סעיף 301(א) לחוק העונשין מגדיר את המונח "כוונה תחילה". בפסיקת בית המשפט העליון נקבע, לא אחת, כל המונח "כוונה תחילה" טומן בחובו שלושה יסודות הכרחיים, והם: "ההכנה", "היעדר קנטור" ו"החלטה להמית". רק בהצטברותם יחד של שלושת היסודות הנ"ל, ניתן לומר כי מתקיימת בנאשם "כוונה תחילה" הנדרשת בסעיף 300(א)(2) לחוק העונשין:

"לצורך הוכחת קיומו של יסוד החלטה להמית אצל נאשם, יש להראות כי התקיימה אצל הנאשם כוונה לגרום להמתת הקורבן, בשני מישורים נפרדים. המישור הראשון, הוא המישור הרציונאלי, ובגדרו נדרש להראות כי הנאשם צפה את האפשרות להתרחשותה של התוצאה הקטלנית. המישור השני, עוסק ביחסו האמוציונאלי של הנאשם לתוצאה, ובמסגרתו יש לבחון את חפצו של אותו נאשם בהתקיימותה של התוצאה הקטלנית... נקבע בפסיקה, כי לאור הקושי הטבוע בהתחקות אחר נבכי נפשו של אדם, רשאי בית משפט זה להתבסס על מה שקרוי "חזקת הכוונה". על-פי חזקה זו, אדם מתכוון, על דרך הכלל, לתוצאות הטבעיות הנובעות ממעשיו. כאשר עסקין בעבירת הרצח, גלומה בחזקת הכוונה ההנחה, לפיה מי שגרם למותו של אדם על-ידי מעשה, אשר על-פי טיבו מכון לגרום לתוצאה קטלנית, גם נשא בליבו את הכוונה לגרום לתוצאה טבעית זו..."

"... כעולה מפסיקתו של בית משפט זה, קיימים מספר נתונים עובדתיים שיש לבחון על מנת לבסס, או למצער לחזק, בהיעדר הסבר אחר המניח את הדעת, את ההנחה בדבר החלטתו של הנאשם להמית את קורבנו. בין היתר, יש ליתן את הדעת לאופן ביצוע ההמתה; לאמצעי ששימש לשם ביצועה; למיקום הפגיעה בקורבן; ולמספר הפגיעות בו... כך למשל, פגיעה באיזור חיוני בגופו של הקורבן עשויה להוות אינדיקציה לקיומה של החלטה להמית, אף כאשר מדובר בפגיעה אחת בלבד... עוד נקבע, לא אחת, כי החלטה להמית יכולה להתגבש כתגובה ספונטנית ורגעית, ולא דווקא כפועל יוצא של מחשבה או תכנון מוקדמים..." (ר' ע"פ 437/13 אלהיאני נ' מדינת ישראל (24.8.15) והפסיקה המצוטטת שם).

החלטתו של הנאשם לגרום למותו של המנוח נלמדת מכך שבסמוך לרצח הוא אמר שבדעתו להגיע למושב ולגבות את חובו "בכל מחיר". הנאשם הצטייד, בין היתר, בסכין וארב למנוח. כאשר יצא המנוח מביתו לעבר רכבו, הגיח הנאשם מהשיחים כשהוא אוחז בסכין. בעת שהמנוח עמד בסמוך לרכבו, דקר אותו הנאשם מספר רב של דקירות, גם באיברים חיוניים: דקירה בבית החזה שעברה דרך עצם החזה (מה שמעיד על הפעלת כוח), הוותין החזי, הוושט ושריר המרווח הבין צלעי השביעי בצד האחור משמאל; דקירה שעברה דרך עצם החזה והלב; דקירה שעברה דרך הצוואר, הוריד היוגולארי השמאלי; דקירה שעברה בגוו משמאל; דקירה בכתף הימנית בצד האחורי; דקירה כאמה ובזרוע משמאל; דקירה בברך הימנית וחתכים באמה שמאלית ובזרוע שמאל.

"יסוד ההכנה":

"יסוד ה"הכנה", כפי שפורש בפסיקה, הינו יסוד פיסי טהור, שעניינו בהכנות הפיסייות אשר ערך הנאשם לשם מימוש מעשה ההמתה, לרבות הכנתם של האמצעים המיועדים לביצוע המעשה. יסוד "ההכנה" בוחן, הלכה למעשה, את השאלה האם החלטה להמית התקבלה לאחר מחשבה ושיקול דעת, או שמא מדובר בהחלטה ספונטנית. ככלל, שלב "ההכנה" לקראת ביצוע מעשה ההמתה, מובחן ומופרד משלב "ההחלטה להמית". ואולם, "לא אחת החלטה להמית ומעשה הכנה להמתה שלובים ואחוזים זה בזה, ואלה יחדיו עשויים להתמזג עם מעשה ההמתה עצמו עד שאין פסק זמן נראה לעין בין זה לזה" (ר' ע"פ 7707/11 לחאם נ' מדינת ישראל (29.7.15) (להלן: "לחאם")).

ההכנות שערך הנאשם לצורך ביצוע המעשה: הנאשם הצטייד בבגדים, בסכין, בכובע גרב, אותו גזר באופן שיצר בו חורים לעיניים כדי להסוות את זהותו, וכן בכפפות. הנאשם יצא מבית דניאל באבן יהודה, והגיע לכפר יעבץ, שם ארב לקורבנו, כשהוא אוחז בסכין, יצא מהשיחים, ניגש למנוח ודקר אותו כמפורט.

"יסוד היעדר הקנטור":

"...במסגרת רכיב זה, נדרשת המאשימה להוכיח כי הנאשם לא קונטר על-ידי קורבנו, או על ידי מאן דהוא אחר, עובר לביצוע המעשה, ובלשונו של סעיף 301(א), יש להוכיח כי הנאשם "המיתו בדם קר, בלי שקדמה התגרות בתכוף למעשה, בנסיבות שבהן יכול לחשוב ולהבין את תוצאות מעשיו". שאלת קיומו של קנטור נבחנת באמצעות שני מבחנים מצטברים - המבחן הסובייקטיבי והמבחן האובייקטיבי: "המבחן הראשוני הוא: האם ההתנהגות המקנטרת השפיעה בפועל על הנאשם עד כדי לגרום לאיבוד שליטתו העצמית, כך שביצע אתהמעשה הקטלני לילחשובעלתוצאתמעשהו? המבחן השני הוא: האם 'אדם' היישוב' היהעשוי, בהיותו נתון במצבו של הנאשם, לאבד אתהשליטה העצמית ולהגיב בדרך הקטלנית בהגיבה הנאשם? רק אם התשובה לכל אחת משתי השאלות הללו היא חיובית, לא ייחרץ דין של הנאשם לרצחו והוא יורשע בעבירה..." (ר' ע"פ לחאם לעיל).

הואיל והנאשם מכחיש שגרם למותו של המנוח, נבחן יסוד הקנטור על פי ראיות המאשימה, כפי שהובאו בפניו. למעשהו של הנאשם לא קדמה התגרות בתכוף למעשה, הן לפי המבחן הסובייקטיבי והן לפי המבחן האובייקטיבי. הנאשם צבר כעס ותרעומת כלפי המנוח על הרקע שתואר לעיל בהרחבה. ואולם, על פי הממצאים העובדתיים מדובר בכעסים שצבר הנאשם כלפי המנוח, ולא בהתנהגות מקנטרת של המנוח שגרמה לנאשם לאבד את שליטתו העצמית. כפי שנקבע, ביום הרצח היה הנאשם נתון בסערת רגשות, והוא אמר לזהבה שהוא עומד להגיע למושב לגבות את החוב "בכל מחיר". מעשה ההמתה לא היה ספונטני, כי אם מתוכנן מראש, כפי שנלמד מהתנהגותו של הנאשם המתוארת לעיל, ובין היתר, הצטיידותו בסכין, ההגעה מאבן יהודה לכפר יעבץ, והמארב לקורבן שיצא מביתו כדי להביא את כרמית משער המושב לביתו, ולא כדי להיפגש עם הנאשם. הנאשם הפתיע אפוא את המנוח, בכך שכאשר עמד המנוח לנסוע ברכבו, ניגש אליו הנאשם ודקר אותו דקירות רבות, באכזריות, מתוך כוונה לגרום למותו, ולא כתולדה של התנהגות מקנטרת של המנוח.

303. לאור האמור לעיל, אני מציעה לחברי לקבוע כי אשמתו של הנאשם הוכחה מעבר לכל ספק סביר, וכי יש להרשיעו בעבירה של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין.
304. עיינית בחוות דעתו של חברי אב בית הדין, השופט מ' פינקלשטיין, ואני מסכימה לכך שיש מקום לערוך בירור בסוגיות כבדות המשקל העולות מחוות הדעת, תוך מתן זכות תגובה לנוגעים בדבר.
- ליאורה ברודי, שופטת
- השופט מ' פינקלשטיין, סגן נשיא, אב"ד:
1. אני מסכים לחוות דעתה של חברתי הנכבדה, השופטת ברודי, המנומקת היטב, ולפיה יש להרשיע את הנאשם בעבירת הרצח שיוחסה לו בכתב האישום. די היה בשפע ראיות הד.נ.א. כדי להביא להרשעת הנאשם, לאחר שנשללה מכול וכול האפשרות שדניאל שמחי הוא הרוצח. לראיות (נסיבתיות) אלה, נוספו מספר ראיות נסיבתיות, כבדות משקל, כפי שצינה חברתי. שתיקת הנאשם במשטרה וגרסתו הבלתי מהימנה בבית המשפט הן הנדבך האחרון להרשעת הנאשם בעבירת הרצח שבה הואשם.
- דרך חקירתה של זהבה טל במשטרת ישראל כללי
2. בחוות דעתי אבקש להתייחס בפירוט לעדותה בפנינו של זהבה טל (להלן: "זהבה"), ביום 26.6.14, שבה חשפה העדה במשך מספר שעות את התנהגותם הקשה, חסרת הרחמים והבלתי חוקית של חוקרי המשטרה כלפיה. עדותה זו הייתה עזה בעוצמתה ובגילוי הלב שבה, והותירה רושם קשה עלינו השופטים, על התובע ועל הסנגורים; עד כדי כך, שבתום עדותה נקט ב"כ המאשימה צעד בלתי שיגרתי והתנצל בפני העדה "כנציג המדינה" על התנהגות המשטרה כלפיה (עמ' 421 לפרוטוקול). ואילו ההגנה בסיכומיה הטעימה כי דבריה של העדה על אודות האמצעים הפסולים שנקטו נגדה בחקירה היו "מסמרי שיער" (ס' 70 לסיכומים).
3. תחילה סברתי כי אין מקום להידרש במיוחד לעדות זו; והרי בסופו של דבר הצליח צוות החוקרים לפענח את פרשת הרצח דן, והרוצח הועמד לדין והורשע. המלחמה בפשע איננה יכולה להיעשות בכפפות לבנות; ומדוע לשוב ולדוש ב"קטנות"? אלא שלאחר שיקול הגעתי למסקנה כי אל השקפה ראשונה זו - עלי להתייחס כשם שהתייחסה לאחרונה הנשיאה מ' נאור לאותו "שדון שובב" כמתואר בבג"ץ 2684/12 י"ב בחשון התנועה לחיזוק הסובלנות בחינוך הדתי נ' היועץ המשפטי לממשלה, ס' 1 לחוות דעתה (9.12.2015). אותו שדון לחש תחילה באוזני הנשיאה והציע לה להגיע למסקנה מסוימת, שלא התקבלה. ואולם, הנשיאה "התעשתה" וציוותה בסופו של יום על השדון: "לך מכאן, חזור למקום ממנו באת, ואל תשוב. אנו שופטים - אמרתי לאותו שדון. עלינו לשקול שיקולים ענייניים..." (שם).
- לא אהיה אפוא שלם עם עצמי, כשופט, אם לא אתייחס בפירוט הראוי לאופן שבו נחקרה העדה זהבה. חזקו עלי דבריו של השופט הדגול חיים כהן, אשר הצביע, לפני שנות דור, על כך שבצד הצורך להילחם בפשעי הפושעים, מן הראוי שלא להירתע גם מהמאבק "בפשעי שוטרים", ככל שאלה נעשים במהלך חקירות פיליות - "פשעי החקירה", כלשונו (ע"פ 369/78 אבו מדיג'ם נ' מדינת ישראל פ"ד לג(3) 376, ס' 8 לפסק הדין (1979)) (להלן: עניין אבו מדיג'ם). ובאשר לעיסוק ב"קטנות", כבר לימד אותנו נתן אלטרמן בשורותיו המדהדות: אם מטפחים אנו חזון-גדולות אוטופי, גם בקטנות חובה לנגע לפרקים. ואל נאמר שהמקרה הוא מיקרוסקופי...
- במיקרוסקופ, אחי, נגלים החידקים.
- ("מקרה פעוט" הטור השביעי א' 203, 205 (17.6.1945))
- באותו טור עמד המשורר על החובה "לקרוא דברים בשמם", ויצא חוצץ נגד השימוש ב"מכבסת מילים", היינו תופעות המופיעות "בשנוי שמות" ו"עם תעודות זהות מזיפות" (שם). ואמנם ברבות הימים, בצד הערצתו את צה"ל, לא היסס אלטרמן לצאת בשירי הטור השביעי כנגד פשעים שבצעו חיילים, וקרא לדברים בשמם. ראו בהרחבה בספרי הטור השביעי וטוהר הנשק - נתן אלטרמן על ביטחון, מוסר ומשפט (2011), עמ' 11, 58-57, 61, 92, 142, 158-159, 194-195.
4. במה דברים אמורים? זהבה היא אישה נשואה, אם לארבעה ילדים קטנים, שכדבריה לא הייתה מעולם בתחנת משטרה. על תוכן אמרותיה במשטרה ועדותה בבית המשפט עמדה באופן מדויק, חברתי, השופטת ברודי (בס' 189-209 לעיל), ואין צורך שאחזור על כך. כמו חברתי סבור גם אני כי זהבה מסרה עדות אמת - הן במהלך חקירתה במשטרה והן בפנינו בבית המשפט.
- זהבה נחקרה במשטרה בשלושה מועדים: 15.9.13; 16.9.15; 30.9.15. במועד השלישי נעצרה זהבה, ונחקרה לאחר אזהרה, אך שוחררה לאחר מתן הודעתה. בשני המועדים הראשונים לא נעצרה זהבה ולא נחקרה, פורמלית, כחשודה.
- במועד הראשון ובמועד השלישי תועדה החקירה בתיעוד חזותי, או נכון יותר - חלק מהחקירה תועד חזותית. הודעותיה של זהבה נגבו על ידי רס"ב מונקר - נ/1 ו- נ/3. החקירה השנייה הייתה קצרה ולא תועדה חזותית. את ההודעה גבתה רפ"ק ענת קצב (נ/2). אתמקד להלן במועדים שבהם תועדה החקירה חזותית. החקירה ביום 15.9.15 תורת שלושת השלבים
5. אקדים ואדגיש כבר עתה - והדברים יובהרו היטב בהמשך - כי חקירתה של זהבה ביום 15.9.13 נחלקת למעשה לשלושה חלקים: חלק אחד איננו מתועד כלל, כך שלאורה נעלם הוא מאיתנו. חלק שני הוא תשאול ארוך שקדם לגביית ההודעה, ואשר תועד חזותית (תמלולו הוא נ/א). החלק השלישי הוא החלק שבו נגבתה ההודעה (נ/1); גם חלק זה תועד חזותית, ותמלולו הוא נ/ב. אין חולק כי בין שני החלקים המתועדים חזותית היה פרק זמן בן כשעה ו-20 דקות שאינו מתועד בשום צורה שהיא. שוב נחשפה אפוא בפנינו שיטת החקירה הפסולה, שאותה תיארתי לאחרונה בהרחבה בהכרעת הדין בתפ"ח 10101-09-11 מדינת ישראל נ' ע' ש' (29.11.2015) (להלן: עניין ע' ש' ("")), ראו במיוחד ס' 343-361 להכרעת הדין. הוזה אומר: קודם לגביית ההודעה, התקיימו שני שלבי תשאול, שהם כחקירה לכל דבר, ואשר כונו בעניין ע' ש' שלב "התשאול הנעלם" ושלב "התשאול המוקדם". החקירה האמיתית נוהלה בשני שלבים אלה. ההודעה נ/1 נגבתה רק בשלב השלישי, הטפל לשני קודמיו. אעיר גם כי חלק מהחוקרים בתיק זה היו אותם חוקרים בחקירת עניין ע' ש', אלא שבמקרה זה ראש צוות החוקרים היה רפ"ק ענת קצב.
- אפתח בדרך חקירתה של זהבה בתשאול המוקדם.
- התשאול המוקדם

6. התשאול המוקדם נערך בין השעות 14:00 ל-15:30. בתחילתו הבהירה זהבה לחוקר המרכזי בעניינה, רס"ב אבי מונקר (להלן: "מונקר"), כי יש לה 4 ילדים - בגיל 3, 6, 9 ו-11 שנים - וכי היא הגיעה לחקירה לפי דרישה "מהרגע להרגע", כך שהיא לחוצה משום שהילדה הקטנה אמורה לצאת מהגן בשעה 15:30 (בהמשך עסקה העדה רבות בנושא הטיפול בילדים בעת היעדרה). על הפרק עלה בתשאול נושא הקשר שיש לזהבה עם הנאשם ושיחות שהיו לה עמו, והיא לא זכרה נקודה מסוימת. כבר בתחילת התשאול המתועד "הסביר" לה החוקר כי אם לא תאמר דברים "עד הסוף" - פירוש הדבר למעשה שהיא חשודה בעבירת רצח!

זהבה: אני לא זוכרת באמת מה היה.

מונקר: אם את לא אומרת דברים עד הסוף במודע, זה סיוע לאחר מעשה בעבירת הרצח, זאת-אומרת כאילו את מעורבת ברצח.

זהבה: חס ושלום.

מונקר: כאילו את חשודה ברצח, כאילו את בפועל הרגת מישהו.

זהבה: חס ושלום.

מונקר: זה המציאות זה החוק.

זהבה: אני לא יכולה להגיד לך בדיוק.

(נ/א, עמ' 6)

מונקר המשיך והבהיר לזהבה פעמים רבות כי היא מסתבכת בתיק רצח, ולאחר מכן איים עליה במעצר. כל זאת, כאשר מדובר בעדה שלא הוזכרה קודם לכן, ושלא נמסרו לה יתר זכויותיה. נקודה נוספת בולטת היא תמימותה של העדה, שעשתה כל מאמץ להיזכר בנקודות נוספות מעבר למה שאמרה, ונשבעה שאינה משקרת, וכי אין מה שחשוב לה יותר מחיי ילדיה. בתגובה להאשמות החוזרות של החוקר, וללחץ המופעל עליה, היא אף נשבעה בחיי ילדיה, ובבריאותה, כי אינה מחפה על אף אחד, וכי דבריה הם אמיתיים (שם, בעמ' 10-11, וכן בעמ' 21, 23, 26).

7. בסמוך למובאה הקודמת, אמר מונקר לזהבה כי הוא רואה שאין לה עבר פלילי, והוא שואל את עצמו מדוע היא מסתבכת בתיק רצח, שלא כמו עבריינים "רגילים" המסתבכים תחילה בעבירות קלות:

מונקר: למה את רוצה להסתבך עכשיו. כן. להתחיל עכשיו להסתבך ולהתחיל לא כמו הרגילים, להתחיל מפריצות, גניבות וזה. להתחיל ישר מתיק רצח.

זהבה: למה כפרה, למה שיקרתי?

מונקר: אני לא כפרה, ואת משקרת בתיק רצח.

זהבה: בחיי שלא.

מונקר: וכנראה שאת לא מבינה את הסיטואציה שלך.

זהבה: לא, אני באמת לא משקרת.

מונקר: את באמת לא מבינה את הסיטואציה.

זהבה: אני באמת לא משקרת.

מונקר: כנראה שאנחנו ככה עדינים כאלה ועדינים.

זהבית: לא, אני באמת לא משקרת.

מונקר: אבל אנחנו לא אנשים נחמדים בכלל. תאמיני לי.

זהבית: אני באמת לא משקרת. במה שיקרתי?

מונקר: בהכל כמעט.

זהבית: חס ושלום. בוא אני יכולה להוציא פירוט שיחות.

מונקר: אני כבר יודע לא רק את הפירוט, גם את התוכן של השיחות. את רוצה שאני יראה לך?

זהבית: איזה תוכן? של מה?

מונקר: של מה שדיברתם.

(עמ' 9 ש' 20-39)

8. כאן המקום להבהיר כי החל מתחילת התשאול, ולכל אורכו, הבהיר מונקר לעדה, תוך ניצול תמימותה, כי יש לחוקרים טכנולוגיה שבאמצעותה הם יודעים לשחזר את כל תוכן שיחותיה - בין בשיחות טלפון ובין במסרונים:

מונקר: ...כי יש לנו כל מיני דברים שאנחנו משתמשים בהם ממוחשבים, ואנחנו יכולים לדעת על מה מדברים, מי מדבר, באיזה שעה, באיזה יום. אנחנו לקח לנו כמה ימים, אבל אנחנו יכולים לשחזר את זה.

זהבה: או קיי.

(עמ' 3 ש' 26-30)

על כן, "יודעים" החוקרים למעשה מהי התשובה שעל העדה לענות, וכל תכלית החקירה היא (כביכול) לבדוק האם תשובותיה של העדה בחקירה תואמות את מה שנמצא כבר ושוחזר על ידי המשטרה... הצפייה בתשאול המוקדם וכן בחקירה שלאחר מכן (שתמלולה נ/א1) מלמדת כי העדה התמימה האמינה למונקר שכל תוכן דבריה מצוי בפניו כאמור, ורק בחקירתה הנגדית בבית המשפט הבהירה לה הסנגורית, עו"ד שוש חיון, שאין כל שחר לדברי מונקר, שלפיהם היה בפניו כל תוכן שיחותיה של העדה עם הנאשם או אחרים (עמ' 355 לפרוטוקול). כיוצא בזה הבהירה הסנגורית לעדה כי בשום שלב, וחרף מה שנאמר לה, לא הייתה חשודה ברצח או בסיוע לרצח (עמ' 354 לפרוטוקול).

9. בהמשך התשאול שב מונקר ולחץ על זהבה לבל תסתבך בתיק רצח, שכן מהסתבכות כזאת "לא יוצאים" (עמ' 13 ש' 23-27). זהבה נשבעה בראשם של ילדיה כי היא מנסה להיזכר בתוכן שיחה שהייתה לה עם הנאשם ביום הרצח אך אינה מצליחה. בשלב מסוים ציינה העדה: "בא לי לתת לעצמי מכות שאני לא זוכרת דברים עכשיו" (עמ' 15 ש' 12). ניכר כי העדה באמת לא זכרה, ובשלב מסוים, כשלחץ החוקר וניסה לדעת על מה דיבר הנאשם עם העדה, יצא החוקר מחדר החקירה, והעדה דיברה לעצמה, מתוך לחץ, בניסיון להיזכר:

הערה: חוקר מס' 1, אבי מונקר, יוצא מחדר החקירה.

הערה: הנחקרת, זהבית טל, מדברת לעצמה.

זהבה: דיבר איתי על משהו... וואי וואי אלוהים. אני בשוק.

(עמ' 24 ש' 27-29)

דוגמה נוספת לאווירת הלחץ: כששאל מונקר את העדה היכן היא גרה, הוא ניסה לברר שמא היא עברה עבירת בנייה: זהבה: ... בית קרקע, מעליו יש שטח.

מונקר: זה דירת גן כזאת?

זהבה: תקרא לזה דירת גן.

מונקר: השתלטת על החצר הציבורית?

זהבה: מה זה?

מונקר: השתלטת על החצר הציבורית?

זהבה: לא, זה חצר של הבניין.

מונקר: אה כן.

זהבה: שסגור והוא שייך רק לי בעיקרון.

(עמ' 5 ש' 35 - עמ' 6 ש' 4).

10. בהמשך התשאול הציע מונקר לעדה לא לפחד כי החוקרים יודעים הכול, וכי הוא יודע "שאת לא עשית כלום". זהבה הגיבה שאינה מפחדת, וכי היא "הכי

אמיתית" עם החוקר; עד כדי כך שהיא מוכנה להיפגש עם החשוד ו"להוציא ממנו דברים". היא הבהירה שילדיה ("הנשמות שלי") הם "כל מה שיש לי בחיים".

ואולם, החוקר הודיע לה שהיא משקרת בתחנת המשטרה בתיק רצח, ועל כן יהיה עליה להתמודד "עם החמור ביותר" (ראו עמ' 22 ש' 31 - עמ' 23 ש' 26).

שוב האשים מונקר את העדה כי היא מסתירה דברים:

מונקר: זה לא יגמר בטוב. אני אומר לך זה יהיה רק לרעתך.

זהבה: אני לא מסתירה כלום, באלוהים שלא. וואי.

(עמ' 27 ש' 1-2)

ואז, לקראת סוף התשאול (המוקדם) הבהיר מונקר לעדה כי לדעתו אין העדה אומרת את האמת, ולמעשה איים עליה במעצר:

מונקר: ... כי אנחנו הולכים עכשיו לעשות איזשהו דבר דרמטי. אם את רוצה לקחת סיכון, תיקחי סיכון. המצב שלך כרגע הוא לא טוב. אין מה לעשות.

זהבה: מה עשיתי, ריבונן של עולם, מה עשיתי?

מונקר: אה... גם איך קוראים לה? כרמית, עצורה, ערן, עצור. את בבעיה. את מסתירה דברים שאת אסור לך להסתיר.

זהבה: באלוהים שלא.

מונקר: אין בעיה. זה החלטה שלך, יש לך ילדים, יש לך משפחה... את רוצה עכשיו לטרוף את הכל ולעשות בלאגן...

(עמ' 29 ש' 10-18)

11. שוב יש להזכיר כי כל מהלכי החקירה האלה, לרבות האשמתה של העדה כחשודה למעשה בעבירת רצח, והאיום במעצר, נעשו ללא אזהרה וללא שום הודעה לזהבה על זכויותיה כנחקרת. אעיר כי הסנגורים ביקשו להציג בפני העדה את הטענה שבעת התשאול קשר אותה החוקר ישירות למעשה הרצח, ואילו ב"כ

המאשימה התערב רבות בחקירה הנגדית בטענה שהדברים אינם מדויקים. רק לאחר הפסקה הפנו הסנגורים לאותם קטעים שצוינו לעיל, והסתבר כי צדקו.

לשבחו של עו"ד רוזנצווייג יש לציין, כי בסיום חקירתה של העדה, מצא לנכון, כאמור, להתנצל בפני העדה ישירות על התנהגות המשטרה כלפיה:

ב"כ המאשימה: ... ודבר אחרון שאני רוצה לומר בסיום העדות... זה שכנציג המדינה רציתי לומר לך שמהדברים... שעולים מהתמליל, של החקירה, אני חש אי

נוחות מבחינת ההתנהלות של המשטרה, ואני חושב שזה חשוב שזה ייאמר על ידי נציג המדינה...

.....

זהבה: מה זה נציג המדינה?

ב"כ המאשימה: אני מייצג את מדינת ישראל, אז אני חושב שזה חשוב שאני אומר לך את זה.

(עמ' 421 ש' 4-14).

12. ברם, התנצלותו של ב"כ המאשימה הייתה חלקית בלבד. זאת, משום שהוא התייחס למה שעולה מהתיעוד החזותי (המגובה בתמליל) בלבד. חמורה ממנה

הייתה התנהגות החוקרים כלפי העדה בחקירה שאיננה מתועדת כלל, ולכן אפנה עתה.

התשאול הנעלם

13. בעניין ע' ש' עמדתי בהרחבה על פגמיה של החקירה הנעשית במחשכים, ובין השאר הדגשתי (בס' 355):

שיטת חקירה פסולה כזו היא רבת משמעות. מאחר שמדובר בחקירות נעלמות מעינינו - אין אנו יכולים לדעת מה היה אורכן, והאם הופעלו בהן לחצים או אימים,

או שמא ננקטו אמצעי פיתוי והשאה על ידי החוקרים. החשש הוא שאם ננקטו אמצעי חקירה פסולים על פניהם, נעשה הדבר בחלק הסמוי מן העין, ולא בחלק

הגלוי של החקירה.

דברים אלה יפים גם לחקירה שבפנינו. כאמור, זהבה הייתה עדת אמת. היא זכרה היטב את קורותיה באותה חקירה, והבהירה בבית המשפט כי החקירה הייתה

"סיוט" עבודה, וכתוצאה ממנה משתמשת היא מאז החקירה - במשך למעלה ממשנה חודשים - בכדורי הרגעה. זהבה בכתה רבות במהלך עדותה, ואף הבהירה

בחקירתה הנגדית שאין היא מעוניינת לחזור ולספר על אודות מה שעברה:

זהבה: אני לא רוצה לדבר על זה עם אף אחד, אני מאז עם כדורי הרגעה, אני לא רוצה לשמוע על זה. בית המשפט: זהבה שנייה, זו הפעם הראשונה היום שאת מספרת על זה? זהבה: כן.

בית המשפט: כן? שמרת את זה בסוד?

הסנגורית: מה זאת אומרת את מאז עם כדורי הרגעה, תסבירי לנו.

זהבה: אני בולעת ואבן מאז, אני לא ישנה ואני לא, ואני לא מסוגלת לחנך את הילדים שלי, ואני לא בן אדם כזה. אני לא בן אדם שנשבר מכל דבר, וכשנוגעים בילדים שלי זה שובר אותי... (עמ' 341 ש' 4-12).

לנושא הילדים אחזור בהמשך, ובשלב זה אציין כי הייתה נחוצה התערבות של בית המשפט כדי שזהבה תעיד על מה שעברה בחקירתה (ראו עמ' 343 לפרוטוקול).

הסנגורית ציינה בפני העדה את שמו של החוקר מונקר, ותגובתה המיידית של זהבה הייתה כי אותו חוקר הוא "סיטוט של החיים שלי" (עמ' 341 ש' 21-22, וכן ראו עמ' 342 ש' 14-15):

הסנגורית: ולמה הוא הסיטוט שלך? מה היה שמה? מה הוא עשה לך?

זהבה: מה לא? כל מה שלא הושפלתי 38 שנה שאני חיה הושפלתי שמה. בסדר?

(עמ' 342 ש' 32 - עמ' 343 ש' 1).

ובהמשך: "הוא זלזל, הוא השפיל. כל מה שאפשר לעשות לאישה בדרך הזאת הוא עשה" (עמ' 343 ש' 19).

14. בשלב זה העיר בית המשפט כי ניתן בעצם להיווכח בהתנהגותו של החוקר מתוך צפייה בדיסק התשואול, אלא שההגנה הגיבה שאינה בטוחה בכך (עמ' 343 ש' 22-26), ועד מהרה התברר כי צדקה...

ההפתעה הראשונה שציפתה לנו, בהקשר זה, הייתה כאשר התברר שבסיום התשואול המוקדם יצאה העדה מחוץ לחדר החקירות, יחד עם מונקר, ובמשך כ-3 דקות (החל מנומרטור 1:16 בדיסק נ/ג) קלטו המיקרופונים צעקות רמות מעבר לחדר החקירה, בקול של אישה. העדה אישרה בבית המשפט - ששמע גם הוא את הצעקות - שאלה הן צעקותיה (עמ' 346-348 לפרוטוקול). בית המשפט העיר לפרוטוקול כי בשלב זה, באולם המשפט, העדה בוכה, וכששמעה זאת זהבה, היא הגיבה: "העדה בוכה תשעה חודשים" (עמ' 348 ש' 12-13).

אכן, ההגנה הבהירה לנו כי צפתה - וייאמר: בחריצות ראווה - בתייעוד החזותי, גם לאחר שמונקר יצא מחדר החקירות יחד עם העדה, ואז הופתעה לשמוע את הצעקות "שמעבר לפרגוד" במשך מספר דקות (מנומרטור 1:16 ואילך). דומה שאירעה "תקלה" בעבודת המשטרה, ומכשירי ההקלטה המשיכו לפעול אחרי שהתשואול הסתיים. ואכן, מי שמטה אוזן להקלטה הקולית, ישמע כאמור את צעקותיה הרמות של זהבה, המסבירה בקול בוכים למונקר שהיא "לא זוכרת" - את זאת ניתן לקלוט - וכן ישמע את קולו של מונקר.

15. ההפתעה השנייה הייתה חידוש גם עבור ההגנה. העדה סיפרה כי לאחר שיצאה מחדר החקירות, ניסו החוקרים להכניס אותה לתא המעצר: הם ניסו להכניס אותי ואמרו לי את תשבי פה ותחשבי טוב טוב על כל מה שאמרת עד עכשיו, ומה שאת זוכרת, ואם לא אז תתחילי להיזכר, והם ניסו להכניס אותי בכוח לתא מעצר. הם לא נגעו בי, אבל את יודעת, כאילו הם עמדו וכאילו הם חסמו אותי מלנסות ללכת. (עמ' 349 ש' 17-20)

ואולם, העדה ציינה כי לנוכח התנהגות החוקרים, היא התיישבה על הספה ולא הסכימה לקום ולהיכנס לתא המעצר. העדה גם הסבירה את מבנה החדרים הרלבנטיים לעדותה, לאמור: כשיוצאים מחדר החקירות, נמצא החדר שבו הספה: "והתא מעצר בדיוק ממול. ואז הם כאילו חסמו כאן שאני לא אוכל להתקדם לשום מקום..." (עמ' 350 ש' 3-5).

אציין בשלב זה כי ההגנה אמנם לא חקרה את מונקר על "חידוש" זה, וגם לא על נושא הצרחות שמחוץ לחדר החקירה (מונקר העיד לפני זהבה). ואולם, לגבי נושא הצעקות "מדברת" הקלטת בעד עצמה, ואילו לגבי תא המעצר יש חיזוק ממשי לדברי זהבה, כפי שיובהר מיד. כל זאת מעבר לעובדה שקבענו כי עדותה של זהבה היא עדות אמת.

16. החיזוק לדברי זהבה באשר לכוונת החוקרים להכניס אותה לתא המעצר - מצוי בסיומו של התשואול המוקדם. כפי שצוין לעיל, בשלבים הסופיים של התשואול המוקדם, כבר איים למעשה מונקר על זהבה כי תיעצר (לעיל, ס' 10). בסוף התשואול ממש, משהשיבה זהבה כי אינה זוכרת את התשובה לשאלה שעליה נשאלה שוב ושוב, עלה בבירור כי בכוונת מונקר להכניס את זהבה לתא הנקרא בפי החוקרים "תא המתנה". בין השאר נשאל החוקר גיא רוזיליו, שנכנס שתי דקות קודם לכן לחדר החקירה (נומרטור 1:14), אם יש מישהו בתא המתנה, ותשובתו הייתה שלילית, היינו שהתא פנוי. ואז פנה מונקר לזהבה וביקש כי תצטרף אליו לשם.

דומה כי אי אפשר לטעות בהבנת הדברים:

מונקר: ... בואי גברת, יש פה מישהו בתא המתנה?

זהבה: לאן?

מונקר: בחוץ?

רוזיליו: בתא המתנה בחוץ? לא.

מונקר: בואי בבקשה.

זהבה: לאן?

מונקר: בחדר המתנה.

זהבה: ממ?

מונקר: בואי.

(נ/א עמ' 35 ש' 32 - עמ' 36 ש' 1)

בשלב זה הסתיים למעשה השלב הראשון שבו חקר מונקר את זהבה (התשאול המוקדם), והשניים יצאו מחדר החקירה. כאמור, זהו גם השלב שבו החלו להישמע הצעקות הרמות מחוץ לחדר החקירה.

17. אך בכך לא די, והעדה התבקשה לספר בחקירתה הנגדית מה עבר עליה בפרק הזמן הלא קצר (כשעה ועשרים דקות) שבין התשאול המוקדם לבין שלב התשאול שלאחר מכן. זהבה סיפרה כי בחלק מהזמן נתנו לה החוקרים לשבת בספסל שממול למבנה של הימ"ר, אך בחלק מהזמן היא ישבה בחדר שבו הספה, ושם המשיכה למעשה חקירתה (עמ' 367 ואילך, וכן ראו עמ' 344-345). זהבה זכרה כי בהיותם בחדר שבו נמצאת הספה, דיברו איתה רפ"ק קצב, מונקר וגיא רוזיליו, וכי היא נשאלה רבות על סכומי כסף (עמ' 345). בהמשך נזכרה העדה בתרגיל החקירה שהיה באותו מעמד. החוקרים ישבו כולם סביבה והתחילו לזרוק לה כל מיני "מספרים של כסף":

ואז הם אמרו לי, אני גם זוכרת את המספרים, כאילו 40, לא, 28, 18, 17, תגידי מספר, אני זורק מספרים אחד מהם הוא נכון, מי מהם אמר את זה אני לא זוכרת, ואני אמרתי שלא נאמרו לי מספרים כי באמת לא ידעתי, לא ידעתי.

(עמ' 372, ש' 19-22)

העדה המשיכה ופירטה את "תרגיל המספרים" (בעמ' 372-373), ונקל לקבוע כי לא בדתה תרגיל חקירה כזה מליבה. נושא סכומי הכסף משתלב גם היטב בחקירתה על אודות החוב הכספי לנאשם. אין לתרגיל כזה זכר בחומרי החקירה. אין מנוס אפוא מלקבוע כי בשלב שבין התשאול המוקדם (המתועד) לבין התשאול המתועד הבא - היה פרק זמן שבו הייתה חקירה נעלמת, ואם תמצא לומר "חקירת מחשכים".

18. [סעיף זה נאסר בפרסום - מצוי בעותק החסוי]

19. כאן המקום להדגיש נקודה חשובה. זהבה גילתה כאמור את ההתנהגות הקלוקלת של המשטרה כלפיה במהלך חקירתה. ואולם, ככל שההגנה "הציעה" לעדה כי בעקבות התנהגות זו כלפיה, היא מסרה בחקירתה פרטים שאינם מדויקים כדי לרצות את החוקרים - עמדה העדה בכל תוקף, לאורך חקירתה, על כך שהתנהגות זו לא השפיעה כלל על אמיתות גרסתה - בחקירה, וכן גם בעדותה בפנינו. הווה אומר, בצד החשיבות בגיבוי התנהגותה הקשה של המשטרה כלפי זהבה בחקירתה, אין חשש של פגיעה באמינות גרסתה של העדה לגופו של עניין.

חקירת 15.9.13 - אפילוג

20. בחקירה החוזרת הדגישה זהבה שוב, בדברים נרגשים, כי עם כל חיבתה לנאשם, לא עולה על דעתה לומר דברים שאינם אמת:

...בין זה לבין לשקר מול בן אדם שאני אוהבת, אני לא עושה את זה. מה שאמרתי אמרתי אמת, מה שאמרתי זה מה שאני יודעת...לא מעבר לזה.

(עמ' 409 ש' 31 - עמ' 410 ש' 2)

ב"כ המאשימה ביקש להפנות את העדה לכך שבתחילת התשאול המוקדם (המתועד), שאל מונקר את העדה אם היא רוצה לשתות משהו (נ/א ש' 1). העדה הגיבה מיד: "הוא לא יודע אבל מה היה בחוץ בספסלים" (עמ' 410 לפרוטוקול ש' 11). התובע ביקש להבהיר שהוא מדבר על תחילת התשאול הראשון, אך העדה הסבירה לו שהחקירה לא החלה ברגע הגעתה לימ"ר, והוסיפה: "אתם יכולים לראות את השעות" (עמ' 410 ש' 13-14). עוד ציינה בציניות: "אל תדאג, את הלשונות הביאו לי דקה לפני שהתעלפתי, לא לפני" (שם, ש' 21).

בהקשר זה יצוין כי לדברי העדה היא הגיעה לימ"ר בשעה 12:00 ויצאה משם סמוך לשעה 19:00 (עמ' 344 ש' 19-22). התשאול המוקדם החל רק בשעה 14:00. הדבר מחזק את החשש שהיה שלב נוסף שבו דיברו עם העדה לפני התשאול המתועד.

21. לנוכח עדותה על מה שעברה בחקירת המשטרה, הפנה התובע את העדה, בחקירה החוזרת - לאפשרות של הגשת תלונה במח"ש. העדה השיבה לתובע ולבית המשפט:

אני כל כך רוצה לשכוח מכל התשעה חודשים הארוכים האלה שאני לא בן אדם חי, שזה לא מעניין אותי.

(עמ' 411 ש' 1-2)

אני מאמין לעדה גם בתשובות זו.

חקירת העדה ביום 30.9.13

22. ביום 30.9.13 נחקרה זהבה בפעם האחרונה. יצוין כי לפני גביית הודעתה נעצרה העדה (בשעה 13:00) בחשד של "שיבוש מהלכי חקירה" (ת/170). בעת שנגבתה הודעתה, החל מהשעה 15:25, נמסר לה בעל פה שהיא חשודה ב"שיבוש הליכי חקירה ובסיוע". בטופס ההודעה נ/3 נכתב רק "שיבוש הליכי חקירה".

23. ברם, למשמע עדותה המהימנה של זהבה, עולה כי גם בחקירה זו נקטו החוקרים איומים קשים כנגד העדה - איומים שלא בא זכרם בחקירה המתועדת. העדה סיפרה על האיומים במעצר שננקטו נגדה ועל מעצרה באותו יום. לדבריה, החוקר גיא רוזיליו הושיב אותה בספסלים מחוץ לימ"ר ואמר לה "שמפה אני לא הולכת לצאת" (עמ' 340, ש' 14-18). להערכתה, ישב עמה חוקר זה "בספסל" כשעה, שעה וחצי (עמ' 340 ש' 30 - עמ' 341 ש' 1). זאת ועוד:

הוא חיטט לי בפלאפון והוא הוציא את התמונה של הבנות שלי ואמר לי תסתכלי עליהן טוב, כי את לא תראי אותן יותר.

(עמ' 340, ש' 26-27; וכן גם עמ' 341 ש' 12-13)

לפני כן ציינה זהבה כי כשאימו עליה במעצר, אמרו לה החוקרים שהיא לא תראה את הילדים שלה "לפחות 20 שנה", והציעו לה "לארגן עורך דין תותח" שיטפל בנושא המעצר (עמ' 332 ש' 9-20; וכן עמ' 335 ש' 1-2). ובהמשך:

שהתחננתי אליהם להתקשר לבעלי להגיד לו שלפחות אני מעוכבת, עצורה, איך שלא תקראו לזה, כי הילדות צריכות לצאת ב-14:30 ובעלי עובד בבאר שבע, הם נתנו לי להתקשר רק ב-14:15. וגם את זה בקושי.

(עמ' 340, ש' 21-23)

אכן, כבר צוין למעלה עד כמה נפגעה העדה בנושא ילדיה, והיא חזרה על כך מספר פעמים:

הם נתנו לי לשמוע את הבת שלי, אתה מבין את זה? כשאני בתוך תא המעצר ואין אף אחד שיוציא אותם. הם אזקו אותי ידיים ורגליים כאילו אני רוצחת ולא עשיתי כלום.

(עמ' 331 ש' 9-7)

בהמשך עדותה ציינה זהבה כי בתא המעצר הייתה אזוקת ידיים ורגליים, ורק כשהוצאה לחדר החקירות הוסרו אזיקי הידיים. גם כשיצאה לשירותים, פעמיים, הייתה אזוקת ידיים ורגליים, והיא הרגישה מושפלת מאוד: "נתנו לי להסתובב ככה בכל התחנה" (עמ' 383 ש' 18-19).

24. אעיר כי מתקשה אני לקבל את ההצדקה למעצר העדה ביום 30.9.13 בחשד לעבירה של "שיבוש מהלכי חקירה", כביכול, וגם דבריה של רפ"ק קצב בעניין זה לא שכנעו אותי, בוודאי בכל הנוגע לטענת הקצינה בדבר חשדות כלפי זהבה במעורבות ברצח עצמו (ראו עמ' 1308-1317 לפרוטוקול). אילו כך היה, נעצרת הייתה העדה בשני ימי חקירתה הראשונים כשבועיים קודם לכן, כפי שנעצרה אז לשבועיים העדה כרמית. כמו כן, עובדה היא שבתום חקירתה שוחררה זהבה ממעצר - ועוד באותו היום.

לסיכום

25. השיטה של התשאול הנעלם היא הפרת דין מכוונת. שיטת חקירה פסולה כזאת היא רבת משמעות, ויש להצטער על כך ששיטה זו נחשפה גם במקרה זה. החקירה בכללותה, המתועדת והבלתי מתועדת, גילתה התנהגות קשה של החוקרים, ובעיקר מונקר, כלפי עדה שאיננה עבריינית, אשר ניזוקה מאוד כתוצאה מכך. אין לעבור על זאת לסדר היום. עם כל הבנת חשיבותה של המשימה לחקור היטב אירוע רצח חמור והצורך במתן כלים נאותים בידי החוקרים - יש לדחות בשתי ידיים את "ההנחה כאילו בביצוע דיני העונשין מקדשת המטרה את האמצעים", ואת "ההנחה שמותר לה לממשלה לעבור עבירות על מנת להבטיח הרשעתו של פושע פלוגי" (ענין אבו מדיג'ם, שם).

מן הראוי שהעתק מהכרעת הדין יועבר לעיון ולטיפול של פרקליטת מחוז המרכז, שחזקה עליה כי תיתן את דעתה גם למשמעות המצטברת של מקרים שבהם מתגלית, למרבית הצער, התנהגות בלתי חוקית ובלתי ראויה של חוקרי משטרה.

לגבי הבדיקה המתחייבת במקרה זה, אטעים כי הדברים שכתבתי מבוססים בעיקרם על עדותה המהימנה של זהבה, ועל תיעוד חזותי וקולי שתומך בכך, ואשר הוצג בפנינו. יחד עם זאת, בין היתר עקב סדר הבאת העדים, והעדר בקשה של המאשימה להחזיר את מונקר, או אחרים, לדוכן העדים - לא עומתו מונקר ואחרים עם הסוגיות כבדות המשקל שעולות מהמפורט לעיל. על כן, יש מקום לדעתי להמשיך הבדיקה לפי הנחיות פרקליטת המחוז, תוך מתן זכות התגובה לנוגעים בדבר.

מנחם פינקלשטיין, סג"נ

שופט אב"ד

השופט ר' אמיר:

1. קראתי את חוות דעתה המנומקת והמפורטת של חברתי השופטת ברודי, ואני מסכים לכל האמור בה.

2. אכן הוכח בפנינו למעלה מכל ספק שהנאשם רצח את המנוח.

בראש ובראשונה הוצגו כאן ראיות DNA מכריעות שקושרות את הנאשם לרצח. אמת מדובר ב-DNA על חפצים נדים. אך הזיקה שלהם לנאשם, למגוריו באותה עת, ולחפצים נוספים שלו; הצטברותם זה לזה; והזמניות של כולם יחדיו לנאשם, ולו בלבד - כל אלה מעצימים את עצמתן הגבוהה בלאו הכי של ראיות ה-DNA. שקרי הנאשם, והעדר כל הסבר מניח את הדעת מצידו לראיות ה-DNA, מהווים תמיכה משמעותית לראיות אלה.

גרסת ההגנה לא-היתכנות מבחינת הזמנים קרסה ונפלה; ואף נסתרה בעדות אותנטית ומהימנה ביותר של עד ניטראלי, שהעיד לפי תומו שהוא נוסע דרך קבע בין שני היישובים במשך 7 דקות בלבד, הרבה פחות מ-23 הדקות הקריטיות (גם לאחר שנוסיף את הזמן של ריצת המילוט בתחומי המושב).

ניסיונות הנאשם להעליל על דניאל שמחי את ביצוע הרצח לא צלחו, ואף הופרכו באליבי מהימן של דניאל. ניסיונות הנאשם להעליל זאת על שחר שמחי לא חרגו מגדר השערה נטולת כל בסיס, ואף הם כשלו.

בנוסף לכל אלה הצטברו לחובת הנאשם ראיות נסיבתיות נוספות, שעניינן מניע אפשרי, וכן התבטאויות של הנאשם עצמו עובר לרצח, הקושרות אותו למניע כזה כמו גם לעימות מתוכנן עם המנוח במקום ובזמן בו נרצח.

3. קראתי את חוות דעתו המשלימה של חברי האב"ד, השופט פינקלשטיין, לענין התנהלות המשטרה בחקירה - ואני מסכים לכל האמור בה.

אדגיש כי אין בהתנהלות פסולה זו כדי לפגום בהרשעה בתיק זה, משום שאותה התנהלות לא השליכה בסופו של דבר על מערך הראיות המכריעות.

כמו כן, וכמו חברי, אף אני אינני משלה את עצמי. המאבק בפשיעה אינו יכול להיעשות באופן סטרילי. מדובר בשדה קרב ולא בבית מרקחת. תרגילי חקירה הם דבר חיוני. חקירה קשה וצולבת היא הכרחית.

ואולם רב המרחק בין חקירה נוקשה ולגיטימית שכזו, לבין חקירה פסולה ואסורה בשיטות שנקטו החוקרים בענייננו.

לא נסכין עם איומים על עדים, ולא כל שכן איומים קשים, במיוחד כשהדבר נעשה בקשר לעדותם. ולא נשלים עם חקירות מחשכים בלתי מתועדות - חקירות שעצם קיומן פוגע בבית המשפט, בהגנה וגם בפרקליטות, ואשר חותרות תחת כל ההליך של גילוי האמת.

ראוי שהעומדים בראש הפרקליטות יידרשו לעניין ויבדקו את ההתנהלות האמורה.

רמי אמיר, שופט

התוצאה היא שאנו מרשיעים את הנאשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין.

סעיף 18 לחוות דעתו של האב"ד - אסור בפרסום.

המזכירות תעביר העתק מהכרעת דין זו לפרקליטת מחוז מרכז, עו"ד רונית עמיאל.

ניתנה היום, ט' טבת תשע"ו, 21 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.

רמי אמיר, שופט

ליאורה ברודי,
שופטת

השופט מנחם
פינקלשטיין, סג"נ אב"ד